

Editorial.....	1
Research Article	
- Stylistic of Win Lyovarin's Articles.....	2
Phitthaya Duangtadum	
- Effect of using Flip Classroom and Case-based Learning for Enhancing.....	16
Statistical Thinking of Students in Higher Education	
Pariwat Kuankaew and Tipparat Nopparit	
- Factors Influencing the Performance of Tonkaewpadungpittayalai School.....	31
Personnel Belong to Chiang Mai Provincial Administration Organization	
Kasira Wongsuwan	
- Improvements the Performance Efficiency of Aircraft Structure Repair Division.....	48
Sorapong Kaewsaard and Nattapan Buavaraporn	
- Conditions Affecting the Perception of Thai Culture among the Cross-National Labor.....	62
in Phayao Province	
Atiphong Peatchkerd	
Instruction for authors.....	71

บทบรรณาธิการ.....	1
บทความวิจัย	
- ลีลาภาษาในบทความของวินทร์ เลียววาริณ.....	2
พิทยา ดวงตาต่ำ	
- ผลการใช้การสอนแบบห้องเรียนย้อนกลับร่วมกับการใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน.....	16
เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงสถิติของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา	
ปรีวัตร เขื่อนแก้ว และ กิพยรัตน์ นพฤทธิ	
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วพดุงพิทยาสัย	31
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	
กษิรา วงศ์สุวรรณ	
- การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน.....	48
สรพงษ์ แก้วสะอาด และ ณัฐพันธ์ บัววรารณ	
- เงื่อนไขที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมของแรงงานต่างชาติในจังหวัดพะเยา.....	62
จริพงษ์ เพ็ชรเกิด	
- คำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์.....	71

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ และการเสนอผลงานวิจัยที่มีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ โดยมีกำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ และตีพิมพ์ ทุกๆ 4 เดือน/ปี (ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน, ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม และ ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม)

ผู้พิมพ์ต้องรับผิดชอบข้อความในบทนิพนธ์ของตน มหาวิทยาลัยพะเยา ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยกับบทความที่ตีพิมพ์เสมอไป ผู้สนใจสามารถคัดลอก และนำไปใช้ได้แต่จะต้องขออนุมัติเจ้าของและได้รับการอนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษรก่อน พร้อมกับการอ้างอิงและกล่าวคำขอบคุณให้ถูกต้องด้วย

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยพะเยา

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยพะเยา

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและการประกันคุณภาพ

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์เปรมวิทย์ วิวัฒน์เศรษฐ์

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กาญจนา เจริญชัย	ศาสตราจารย์ ดร.เดือน คำดี
ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ	รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ
รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี	รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก
รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล
ดร.เกศรา สุขเพชร	ดร.ธนันท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ
ดร.จิตติมา กาวิระ	

คณะกรรมการดำเนินการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เจิดหล้า สุนทรวิภาต	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนธิ ยืนศักดิ์
ดร.ภัทรา บุรารักษ์	ดร.วรัชต์ มัธยมบุรุษ
ดร.ประกอบศิริ ภักดีพิณิจ	ดร.สุนทรีย์ ตั้งศรีวงศ์
นายเฉลิมชนม์ จิตจินดา	นายวัชรินทร์ แก่นจันทร์
นายวิฑูรย์ ตูลุดกำ	นายพลรบ สวัสดิ์
นางเอี่ยมพร ทิพย์เดช	นายวุฒิภัทร ศรีสมบุรณ์
นางสาวกัญญ์กัญญา ใจการวงศ์สกุล	

เลขานุการ

นายชำนาญ แสงแก้ว

นางสาวรัชฎาภรณ์ แก้วสืบ

สำนักงานกองบรรณาธิการ

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา ต.แม่กา อ.เมือง จ.พะเยา 56000
โทรศัพท์ 054-466666 ต่อ 1047-48 โทรสาร 054-466714
เว็บไซต์ : <http://journal.up.ac.th>
อีเมลล์ : j.nu.phayao@gmail.com

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบทางวิชาการประจำฉบับ

รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติสุดา ศรีสุข
รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก
รองศาสตราจารย์ ดร.สนม ครุฑเมือง
รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี อ่อนสวัสดิ์
รองศาสตราจารย์กมล การกุศล
รองศาสตราจารย์เปรมวิทย์ วิวัฒน์เศรษฐ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธาวุฒิ พีรพรวิฑูร
ดร.ธนันท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ

บทความวิจัยทุกเรื่อง ที่ได้รับการตีพิมพ์วารสารนี้
ได้รับการตรวจสอบถูกต้องทางวิชาการ โดยผู้ทรงคุณ
วุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยพะเยา

Journal of Humanities and Social Sciences University of Phayao

The Journal will serve as a platform for exchange and dissemination of technical Knowledge both theoretical and practical. Presentation of research results that covers the fields of Humanities and Social Sciences. Schedule is three annual editions and published every four months per year (Number 1 : January – April , Number 2 : May – August, Number 3 : September – December).

The authors are themselves responsible for their contents. Signed articles mat not alays reflect the opinion of University of Phayao. The articles can be reproduces and reprinted, provided that permission is given by the authors and acknowledgement must be given

Ownership

University of Phayao

Advisory Board

President of University of Phayao

Vice- President for Research and Quality Assurance Affairs

Editor

Assoc. Prof. Premvit Vivattanaseth

Advisory Editorial Board

Prof.Dr. Kanchana Ngourungsi	Prof.Dr. Duan Kamdee
Prof.Dr. Tweekiat Menakanist	Assoc.Prof.Dr. Kanjana Kaewthep
Assoc.Prof.Dr. Chalermchai Panyadee	Assoc.Prof.Dr. Sombut Noppalak
Assoc.Prof. Seksin Srivatananukulkit	Assoc.Prof.Dr. Sinth Sarobol
Dr. Kassars Sukpatch	Dr. Taninrat Rattanapongpinyo
Dr. chittima Kaweera	

Editorial Board

Assoc.Prof.Dr. Cherdla Soontornvipart	Assoc.Prof. Sanit Yeunsak
Dr.phattar Burarak	Dr. Warach Madhyamapurush
Dr. Prakobsiri Pakdeepinit	Dr. Suntaree Tangsrwong
Mr. Chalermchon Jitjindar	Mr. Vajarindra Kaencandra
Mr. Withoon Taloodkum	Mr. Phonrob Sawasdee
Mrs. Uampron Thipdet	Mr. Wuttiapat Srisomboon
Miss Kankanya Jaikamwongsakul	

Secretary

Mr. Chamnan Sangkeo

Miss Ratchadporn Kaewsueb

Editorial Office

Division of Research Administration and Educational Quality Assurance
University of Phayao, T.Marka A.Muang, Phayao 56000
Tel : 054-466666 ext 1047- 48 Fax : 054-466714
Website : <http://journal.up.ac.th>
E-mail : j.nu.phayao@gmail.com

Peer Reviewers

Assoc. Prof. Dr. Kiatsuda Srisuk
Assoc. Prof. Dr. Sombut Noppalak
Assoc. Prof. Dr. Sanom Khrutmuang
Assoc. Prof. Dr. Arunee Onsawad
Assoc. Prof. Kamol Karnkusol
Assoc. Prof. Premwit Vivattanaseth
Asst. Prof. Methawut Peerapornvitoon
Dr. Taninrat Rattanapongpinyo

All the research articles published in this journal
are subjected to validation and accuracy by
academic peer reviewers appointed by the
University of Phayao.

บทบรรณาธิการ (Editorial)

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ฉบับนี้ มีบทความที่มีประโยชน์และความหลากหลายสาขาวิชาอันได้แก่ เรื่อง “ลีลาภาษาในบทความของวินทร์ เลียววาริณ” ซึ่งกล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับการสะท้อนสังคมโดยการใช้คำทับศัพท์ คำย่อ ต่อมา มากขึ้นในปัจจุบัน ต่อมาเรื่อง “ผลการใช้การสอนแบบห้องเรียนย้อนกลับร่วมกับการใช้กรณีศึกษาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงสถิติของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา” กล่าวถึงการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน และเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่” กล่าวถึงการนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จองค์กร เรื่อง “เงื่อนไขที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานต่างชาติในจังหวัดพะเยา”

นอกจากนี้ ยังมีบทความเรื่อง “การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน” ซึ่งมีความน่าสนใจอย่างเช่นกัน

กองบรรณาธิการขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความสนใจและส่งบทความที่มีคุณค่าและสาระประโยชน์มาเผยแพร่ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาจะเป็นวารสารวิชาการอีกเล่มหนึ่งที่เป็นสื่อกลางทางด้านความรู้ทางวิชาการให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

รองศาสตราจารย์เปรมวิทย์ วิวัฒน์เศรษฐ์
บรรณาธิการ

บทความวิจัย (Research Article)

ลีลาภาษาในบทความของวินทร์ เลียววาริณ

Stylistic of Win Lyovarin's Articles

พิทยา ดวงตาต้า^{1*}

Phitthaya Duangtadum^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลีลาภาษาในของวินทร์ เลียววาริณ ในหนังสือเสริมกำลังใจ จำนวน 7 เล่ม ที่ได้รับการตีพิมพ์ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2548-2555 โดยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากจำนวนบทความทั้งหมด 314 บทความ เหลือเพียง 157 บทความ ศึกษาวิเคราะห์ลีลาภาษา แล้วนำเสนอผลการศึกษแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า ลีลาภาษาในบทความของวินทร์ เลียววาริณ ในด้านการใช้คำ พบการใช้คำการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศมากที่สุด รองลงมาคือการใช้คำย่อ การใช้คำที่มีความหมายแฝง การใช้คำสแลง การใช้คำอุทาน และการใช้คำเลียนเสียงพูดตามลำดับ ด้านการใช้โวหารภาพพจน์ พบการใช้โวหารแบบอุปมามากที่สุด รองลงมาคือโวหารแบบอุปลักษณ์ คำถามเชิงวาทศิลป์หรือปัญญาและอติพจน์ ตามลำดับ

Abstract

The present study aims to study stylistic of Win Lyovarin in motivating book. The data was Win's articles published by Sam NakPim 113. There were 157 articles selected by using purposive sampling method from all 314 articles in order to be analyzed their stylistic as word use, figures of speech. The results of the study are presented in descriptive analysis.

The results of the stylistic found in word use employed by in Win Lyovarin's articles were transliterated word, followed by acronyms, implicit meaning word, slang, interjection, and onomatopoeia, respectively. For figures of speech, it was found simile, followed by metaphor, hyperbole, question, respectively.

¹ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000

¹ Demonstration School University of Phayao, Amphur Muang, Phayao 56000

* Corresponding author, e-mail: j-enging@hotmail.com

บทนำ

บทความนี้เป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีคุณค่าต่อสังคม โดยเป็นผลงานที่สร้างสรรค์จากความคิด ทักษะ จินตนาการ และประสบการณ์ของผู้เขียน ซึ่งสอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับการสะท้อนสังคมรวมถึงเรื่องราวเกี่ยวกับการชี้นำในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะปรากฏเรื่องราวในลักษณะใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถและความสนใจของผู้เขียนบทความนั้น ๆ

บทความเป็นงานเขียนที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากบทความมีความเหมาะสมกับสภาพสังคม อีกทั้งบทความมีขนาดสั้น หลากหลายเนื้อหา ผู้อ่านจึงสามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจ ซึ่งในการเขียนบทความนั้น นอกจากเนื้อหาจะเป็นเรื่องราวที่ผู้คนให้ความสนใจแล้วกลวิธีในการนำเสนอและลีลาภาษาก็ยังเป็นอีกส่วนหนึ่งที่เป็นแรงดึงดูดใจให้ผู้อ่านให้ความสนใจ ซึ่งผู้เขียนจะใช้กลวิธีในการเขียนและลีลาภาษาที่แตกต่างกันไปตามแต่ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้เขียน ซึ่งทำให้งานเขียนบทความนั้นมีเสน่ห์และดึงดูดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

วินทร์ เลียววาริณ เป็นนักเขียนคนหนึ่งที่มีความสนใจในงานเขียนวรรณกรรมและได้สร้างสรรค์ผลงานไว้อย่างหลากหลาย ทั้งงานบันเทิงคดี บทความ และสารคดี โดยเริ่มต้นเขียนหนังสือในรูปนิยายภาพแต่งเรื่องและวาดภาพ เมื่อเริ่มทำงานโฆษณาจึงได้เริ่มเขียนเรื่องสั้นเก็บไว้เล่น ๆ จนวันหนึ่งก็ได้มีโอกาสตีพิมพ์ในนิตยสาร จากนั้นวินทร์จึงได้เริ่มงานเขียนอย่างจริงจัง จนผลงานได้รับรางวัลจากหลากหลายสถาบัน โดยผลงานของวินทร์ เลียววาริณได้รับการยกย่องว่ามีความโดดเด่นในเรื่องลีลาภาษา สำนวนโวหาร และกลวิธีในการแต่งที่สร้างสรรค์ รวมทั้งมีเนื้อหาที่ให้ทั้งแง่คิดในการดำเนินชีวิต โดยบทความส่วนใหญ่ได้รับการตีพิมพ์ในคอลัมน์ Final Say ของนิตยสารเปรียวตั้งแต่ปีพ.ศ. 2548-2551 และเว็บไซต์ www.winbookclub.com ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ผลงานของวินทร์ เลียววาริณได้รับการรวมเล่มครั้งแรกในปี พ.ศ. 2548 ในชื่อหนังสือเสริมกำลังใจชุดที่ 1 รอยเท้าเล็ก ๆ ของเราเอง และวินทร์ เลียววาริณได้สร้างสรรค์

หนังสือเสริมกำลังใจชุดต่าง ๆ มาโดยตลอด จนถึงปี พ.ศ. 2555 ในหนังสือเสริมกำลังใจชุดที่ 7 คำที่แปลว่ารัก โดยในปีพ.ศ. 2554 หนังสือเสริมกำลังใจชุดที่ 5 สองแขนที่กอดโลก ได้รับคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในการเขียนบทความแต่ละเรื่องของวินทร์ เลียววาริณ จะมีวิธีการเขียนที่แตกต่างจากนักเขียนท่านอื่น ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้บทความของวินทร์ เลียววาริณ ได้รับคัดเลือกให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นั่นคือการนำเสนอเรื่องด้วยเทคนิคเฉพาะตัว ดังที่วินทร์ เลียววาริณ ได้กล่าวถึงเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานว่านักเขียนจะต้องสนุกกับงานเขียน เพราะถ้าเขียนเรื่องที่ไม่สนุกก็จะเป็นสิ่งที่ทรมานสำหรับผู้เขียน เมื่อรายได้ไม่ดีแล้วยังเขียนงานไม่สนุก ก็ไม่มีแรงบันดาลใจในการเขียน เพราะฉะนั้นคนเขียนจะต้องสนุกกับเรื่องที่ตนเองเขียน และต้องพยายามศึกษาวิเคราะห์งานเขียนของนักเขียนคนอื่น ๆ ว่ามีการวางโครงสร้างของการประพันธ์อย่างไร จึงทำให้ผู้อ่านรู้สึกสนุกจนวางไม่ลง นักเขียนต้องกำหนดโครงเรื่อง ทิศทางของเรื่องให้แม่นยำ ชัดเจน งานเขียนจะต้องใหม่สดเสมอ ไม่ซ้ำซากจำเจอยู่กับที่ และนักเขียนจะต้องมีคุณสมบัติเป็นนักคิด ความคิดของนักเขียนควรจะต้องนำหน้าผู้อ่านเสมอ [15]

นอกจากนี้ได้มีนักวิชาการและนักเขียนได้แสดงความเห็นต่องานเขียนของวินทร์ เลียววาริณไว้ในแง่มุมต่าง ๆ อาทิ

กระทรวงวัฒนธรรม [1] ได้กล่าวคำประกาศเกียรติคุณแด่วินทร์ เลียววาริณ ในฐานะศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี พ.ศ.2556 ว่า “อัตลักษณ์ทางวรรณกรรม” ของวินทร์ เลียววาริณ อยู่ที่การประสานรูปแบบและเนื้อหาเพื่อนำเสนออันลุ่มลึก ใช้กลศิลป์ที่หลากหลาย มีเสน่ห์ดึงดูดใจผู้อ่าน จากพื้นฐานที่ได้ศึกษาวิชาสถาปัตยกรรม กราฟิกดีไซน์ โฆษณาและการตลาด ทำให้วินทร์ เลียววาริณ ‘ออกแบบ’ วรรณกรรมได้เหมือนงานศิลปะชิ้นหนึ่งที่สัมผัสได้หลายมิติ ทั้งอ่านและดูไปพร้อมกัน การสื่อ

ความหมายจึงเข้มข้นน่าสนใจยิ่งขึ้น วินทร์ เลียววาริณ สามารถประสานพลังของทัศนศิลป์เข้ากับวรรณศิลป์ โดยใช้ภาพถ่าย งานกราฟิก เครื่องหมายไวยากรณ์ วัสดุในชีวิตประจำวัน ฯลฯ เพื่อสื่อความหมายไปพร้อมกับเนื้อหาของเรื่องได้อย่างลงตัว

นนท์ ทาปสนันท์ [7] กล่าวว่า บทความส่วนใหญ่ในหนังสือรอยเท้าเล็ก ๆ ของเราเอง เป็นหัวข้อความเรียงขนาดสั้น จัดวางช่องว่างระหว่างบรรทัดและขนาดตัวอักษรให้อ่านง่าย ประกอบด้วยรูปถ่ายสีขาวดำแต่ไม่ทำให้หลุด เพราะเป็นภาพศิลป์ที่สื่อความหมายใกล้เคียงกับข้อเขียนหรือให้ดูแล้วคิดให้อ่าน ให้อ่านให้พินิจหาความเชื่อมโยงระหว่างภาพ และถ้อยคำแล้วจะทำให้เกิดกำลังใจ แม้จะชั่วขณะก็ทำให้มั่นใจเพื่อก้าวต่อไปข้างหน้าอย่างมีสติและมีความหวัง วินทร์เลียววาริณสร้างสรรค์งานวรรณกรรมที่น่าอ่านได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นปูชนียคุณธรรมตาที่ต้องการกำลังใจเหมือนคนอื่น ๆ วินทร์สามารถให้กำลังใจตนเองด้วยการเขียนแล้วรวมข้อเขียนเหล่านั้นเพื่อเสริมกำลังใจแก่ผู้อ่านท่านอื่น ๆ

จุญพร ปรบักษ์ประลัย [2] กล่าวว่า หนังสือ “อาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตก” มีเนื้อหาที่ชวนให้อ่านมองออกไปในโลกกว้าง เพื่อพบปะกับผู้คนทั่วโลก โดยเฉพาะบุคคลพิเศษที่ต่อสู้กับข้อจำกัดต่าง ๆ จนก้าวไปสู่จุดสูงสุด บรรดาคนต้นแบบที่วินทร์ เลียววาริณเขียนถึงทำให้ผู้อ่านนึกคิดว่า ถ้าคนที่ไม่มีความเหล่านี้อยู่ เราจะยอมแพ้ได้อย่างไร ร่างกายไม่ได้เป็นเงื่อนไขใหญ่ จิตใจต่างหากที่สำคัญยิ่งกว่า นอกจากจะเล่าถึงบุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจแล้ว เนื้อหาอีกส่วนหนึ่งยังมีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับผู้คนในปัจจุบันมาวิเคราะห์และเสนอแง่มุมที่แตกต่าง ตั้งแต่เรื่องเล็ก ๆ อย่างการนิทาว่าร้ายไปจนถึงเรื่องที่มีความสำคัญอย่างปรัชญาของการมีชีวิตอยู่

จากผลงานของวินทร์ เลียววาริณที่ทำให้ได้รับรางวัลซีไรต์ถึง 2 ครั้ง คือ ในปีพ.ศ. 2540 จากเรื่อง ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน และปี พ.ศ. 2542 จากเรื่อง สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า “คน” ย่อมแสดงให้เห็นว่า วินทร์ เลียววาริณเป็นนักเขียนที่ประสบผลสำเร็จอย่างดียิ่ง ผลงานของเขาได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากวรรณกรรมของวินทร์

เลียววาริณ หลายเรื่องได้รับการตีพิมพ์หลายครั้ง อาทิ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน, สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า “คน”, รอยเท้าเล็ก ๆ ของเราเอง, อาเพศกำสรวล, เส้นสมมุติ นอกจากนั้นลีลาภาษาในการเขียนของวินทร์ เลียววาริณ ยังมีลักษณะโดดเด่น มีทักษะ ชื่นเชิงในลีลาภาษาที่แยบยล จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากลวิธีในการเขียนบทความของวินทร์ เลียววาริณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องลีลาภาษา ซึ่งงานวิจัยนี้จะทำให้ผู้อ่านทราบถึงลีลาภาษาในการเขียนของนักเขียนที่มีเทคนิคเฉพาะตัวและได้รับความนิยมจากผู้อ่านอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนทั้งการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษางานเขียนของนักเขียนท่านอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะลีลาภาษาในบทความของวินทร์ เลียววาริณ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาลักษณะลีลาภาษาในเรื่องการใช้คำ และโวหารภาพพจน์ ซึ่งประกอบด้วย

1. ลีลาภาษา

1.1 การใช้คำ

1.1.1 คำที่เลียนเสียงพูด

1.1.2 คำย่อ

1.1.3 คำตัด

1.1.4 คำไม่สุภาพ

1.1.5 คำสแลง

1.1.6 คำทับศัพท์ภาษา

ต่างประเทศ

1.1.7 คำที่มีความหมายแฝง

1.1.8 คำอุทาน

1.2 โวหารภาพพจน์

1.2.1 อุปมา

1.2.2 อุปลักษณะ

1.2.3 สัญลักษณ์

1.2.4 นามนัย

- 1.2.5 อติพจน์
- 1.2.6 บุคลาธิษฐาน
- 1.2.7 ปฏิทรรศน์หรือ
ปฏิภาคพจน์
- 1.2.8 ปฏิพจน์
- 1.2.9 คำถามเชิงวาทศิลป์
หรือปฏิพจน์
- 1.2.10 การเลียนเสียง
ธรรมชาติ
- 1.2.11 สัทพจน์
- 1.2.12 การกล่าวอ้างถึง

3. ผู้วิจัยจะศึกษาบทความของวินทร์ เลียววาริณ ที่ได้รับการตีพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2548-2555 ในชื่อหนังสือเสริมกำลังใจ จำนวน 7 เล่ม จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ 113 โดยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากจำนวนบทความทั้งหมด 314 บทความ เหลือเพียง 157 บทความ ดังนี้

- เล่มที่ 1 รอยเท้าเล็ก ๆ ของเราเอง จำนวน 23 บทความ (พ.ศ. 2548)
- เล่มที่ 2 ความฝันใฝ่ ๆ จำนวน 23 บทความ (พ.ศ. 2549)
- เล่มที่ 3 เบื้องบนยังมีแสงดาว จำนวน 22 บทความ (พ.ศ. 2550)
- เล่มที่ 4 อาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตก จำนวน 24 บทความ (พ.ศ. 2551)
- เล่มที่ 55 สองแขนที่กอดโลก จำนวน 24 บทความ (พ.ศ. 2553)
- เล่มที่ 6 สองปีกแห่งความฝัน จำนวน 23 บทความ (พ.ศ. 2554)
- เล่มที่ 7 คำที่แปลว่ารัก จำนวน 18 บทความ (พ.ศ. 2555)

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยจากเอกสาร (Documentary research) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

1. ศึกษาและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินทร์ เลียววาริณ และการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรม
2. ศึกษาหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์ลีลาภาษา

ขั้นรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลและศึกษาหนังสือเสริมกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ ที่ได้รับการตีพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 - 2555 ในชื่อหนังสือเสริมกำลังใจ จำนวน 7 เล่ม จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ 113 โดยเลือกจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากจำนวนบทความรวมทั้งสิ้น 314 บทความ เหลือเพียง 157 บทความ

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ลีลาภาษาในการเขียนบทความ ในประเด็นต่อไปนี้
 - 1.1 การใช้คำ
 - 1.2 การใช้โวหารภาพพจน์
2. นำผลการวิเคราะห์มาเรียบเรียงตามหัวข้อการวิเคราะห์

ขั้นนำเสนอผลการวิจัย

1. สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า
2. นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย

การศึกษาลีลาภาษาในบทความของวินทร์ เลียววาริณ ผู้วิจัยได้แบ่งงานศึกษาลีลาภาษาออกเป็น 2 ด้าน คือ ในด้านการใช้คำ และในด้านการใช้โวหารภาพพจน์ หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลบันทึกตามหมวดหมู่ที่ใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาที่ผู้วิจัยประมวลความรู้และกำหนดขึ้นจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการใช้คำ

ผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่องการใช้คำเลียนเสียงพูด การใช้คำย่อ การใช้คำตัด การใช้คำหยาบ การใช้คำสแลง การใช้คำทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ การใช้คำที่มีความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย และการใช้คำอุทาน จากการศึกษาบทความของวินทร์ เลียววาริณ ในหนังสือเสริมกำลังใจ จำนวน 7 เล่ม ผู้วิจัยพบการใช้คำดังต่อไปนี้

การใช้คำเลียนเสียงพูด

คำเลียนเสียงพูด คือ การใช้คำต่าง ๆ ตามการออกเสียง เช่น ดีที่ซู้ด ไซมัย อย่างนี้ ดินะเนี่ยะ ฯลฯ [5]

จากการศึกษาภาษาจากบทความของวินทร์ เลียววาริณ ในหนังสือชุดเสริมกำลังใจ พบว่ามีการใช้คำเลียนเสียงพูด ตัวอย่างเช่น

เพื่อนบางคนซึ่งเป็นคนละเอียดรอบคอบระดับ ‘มั่งมั่ง’ เข็กราคาในห้างสรรพสินค้าใหญ่แห่งหนึ่งซึ่งชอบมีแคมเปญการตลาดลดแลกแจกแถมได้ความว่าสินค้าก่อนและหลังลดมีราคาเท่ากัน [17]

คำว่า มั่งมั่ง มาจากรูปเขียนว่า มากมาก ซึ่งคำว่า มั่ง เป็นคำที่เขียนตามเสียงพูดโดยการเปลี่ยนเสียงสระอาจากคำเดิมว่า มาก เป็นเสียงสระอะ และเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์โทเป็นเสียงวรรณยุกต์เอก

ผู้พูดสาริตทาวีวิธีการปลดมือตัดจากรู “...แล้วกระแทกอย่างจังเท่านั้นเองมันก็จะสั้นฤทธิ์...” [17]

คำว่า อย่างนี้ มาจากรูปเขียนว่า อย่างนี้ ซึ่งคำว่า ัง เป็นคำที่เขียนตามเสียงพูดโดยการใช้วิธีการกลมกลืนเสียงไปตามเสียงที่ใกล้เคียงกัน ในที่นี้คือการเปลี่ยนตัวพยัญชนะจาก น เป็น ง

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าในบทความของวินทร์ เลียววาริณมีการใช้คำ เลียนเสียงพูดที่เลียนแบบการออกเสียงในภาษาพูด ทำให้การสะกดคำแตกต่างจากรูปแบบภาษาเขียน เนื่องจากยืมเสียงภาษาพูดเป็นหลักในการสะกดคำ ซึ่งมีทั้งการใช้คำเลียนเสียงพูดในลักษณะเปลี่ยนเสียงสระและเปลี่ยนเสียงพยัญชนะ

การใช้คำย่อ

คำย่อ คือ การลดรูปของคำหรือการทำให้คำนั้นสั้นลง โดยทั่วไปการย่อคำจะปรากฏในรูปของพยัญชนะหนึ่งตัวตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) เช่น พ.ศ. ย่อมาจาก พุทธศักราช, ต. ย่อมาจาก ตำบล เป็นต้น [9]

จากการศึกษาภาษาจากบทความของวินทร์ เลียววาริณ ในหนังสือชุดเสริมกำลังใจ พบว่ามีการใช้คำย่อ ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

อัง ลี เกิดที่จังหวัดเกษตรกรรมทางภาคใต้ของไต้หวัน ครอบครัวของเขามุ่งเน้นการศึกษาและขนบธรรมเนียมจีนเก่า พ่อแม่อพยพมาจากเมืองจีนหลังจากคอมมิวนิสต์ยึดแผ่นดินจีนสำเร็จในปี พ.ศ. 2492 [13]

คำว่า พ.ศ. เป็นการย่อกำย่อ ซึ่งมาจากคำเต็มว่า พุทธศักราช เป็นการย่อคำที่ปรากฏในรูปของพยัญชนะหนึ่งตัวตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)

ตัวอย่างที่ 2

วันจันทร์ที่สามของเดือนกรกฎาคม เป็นวัน อุ มิ โนะ ฮิ คือวันมหาสมุทร ชาวญี่ปุ่นเฉลิมฉลองทะเลในอดีวันนี้เป็นวันที่จักรพรรดิเมจิเสด็จทางชลมารคกลับจากฮอกไกโดในปี ค.ศ. 1876 [13]

คำว่า ค.ศ. เป็นการย่อกำย่อ ซึ่งมาจากคำเต็มว่า คริสตศักราช เป็นการย่อคำที่ปรากฏในรูปของพยัญชนะหนึ่งตัวตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)

ตัวอย่างที่ 3

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เคยเปรียบเทียบคนที่ค่อนข้างทำนองว่า “เหมือนหมาเหี่ยวรดกเขาทอง” ความหมายของท่านคือ เป็นคนต้องไม่หัวโนหวต่อลมปากคนอื่น ยิ่งอยู่สูงต้องหัวโนหัวน้อยลง [14]

คำว่า ม.ร.ว. เป็นการย่อกำย่อซึ่งมาจากคำเต็มว่า หม่อมราชวงศ์ เป็นการย่อคำที่ปรากฏในรูปของพยัญชนะหนึ่งตัวตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)

ตัวอย่างที่ 4

เราอยู่ในโลกของการหลอกลวง : คุณจะดูดี เพราะสวมชุดที่มีแบรนด์เนม คุณจะมีศักดิ์ศรีในสังคม

เมื่อไชรถยนต์ยี่ห้อนี้ ชีวิตคุณจะดีขึ้นถ้าเลือกผมเป็น
ส.ส. ฯลฯ [16]

คำว่า ส.ส. เป็นการยืมคำยืมซึ่งมาจากคำเต็ม
ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการยืมคำที่ปรากฏ
ในรูปของพยางค์หนึ่งตัวตามด้วยเครื่องหมาย
มหัพภาค (.)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าในบทความ
ของวินทร์ เลียววาริณมีการใช้คำยืมที่เป็นการลดรูป
ของคำนั้นให้สั้นลง โดยวิธีการยืมคำจะปรากฏในรูป
ของพยางค์หนึ่งตัวตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค
(.) ซึ่งคำยืมที่พบนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคำสามัญที่พบ
ในงานเขียนทั่วไป

การใช้คำสแลง

คำสแลง คือ คำที่ใช้กับเฉพาะบางคนบาง
กลุ่ม คำสแลงเป็นคำที่ใช้ผิดไปจากธรรมดาในด้าน
ความหมายและด้านเสียง คำสแลงนี้มักนิยมใช้ชั่วคราว
ชั่วคราวแล้วก็หมดความนิยมไป แต่จะมีคำสแลงเกิด
ขึ้นมาใหม่ตามยุคสมัย เช่น เบี้ยว ซ่าส์ มั่นส์ เก๋ากี้ก๊
ซิงซิง ไม่สน กูละเบือ แห้วไปเลย ซือบื้อ ขั้วบริสุทธิ์
 เป็นต้น [6]

จากการศึกษาลีลาภาษาจากบทความของ
วินทร์ เลียววาริณ ในหนังสือชุดเสริมกำลังใจ พบว่ามี
การใช้คำสแลง ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

ในการทำงานก็แข่งหาทางลัด เลียบหาดำแหน่ง
ที่ตนหมายตา แล้วนำหลักการเดียวกันนี้มาใช้ในการ
ดำเนินชีวิต ที่น่าประหลาดก็คือยิ่งแข่งยิ่งเก่ง ยิ่งเป็นที่
ยอมรับ สามารถรับเลือกตั้งโดยกระบวนการ ชิกแซก
นับว่าเก่ง [12]

คำว่า ชิกแซก ในบริบทนี้หมายถึง การ
หาทางลัดหรือการทำทุกวิถีทางเพื่อไปถึงจุดหมาย
โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ในบริบทนี้ วินทร์ได้
ยกตัวอย่างการเลือกตั้งที่มีการใช้หาทางลัดหรือทำ
วิธีการใดก็ตามที่จะทำให้ตนเองชนะการเลือกตั้ง โดยไม่
คำนึงถึงความถูกต้อง

ตัวอย่างที่ 2

ผมเป็นคนที่ไม่ 'อิน' กับกีฬาทุกชนิด ไม่สนใจ
และต่อความรู้อะไรกีฬาโดยสิ้นเชิง (โปรดอย่าเอาเป็น
เยี่ยงอย่าง) [13]

คำว่า อิน ในบริบทนี้หมายถึง การอยู่ใน
กระแสนิยมหรือมีความสนใจในเรื่องราวต่าง ๆ ที่สังคม
กำลังให้ความสนใจ ในบริบทนี้วินทร์กล่าวถึงตัวเองว่า
ไม่ได้สนใจในกีฬาและไม่มีความรู้ในด้านกีฬาเลย

ตัวอย่างที่ 3

ผู้พูดเล่าต่อไป “สำหรับเรื่องผู้หญิงนั้น ชาย
ชาติอย่างเราจะต้องเชี่ยวชาญ...” เขาบรรยายวิธี
จัดการสตรีให้หลงรักและหลงใหล ด้วยลีลาทางเพศที่
'เด็ดสะระเต' ยิ่งนัก [17]

คำว่า เด็ดสะระเต ในบริบทนี้หมายถึง สุดยอด
ยอดเยี่ยม ในบริบทนี้ วินทร์ได้บรรยายว่าครูตนเองได้
บรรยายวิธีการจัดการหญิงสาวให้หลงใหลด้วยลีลาทาง
เพศที่สุดยอด

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีการใช้คำ
สแลงที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี เพื่อ
เพิ่มสีสันในงานเขียน ทำให้เนื้อหามีความน่าสนใจและ
สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านให้อยากติดตาม
เรื่องราวได้เป็นอย่างดี

การใช้คำทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ

คำทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ เป็นคำ
ภาษาต่างประเทศที่เขียนเป็นภาษาไทย โดยการทับ
ศัพท์ตามการออกเสียงของคนไทย มีทั้งคำที่ใช้ทั่ว ๆ
ไป และที่เป็นคำเฉพาะ [3]

จากการศึกษาลีลาภาษาจากบทความของ
วินทร์ เลียววาริณ ในหนังสือชุดเสริมกำลังใจ พบว่ามี
การใช้คำทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ ตัวอย่างเช่น

การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

จอร์จ เบอร์นาร์ด ชอว์ นักคิดนักเขียนชาว
อังกฤษ (1856-1950) เคยกล่าวว่า “คุณมองสิ่งของต่าง ๆ
และคุณบอกว่า ‘ทำไม?’ แต่ผมจินตนาการสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่
เคยมีมาก่อน และผมบอกว่า ‘ทำไมจะไม่ล่ะ?’ ” [12]

จอร์จ เบิร์นาร์ด ชอว์ เป็นคำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะ คือชื่อคน มาจากคำภาษาอังกฤษว่า George Bernard Shaw โดยนำมาเขียนทับศัพท์ด้วยภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 2

อยากรวบก็รวบได้ อยากเป็นนักเขียนก็เป็นได้ อยากเป็นนักแสดงก็เป็นได้...แน่นอนคงไม่ง่าย แต่รับรองว่ายากน้อยกว่านักกีฬาพิการที่ได้รับเหรียญทองโอลิมปิก คนตาบอดที่เรียนจบมหาวิทยาลัย คนเป็นมะเร็งระยะสุดท้ายที่รอดชีวิตมาได้ นักร้องที่ไร้แขนขา ฯลฯ [12]

โอลิมปิก เป็นคำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะคือชื่อการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Olympic โดยนำมาเขียนทับศัพท์ด้วยภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 3

เราควรเข้าหาคนอื่นด้วยความคิดที่ว่า เขาอาจเป็นอัลไซเมอร์ แนะนำตัวเองก่อนเสมอ โทรศัพท์หาผู้อื่นโดยคิดว่าเขาอาจกำลังนอนหลับอยู่ เขียนจดหมายถึงเขาเหมือนกับเขาเป็นครูสอนภาษา เล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ทำให้การสื่อสารไม่ว่าจะเล็กน้อยแค่ไหนก็มีคุณค่าขึ้น [13]

อัลไซเมอร์ เป็นคำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะคือชื่อของโรคภาวะสมองเสื่อม มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Alzheimer โดยนำมาเขียนทับศัพท์ด้วยภาษาไทย

คำทับศัพท์ทั่วไป

ตัวอย่างที่ 1

สาเหตุที่ไม่สวมนาฬิกาข้อมือ ไม่ใช่เพราะแอนตี้คนขายนาฬิกาหรือดัดจริตต่อต้านสังคม (ที่หลายคนบ่นว่าตกเป็นทาสของเวลา) หรือเพื่อความเท่แต่ประการ [12]

แอนตี้ เป็นคำทับศัพท์ทั่วไป มาจากคำภาษาอังกฤษว่า anti ในบริบทนี้หมายถึง การไม่ชอบคนขายนาฬิกา

ตัวอย่างที่ 2

เปล่า ผมไม่ได้ปฏิเสธนาฬิกาโดยสิ้นเชิง ตรงข้ามกลับชอบดูดีไซน์นาฬิกาสวย ๆ บางครั้งก็ซื้อมาดูเล่น

เพราะชอบการออกแบบ เมื่อเดินทางข้ามประเทศก็พกมันไปด้วยเพื่อเทียบเวลา แต่ยัดมันใส่ในกระเป๋า [12]

ดีไซน์ เป็นคำทับศัพท์ทั่วไป มาจากคำภาษาอังกฤษว่า design ในบริบทนี้หมายถึง การออกแบบและรูปแบบของนาฬิกา

ตัวอย่างที่ 3

ละครโทรทัศน์ที่ผู้ทรงสามคนตบตีกันแย่งชายคนเดียว หรือชายห้าคนหมายปองสตรีคนเดียว จึงไม่เคยตกยุค การออกหักเป็นองค์ประกอบที่ขายได้หนึ่งยี่ง่ะไร หลังน้ำตาเป็นปี ๆ คนดูยิ่งชอบ รวากับว่าเป็นพวกซาดีสต์ ชอบดูคนอื่นบาดเจ็บทางใจ [14]

ซาดีสต์ เป็นคำทับศัพท์ทั่วไป มาจากคำภาษาอังกฤษว่า sadist ในบริบทนี้หมายถึง กลุ่มคนที่ชอบกระทำการทารุณผู้อื่นให้เจ็บปวดทรมาน

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าในบทความของวินทร์ เลียววาริณ มีการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ คำทับศัพท์ที่เป็นชื่อเฉพาะและคำทับศัพท์ทั่วไป โดยนำมาเขียนทับศัพท์ด้วยภาษาไทย

การใช้คำที่มีความหมายแฝง

คำที่มีความหมายแฝง เป็นความหมายอีกความหมายหนึ่งนอกเหนือจากความหมายตรงหรือความหมายประจำคำ [19]

จากการศึกษาลีลาภาษาจากบทความของวินทร์ เลียววาริณ ในหนังสือชุดเสริมกำลังใจ พบว่ามีการใช้คำที่มีความหมายแฝง ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

ทันใดนั้นทุกคนก็พากันกลบกลืนตัว สวมเสื้อผ้าตามกระแสที่คนกลุ่มหนึ่งสร้าง กิน ต้ม เล่นนอน ตามตารางที่ถูกกำหนดมา รวากับหุ่นยนต์ที่ออกมาจากโรงงานเดียวกัน [12]

กลืนตัว ในบริบทนี้มีความหมายแฝงว่า สิ่งที่เป็นตัวตนที่แท้จริงของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่คนอื่นอาจจะมองว่าไม่ดี ไม่ทันสมัย ไม่มีคุณค่า

ตัวอย่างที่ 2

โลกหมุนไม่หยุดเพราะมีคนกลุ่มหนึ่งพยายามวิ่งหนีเงาของตนเองไปข้างหน้า คนพันธุ์นี้

เชื่อว่ามิอะไรใหม่ ๆ รอให้เราสร้างอยู่เสมอ ไม่มีวันหมด นี่จึงทำให้การสร้างสรรค์มีความหมาย [12]

วังหนี่เงา ในบริบทนี้มีความหมายแฝงว่า การพัฒนาตนเอง พัฒนาความคิด สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา

ตัวอย่างที่ 3

คนที่ว่างเปล่าคนนี้ยังร้องเพลง เล่นหนังเพลง แล้วลอกคราบอีกครั้ง เมื่อเขาสลัดเปลือกของดาราหนังมาเป็นผู้กำกับภาพยนตร์ [14]

ลอกคราบ ในบริบทนี้มีความหมายแฝงว่า การเปลี่ยนแปลงบทบาท หน้าที่, เปลือก ในบริบทนี้มีความหมายแฝงว่า บทบาท ในบริบทนี้ วินทร์ได้กล่าวถึงคลินท์ อีสต์วูด ที่ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของนักแสดงมาเป็นผู้กำกับภาพยนตร์

ตัวอย่างที่ 4

การสวม ‘แว่นตาดำ’ นาน ๆ ครั้งไม่ใช่เรื่องเลวร้าย อาจช่วยทำให้ระงัดตนในระดับหนึ่ง แต่สวมบ่อย ๆ อาจทำให้ตาไม่ชินกับความสว่าง อยู่ในช่วงที่น่าจะมีความสุขก็ไม่ใช่สุข อยู่ในช่วงเวลาทุกข์ก็ทุกข์กว่าที่ควรเป็น [16]

แว่นตาดำ ในบริบทนี้มีความหมายแฝงว่า การมองโลกในด้านลบ ในบริบทนี้วินทร์ เลียววาริณได้กล่าวถึงการมองโลกในด้านลบจะช่วยให้เรามีความระมัดระวังตนเองได้ แต่ถ้ามองโลกในด้านลบบ่อย ๆ จะทำให้กลายเป็นคนหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา เวลาที่มีความสุขก็ไม่ใช่สุข เวลาที่มีความทุกข์ก็ทุกข์มากกว่าควรที่จะเป็น

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าในบทความของวินทร์ เลียววาริณมีการใช้คำที่มีความหมายแฝง ซึ่งเป็นความหมายอีกความหมายหนึ่งที่ไม่ตรงกับรูปคำที่ปรากฏ เป็นการใช้อย่างหนึ่งแต่ไม่ได้มุ่งที่จะให้ความหมายตามนั้น ผู้เขียนมุ่งแฝงความหมายอื่นและให้เข้าใจความหมายตามความหมายแฝงนั้น ซึ่งเป็นการสร้างความน่าสนใจในงานเขียนอีกวิธีหนึ่ง

การใช้คำอุทาน

คำอุทาน หมายถึง คำที่เปล่งออกมาโดยไม่มี ความหมาย แต่บอกอาการหรือความรู้สึกของผู้กล่าว

ได้ จำแนกเป็น 2 ชนิด คือ อุทานบอกอาการและ อุทานเสริมบท [10]

จากการศึกษาลีลาภาษาจากบทความของ วินทร์ เลียววาริณ ในหนังสือชุดเสริมกำลังใจ พบว่ามีการใช้คำอุทานทั้งประเภทอุทานบอกอาการและอุทานเสริมบท

อุทานบอกอาการ

อุทานบอกอาการ คือ คำอุทานที่ผู้พูดเปล่งออกมา เพื่อให้รู้จักอาการต่าง ๆ ของผู้พูด และเป็นคำอุทานบอกอาการที่มีลักษณะ คือ ใช้บอกอาการในเวลาพูดจากัน เช่น นี่แน่! (แสดงอาการเรียกร้องหรือบอกให้รู้ตัว) เหม! (แสดงอาการโกรธเคือง) [10] ตัวอย่างเช่น

ที่น่าตลกคือ วันที่ 31 ธันวาคมปีถัดมา หลาย คนพบว่า รายการกลับเนื้อกลับตัวชุดใหม่มักซ้ำกับ รายการเดิม แสดงว่าที่ผ่านมา 365 วัน ไม่มีอะไรใหม่ ๆ เกิดขึ้น (ตามแผน) เลยหรือเพราะมีแผนมากเกินไป จนไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเลยสักอย่างเดียว

จนถึงเที่ยงคืนวันที่ 31 ธันวาคม บางคนถอนใจเพราะเพิ่งนึกได้ว่า เอ๊ะ! ปีนี้ก็เข้าข่าย “Same old shit, different year.” [12]

คำว่า เอ๊ะ หมายถึง คำที่เปล่งออกมาแสดง ความฉงน ไม่เข้าใจ หรือไม่พอใจ เป็นต้น [11] ในบริบทนี้เป็นการใช้คำอุทานบอกอาการสงสัย โดยสงสัยว่าแผนการต่าง ๆ ที่จะทำในปีนี้ ยังคงเหมือนแผนการเดิมของปีที่ผ่านมา ๆ มา

เฮ้อ! มนุษย์เราก็แปลก! ไม่มีปัญหาที่หาปัญหา มาแบกไว้โดยใช้เรื่อง! [16]

คำว่า เฮ้อ หมายถึง คำที่เปล่งออกมาแสดง ความเบื่อหน่ายหรือไม่ถูกใจ เป็นต้น [11] ในบริบทนี้เป็นการใช้คำอุทานบอกอาการเหนื่อยใจกับมนุษย์ที่ ชอบสร้างแต่ปัญหา

อุทานเสริมบท

อุทานเสริมบท คือ อุทานที่ผู้พูดกล่าวเพิ่มเติมถ้อยคำเสริมขึ้น เช่น ลูกเต๋า แขนแมน เลขผา [10] ตัวอย่างเช่น

คนแก่จำนวนมากแก่ตามกติกาของสังคม คนไม่น้อยมองคนแก่เป็นคนไร้ค่า ด้วยประโยคที่ว่า

“อยู่บ้านเลี้ยงหลานเถอะ” หรือ “ถึงเวลาเข้าวัดเข้าวาได้แล้ว” [14]

คำว่า เข้าวัดเข้าวา เป็นคำอุทานเสริมบท มาจากคำว่า เข้า หมายถึง อาการที่เคลื่อนไปข้างหน้า หรือทำให้เคลื่อนไปข้างหน้า [11] และคำว่า วัด หมายถึง สถานที่ทางศาสนา โดยปกติมีโบสถ์ วิหารและที่อยู่ของสงฆ์หรือนักบวช เป็นต้น [11] ในบริบทนี้เป็นการใช้คำอุทานเสริมบท ที่กล่าวถึงคนจำนวนไม่น้อยที่ชอบมองคนแก่เป็นคนไร้ค่า และชอบให้คนแก่เลี้ยงหลานหรือไม่ก็เข้าวัด

ความเสียหายบางเรื่องเป็นเพียงน้ำผึ้งหยดเดียว ขยายตัวลามออกไปเพียงเพราะคนที่ประสบปัญหาไม่สามารถหุบปากตัวเอง ยกตัวอย่างเช่น เมื่อถูกตำรวจจราจรจับข้อหาทำผิดกฎจราจร ก็ตำรวจว่าโง่เง่าที่จับ **สุมสี่สุมห้า** (ซึ่งบางครั้งอาจเป็นความจริง!) ก็อาจได้รับข้อหาอีกหนึ่งคือดูหมิ่นเจ้าพนักงาน [16]

คำว่า สุมสี่สุมห้า เป็นคำอุทานเสริมบท มาจากคำว่า สุม หมายถึง อาการที่ทำไปโดยไม่แน่ใจว่าจะถูกหรือไม่, ไม่เฉพาะเจาะจง [11] ในบริบทนี้เป็นการใช้คำอุทานเสริมบท ที่กล่าวถึงนิสัยของคนที่ลงมือกิจกรรมบางอย่างโดยไม่มีการคิดและวางแผนมาอย่างรอบคอบ

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าในบทความของวินทร์ เลียววาริณมีการใช้คำอุทานบอกอาการที่ผู้พูดเปล่งออกมา เพื่อบอกอาการต่าง ๆ ในเวลาพูดคุยกัน และคำอุทานเสริมบทที่ผู้พูดกล่าวเพิ่มเติมถ้อยคำเสริมขึ้น

การใช้คำในบทความของวินทร์ เลียววาริณ ในหนังสือเสริมกำลังจำนวน 7 เล่ม พบการใช้คำได้แก่ การใช้คำเลียนเสียงพูด การใช้คำย่อ การใช้คำหยาบ การใช้คำสแลง การใช้คำทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ การใช้คำที่มีความหมายแฝง และ การใช้คำอุทาน

การใช้โวหารภาพพจน์

ผู้วิจัยได้ศึกษานำเกณฑ์ในการใช้โวหารภาพพจน์ของจุไรรัตน์ ลักษณะศิริ [4] มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ จากการศึกษาบทความของวินทร์

เลียววาริณ ในหนังสือเสริมกำลังใจ จำนวน 7 เล่ม ผู้วิจัยพบการใช้โวหารภาพพจน์ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ไล่เดือนไม่ว่าระบายสีตัวเองอย่างไร ก็ยังคงเป็นไล่เดือน มิใช่ว่ามีจำนวนมากเท่าใด ก็เพียงสายห้วยก็ยื้อไปมา ไม่อาจผงดบินได้ตั้งมังกรหนึ่งตัว [12]

จากตัวอย่างนี้ เป็นการเปรียบเทียบถึงคนที่คิดโกงเหมือนกับไล่เดือน ถึงแม้จะมีจำนวนมากอย่างไรก็ตาม คุณค่าและศักดิ์ศรีก็ไม่สามารถเทียบเท่ากับคนที่ฉลาดและไม่คิดโกงที่เปรียบเหมือนมังกรได้

ตัวอย่างที่ 2

คนอย่างเขามีน้อยลงไปทุกวัน เหมือนพีช-สัตว์ป่าหายากที่กำลังใกล้สูญพันธุ์ ครั้นจะว่าคนขับแท็กซี่บางคนก็เลื่องลือ ก็พูดไม่เต็มปาก ดูเหมือนคนทั้งโลกก็เลื่องลือ [12]

จากตัวอย่างนี้ เป็นการเปรียบเทียบถึงคนที่ขยันทำงานหายากเหมือนกับพีชหรือสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์

ตัวอย่างที่ 3

สัมมาวาจาก็ **เซ่น** น้ำเย็น พรหมใส่ต้นไม้ นอกจากจะสร้างความชุ่มฉ่ำตอใบหรือดอก ยังไหลย้อนลงดินเป็นอาหารแก่ราก [12]

จากตัวอย่างนี้ เป็นการเปรียบเทียบถึงการกล่าวถ้อยคำที่สุภาพเหมือนกับน้ำเย็นที่สดชื่น พรหมใส่ต้นไม้ก็สร้างความชุ่มฉ่ำให้กับตอใบและราก ทำให้ต้นไม้ที่เจริญเติบโตได้ดี เหมือนกับการพูดจาสุภาพแก่กัน ไม่ว่าผู้พูดหรือผู้ฟังก็จะมีแต่ความสุข สดชื่น

ตัวอย่างที่ 4

เมื่อประกาศผลออกมา ชาวเมืองที่ชนะการประกวดก็เฉลิมฉลองเป็นการใหญ่ ส่วนเมืองที่พ่ายแพ้ก็หงอยเหวกราบกับท่าลงเมือง ถือว่าเป็นภาพที่ต่างตาผมออกกว้างในรอบปี [13]

จากตัวอย่างนี้ เป็นการเปรียบเทียบถึงเมืองที่ผิดหวังจากการคัดเลือกให้เป็นเจ้าภาพจัดงานโอลิมปิกว่าเจียมเหมือนเมืองที่มีโรคระบาดแพร่กระจาย ผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก จนทำให้เมืองนั้นเจียมสังัด

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าการใช้อุปมาโวหารที่มีลักษณะเด่นในการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งให้เหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อให้เข้าใจถึงความหมายของคำที่นำมาเปรียบเทียบได้ง่าย และทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ (metaphor) คือ การเปรียบเทียบด้วยการกล่าวว่า สิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้แสดงการเปรียบเทียบว่า เป็น หรือ คือ ความหมายจึงลึกซึ้งกว่าอุปมา เช่น ลูกคือดวงตาดวงใจของพ่อแม่ เป็นต้น [4] ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

...ก็ไม่น่าจะช้า เพราะจากสถิติ ผู้หญิงจำนวนมากพบประสบการณ์คับแค้นคล้าย ๆ กัน นั่นคือ เมื่ออายุกรายเข้าเลข 4 มักถูกมองเป็นหัวสิว คือต้องบีบออกเร็วที่สุด... [13]

จากตัวอย่างนี้ เป็นการเปรียบเทียบถึงผู้หญิงที่มีอายุย่างเข้าเลข 4 เป็นหัวสิวที่ต้องบีบออกให้เร็วที่สุด เนื่องจากผู้หญิงในวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มไม่สดใส มองแล้วก็มีความรู้สึกหดหู่ ไม่สดใสเหมือนผู้หญิงในวัยสาว

ตัวอย่างที่ 2

รักก็คือไฟ เล่นกับไฟหนึ่งกองก็ยากแล้วที่ไม่ให้ไหม้ตัวเอง ไฟหลายกองยิ่งเล่นยาก ช้าหรือเร็วในสังคมปัจจุบัน ก็ต้องเลือกเอาเพียงกองเดียว [13]

จากตัวอย่างนี้ เป็นการเปรียบเทียบถึงความรักคือกองไฟ ยิ่งรักหลายคนก็เหมือนกับเล่นกับกองไฟหลายกอง คนที่เล่นกับความรัก สุดท้ายก็จะโดนไฟไหม้ตัวเองในที่สุด

ตัวอย่างที่ 3

ทงง โคตรชมพู ใช้ความเพียรขับเคลื่อนชีวิต ใช้ความอดทนสร้างทางเดินให้ตัวเอง ใช้ศิลปะเป็นพาหนะปลดปล่อยชีวิตเป็นอิสระและอยู่เหนือ 'กรรมเก่า' ใด ๆ [14]

จากตัวอย่างนี้ เป็นการเปรียบเทียบถึงการใช้ศิลปะเป็นตัวขับเคลื่อนชีวิต เนื่องจาก ทงง โคตรชมพูเป็นคนพิการ ป่วยเป็นโรคแขนขาลีบ ไม่สามารถ

ช่วยเหลือตัวเองได้ แต่เขาใช้ศิลปะเป็นแรงบันดาลใจในการทำงาน ทำให้เขามีความหวังที่จะใช้ชีวิตต่อไปได้

ตัวอย่างที่ 4

ความอดทน ความเมตตาต่อกัน การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เสมอต้นเสมอปลาย มองคู่ชีวิตเป็นหุ้นส่วน เป็นเพื่อนร่วมทาง เหล่านี้คือคาถาสาคัญที่ได้ผลกว่าสัญลักษณ์มงคลทั้งหลายทั้งปวง [17]

จากตัวอย่างนี้ เป็นการเปรียบเทียบคู่ชีวิตว่าเป็นผู้ที่ได้รับผลจากการกระทำ ไม่ว่าจะดีหรือร้าย เนื่องจากคู่ชีวิตจะต้องอยู่ด้วยกันไปตลอดชีวิต ดังนั้นจึงต้องช่วยกันสร้างครอบครัว สร้างฐานะ คอยให้คำปรึกษาและดูแลกันไปตลอดชีวิต

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าการใช้อุปลักษณ์โวหารที่มีลักษณะในการเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งการใช้โวหารอุปลักษณ์ในงานเขียนนี้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและทำให้ผู้อ่านอยากติดตามยิ่งขึ้น

อติพจน์

อติพจน์ (hyperbole) คือ การกล่าวเกินจริง ซึ่งเป็นความรู้สึกหรือความคิดของผู้กล่าวที่ต้องการย้ำความหมายให้ฟังหนักแน่นจริงจัง ทั้งที่ผู้กล่าวและผู้ฟังก็เข้าใจว่ามีใช่เป็นการกล่าวเท็จ เช่น “ฉันหิวไส้จะขาดแล้วนะ” หรือ “ชาติหน้าตอนบ่าย ๆ จึงจะได้พบคนเช่นนี้อีก” เป็นต้น [4] ตัวอย่างเช่น

ภาพยนตร์รักโรแมนติกที่เราว่า รักทำให้เราเป็นคนโดยสมบูรณ์ ละครรักต่อกันว่า คนที่ไว้รักน่าสงสารที่สุดในโลก เป็นเรื่องน่าสนใจยิ่งที่จากประชากรกว่าหกพันล้านคนในโลก มีเพียงคนเดียวที่ทำให้ชีวิตของเรามีความหมาย [12]

จากตัวอย่างนี้ เป็นการกล่าวถึงคนที่เรารักเป็นคนที่น่าสงสารที่สุดในโลก เป็นการกล่าวเกินจริง

อาคารทุกหลังมีนาฬิกา โทรศัพท์มือถือทุกเครื่องมีนาฬิกา และเกือบทุกคนที่เดินผ่านคุณสมมนาฬิกา นาฬิกาทั่วโลกละเอียดจนหาคนแปลกหน้าที่มาถามเวลาเราน้อยลงทุกที [12]

จากตัวอย่างนี้ เป็นการกล่าวถึงนาฬิกามีอยู่ในทุก ๆ สถานที่ มีมากจนทั่วโลกละเอียดจนหาคนแปลกหน้าที่มาถามเวลาเราน้อยลงทุกที

ฝ่ายพระเอกจะรู้สึกสดชื่นเหมือนกินยาบ้าเข้าไปสักร้อยเม็ด สารอะดรีนาลีนหลังไหลพล่านทั่วร่างเมื่อสะบัดฝ่ามือ หินผาที่อยู่ไกลออกไปหลายเชือกก็แตกร้าว กระโดดเบา ๆ ก็วิ่งไปร้อยสิบลิโดยไม่เหนื่อยหอบ เพราะพลังภายในแบบ 'สะสมทรัพย์' ของตนรวมดกเบียดพลังหลักสิบปีของอาจารย์เข้าไปด้วย [14]

จากตัวอย่างนี้ เป็นการกล่าวถึงลูกศิษย์ที่ได้รับพลังลมปราณจากอาจารย์ ทำให้ร่างกายแข็งแรงมีพลังกำลังเพิ่มขึ้น สะบัดฝ่ามือก็สามารถทำให้หินผาที่อยู่ไกลแตกร้าวได้ หรือเพียงแค่กระโดดเบา ๆ ก็สามารถวิ่งไปหลายร้อยกิโลเมตรโดยไม่เหนื่อยหอบ เป็นการกล่าวเกินจริง

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าการใช้โวหารโวหารที่มีลักษณะเป็นการกล่าวเกินจริง ซึ่งการใช้โวหารลักษณะนี้จะช่วยทำให้มองเห็นภาพและเข้าใจความหมายของคำได้ชัดเจนยิ่งขึ้นและเป็นการเพิ่มสีสันให้บทความมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

คำถามเชิงวาทศิลป์

คำถามเชิงวาทศิลป์ หรือปฏิพจน์ (rhetorical question) คือ การตั้งคำถาม แต่ไม่ได้หวังคำตอบ หรือถ้ามีคำตอบก็ต้องเป็นคำตอบที่ทั้งผู้ถามและผู้ตอบรู้อยู่แล้ว นักเขียนจะใช้คำถามเชิงวาทศิลป์หรือปฏิพจน์เพื่อเร้าอารมณ์ผู้อ่านหรือสื่อความหมายและข้อคิดที่ต้องการ เช่น เราจะยอมให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงต่อไปอีกหรือ เป็นต้น [4] ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

ความสวยงามของความฝันที่ดีคือมันเปลี่ยนชีวิตผู้ที่ฝันได้ และก็เปลี่ยนชีวิตของมนุษยชาติไปในทางที่ดีขึ้นได้ ถ้าเช่นนั้นทำไมไม่ลองใช้ประโยชน์จากความฝันให้เต็มที่ล่ะ? [12]

จากตัวอย่างนี้ มีการใช้ปฏิพจน์ตรงประโยคที่ว่า ถ้าเช่นนั้นทำไมไม่ลองใช้ประโยชน์จากความฝันให้เต็มที่ล่ะ ในบริบทนี้หมายความว่า คนเราทุกคนล้วนแล้วแต่มีความฝัน หากความฝันนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตให้ดีขึ้นได้ ทำไมไม่ลองทำความฝันนั้นให้เป็นจริง

ตัวอย่างที่ 2

ความจริงการเปลี่ยนแปลงของชีวิตไม่ได้ถูกคิดค้นด้วยตัวเลข 31 กับ 12 บนปฏิทินหรือฤกษ์ยามใด ๆ ฤกษ์ที่ดีที่สุดคือ 'เดี๋ยวนี้' และ 'ทันที' หากเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดี ก็สมควรทำเลยเดี๋ยวนี้ไม่ใช่หรือ? [12]

จากตัวอย่างนี้ มีการใช้ปฏิพจน์ตรงประโยคที่ว่า หากเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดี ก็สมควรทำเลยเดี๋ยวนี้ไม่ใช่หรือ ในบริบทนี้หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ดีขึ้น ไม่ต้องรอเวลาหรือฤกษ์ใด ๆ ควรที่จะรีบทำทันที

ตัวอย่างที่ 3

คนจำนวนมากชอบทำงานใหญ่มากกว่างานเล็ก บางคนถึงกับเหยียดหยามงานเล็กว่าต่ำต้อย โดยเฉพาะผู้ที่เชื่อว่าปริญญาบัตรคือตัวกำหนดความแตกต่างระหว่างงานใหญ่กับงานเล็ก สถาปนิกไม่น้อยไม่ยอมออกแบบงานเล็ก ๆ ทุนความไม่ยอมไม่ยอมว่าความคดเล็ก เพราะได้เงินน้อยกว่า และไม่ช่วยสร้างชื่อเสียงให้ ทว่าหากทุกคนในโลกไปทำงานใหญ่กันหมด ใครจะทำงานเล็ก? [12]

จากตัวอย่างนี้ มีการใช้ปฏิพจน์ตรงประโยคที่ว่า ทว่าหากทุกคนในโลกไปทำงานใหญ่กันหมด ใครจะทำงานเล็ก ในบริบทนี้หมายความว่า หากทุกคนในโลกสนใจแต่งานใหญ่ ๆ ทำงานชิ้นใหญ่ ๆ แล้วใครจะมาทำงานชิ้นเล็ก ๆ ซึ่งงานทุกอย่างล้วนแล้วแต่มีความสำคัญเท่ากันทั้งนั้น

ตัวอย่างที่ 4

หลายคนมีความสุขมากเมื่อได้รถยนต์คันใหม่ แต่งาน เลื่อนตำแหน่ง เงินเดือนขึ้น ขายหุ้นได้ราคาดี ฯลฯ หากนี่ไม่ใช่ 'ความสุข' แล้วมันคืออะไร [13]

จากตัวอย่างนี้ มีการใช้ปฏิพจน์ตรงประโยคที่ว่า หากนี่ไม่ใช่ความสุข แล้วมันคืออะไร ในบริบทนี้หมายความว่า หากความสุขของคนเราไม่ได้อยู่ที่การครอบครองทรัพย์สินสมบัติหรือสิ่งของมากมาย แล้วความสุขของคนเรานั้นอยู่ที่ใด

ตัวอย่างที่ 5

รักแล้ว เขาต้องรักตอบ หากเขาไม่รักเรา ก็เกิดสถานการณ์ที่เรียกว่า 'อกหัก' ออกอาการมากน้อยแล้วแต่คน บ้างรุนแรงถึงขนาดฆ่าตัวตาย หากความรักไม่มีข้อแม้จริง หากความรักเป็นความรู้สึกที่ไม่ใช่เพื่อตัวเองจริง **ทำไมต้องเจ็บปวดใจถึงขนาดนั้นด้วย?** [16]

จากตัวอย่างนี้ มีการใช้ปฏิพจน์ตรงประโยคที่ว่า ทำไมต้องเจ็บปวดใจถึงขนาดนั้นด้วย ในบริบทนี้หมายถึง ความรักไม่มีข้อแม้ ไม่มีเหตุผล ความรักเป็นความรู้สึกดี ๆ ที่มอบให้แก่คนอื่น แล้ววันหนึ่งที่ผิดหวังขึ้นมา ทำไมคนที่เจ็บปวดมากที่สุดคือตัวเราเอง

ตัวอย่างที่ 6

เมื่อสวมแว่นตาดำ มองไปทางไหนก็เห็นทุกอย่างมืดกว่าที่เป็นจริง แต่**มนุษย์จำนวนมากก็นิยมสวม 'แว่นตาดำ' มิใช่หรือ?** [16]

จากตัวอย่างนี้ มีการใช้ปฏิพจน์ตรงประโยคที่ว่า มนุษย์จำนวนมากก็นิยมสวมแว่นตาดำมิใช่หรือ ในบริบทนี้หมายความว่า คนส่วนใหญ่จะชอบมองทุกอย่างในแง่ร้ายเสมอ ทำให้ไม่มีความสุขในการใช้ชีวิต

ตัวอย่างที่ 7

ความรักมิได้อยู่ที่การจดทะเบียนสมรส แต่ก็มิใช่สักแต่ว่าต่อต้านค่านิยมประเพณีทุกอย่าง เพราะ**หากรักกันจริงและการจดทะเบียนสมรส ทำให้อีกฝ่ายรู้สึกดี ไยต้องปฏิเสธ?** เพราะความรักคือการให้ ไม่ใช่รับฝ่ายเดียว [16]

จากตัวอย่างนี้ มีการใช้ปฏิพจน์ตรงประโยคที่ว่า หากรักกันจริงและการจดทะเบียนสมรส ทำให้อีกฝ่ายรู้สึกดี ไยต้องปฏิเสธ ในบริบทนี้หมายความว่า การจดทะเบียนสมรสถือเป็นค่านิยมที่ปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย หากการแสดงความรักโดยการจดทะเบียนสมรสเป็นเรื่องที่ทำให้อีกฝ่ายรู้สึกดีและเป็นการให้เกียรติ ทำไมต้องปฏิเสธการจดทะเบียนสมรส

ตัวอย่างที่ 8

บ่อยครั้งในชีวิต เรटकอยู่ในสถานการณ์ที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออก จำเป็นต้องโกหกเพื่อให้สถานการณ์ดีขึ้น หรือเพื่อมนุษยธรรม หรือไม่ต้องการทำร้ายใจคนโดยไม่จำเป็น white lie ตั้งคำถามว่า เรา

วัดการทำความดีชั่วที่อะไร การกระทำหรือผลลัพธ์ ถ้าวัดที่ผลลัพธ์ มันจะสร้างบรรทัดฐานใหม่ที่ไม่ดีต่อสังคมหรือไม่? [18]

จากตัวอย่างนี้ มีการใช้ปฏิพจน์ตรงประโยคที่ว่า เราวัดการทำความดีชั่วที่อะไร การกระทำหรือผลลัพธ์ ถ้าวัดที่ผลลัพธ์ มันจะสร้างบรรทัดฐานใหม่ที่ไม่ดีต่อสังคมหรือไม่ ในบริบทนี้หมายความว่า การวัดการทำความดีความชั่วนั้น เราใช้อะไรเป็นตัวตัดสินว่าสิ่งไหนเป็นสิ่งที่ดีหรือชั่ว โดยให้ตัดสินที่การกระทำหรือผลลัพธ์ และถ้าหากใช้ผลลัพธ์เป็นตัววัด การโกหกเพื่อทำให้สถานการณ์ดีขึ้นก็จะกลายเป็นการสร้างบรรทัดฐานที่ไม่ดีให้กับสังคมหรือไม่

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ซึ่งเป็นการใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่เป็นการเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่าน โดยต้องการให้ผู้อ่านคิดและติดตามเนื้อหา นั้น ๆ จนจบเรื่อง

การใช้ภาพพจน์โวหารในบทความของ วินทร์ เลียววาริณ ในหนังสือเสริมกำลังใจจำนวน 7 เล่ม พบการใช้ภาพพจน์โวหาร 4 ประเภท ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ อติพจน์ และคำถามเชิงวาทศิลป์หรือปฏิพจน์

จากตัวอย่างทั้งหมด จะเห็นได้ว่าการเขียนบทความของวินทร์ เลียววาริณนั้นเป็นงานเขียนที่มีศิลปะและมีชั้นเชิงในการเขียนที่หลากหลาย ซึ่งเป็นเสน่ห์ที่ช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันให้ผู้อ่านทราบว่า วินทร์ เลียววาริณเป็นนักเขียนที่มีคุณภาพและเหมาะสมที่จะได้รับการคัดเลือกให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปีพุทธศักราช 2556

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบทความของวินทร์ เลียววาริณ ที่ได้รับการตีพิมพ์ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2548 - 2555 ในชื่อหนังสือเสริมกำลังใจ จำนวน 7 เล่ม ทำให้ทราบว่าบทความเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีคุณค่าต่อสังคม โดยให้ความรู้ ความคิดเห็น เสนอเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี และบทความของวินทร์ เลียววาริณยังเป็งานเขียน ที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากบทความมีขนาดสั้น

หลากหลายเนื้อหา เหมาะสำหรับการเลือกอ่าน และยังตอบสนองต่อความต้องการของคนในสังคมปัจจุบันนั้น คือ มีความเร่งรีบในการใช้ชีวิต ทั้งการเรียน การทำงาน การติดต่อสื่อสาร ฯลฯ อีกทั้งสภาพสังคมในปัจจุบันล้วนแล้วแต่ประสบปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต ทั้งปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ซึ่งล้วนแล้วแต่ทำให้สภาพจิตใจของคนในสังคมนั้นเสื่อมถอยลง คนในสังคมจึงต้องหาวิธีการในการช่วยบำบัดจิตใจโดยวิธีการต่าง ๆ กันออกไปตามแต่ความสนใจ ซึ่งการเลือกอ่านบทความก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้คนในสังคมนิยมกระทำ ซึ่งเนื้อหาในบทความนั้นล้วนมีความเกี่ยวข้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน มีการแสดงทัศนะ ความคิดเห็น ตลอดจนการให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของประสิทธิ์ กาพย์กลอน [8] ที่ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับบทความไว้ว่า บทความเป็นวรรณกรรมที่เขียนขึ้นเพื่อมุ่งเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เรื่องที่จะนำมาเขียนบทความจึงต้องเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ทันท่อเหตุการณ์ มีสาระแทรกทัศนะที่ชวนอ่าน ชวนคิด ไม่ใช่เป็นเรื่องดาด ๆ ทั่วไป ซึ่งในการนำเสนอบทความนั้น ผู้เขียนอาจใช้กลวิธีในการนำเสนอและศิลปะลีลาภาษาที่แตกต่างกันไปตามแต่ความรู้ความสามารถและวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ในขณะเดียวกันก็ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านไปพร้อม ๆ กับความรู้ โดยบทความบางบทความของผู้เขียนที่มีชื่อเสียงอาจมีอิทธิพลต่อสังคม มีบทบาทในการสนับสนุนและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมให้กับผู้อ่านและยังอาจเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจและใส่ใจกับปัญหารอบข้างอีกด้วย

บทความของวินทร์ เลียววาริณ นอกจากจะมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันกับทั้งช่วยเสริมกำลังใจให้กับผู้อ่านแล้ว ในการใช้ลีลาภาษาในการนำเสนอบทความก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยทำให้งานเขียนบทความของวินทร์ เลียววาริณมีเสน่ห์น่าดึงดูดใจผู้อ่านเป็นอย่างมาก กล่าวคือวินทร์ เลียววาริณมีศิลปะในการเลือกสรรใช้คำที่ช่วยดึงดูดความสนใจให้กับผู้อ่าน ซึ่งในการใช้คำนั้น วินทร์ เลียววาริณจะนิยมใช้คำทับศัพท์ในภาษาต่างประเทศมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากวินทร์ เลียววาริณเคยมีประสบการณ์การทำงานในต่างประเทศ จึงทำให้วินทร์ เลียววาริณได้

เห็นโลกกว้าง อีกทั้งวินทร์ เลียววาริณยังเป็นนักอ่านที่ชอบอ่านหนังสือต่างประเทศและติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศอยู่เสมอ จึงทำให้งานเขียนของวินทร์ เลียววาริณนั้นมีการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศมากที่สุด โดยนำมาบอกเล่าโดยแสดงความเป็นกันเองโดยการใช้คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนที่ถ่ายทอดออกมาผ่านตัวอักษร ทำให้งานมีความมีความหมายที่หนักแน่น กระชับและได้ใจความที่สมบูรณ์ อีกทั้งยังเป็นการแสดงภูมิความรู้ของผู้เขียนในการเลือกสรรคำมาใช้ในการเขียนบทความ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยและอยากรจะติดตามเรื่องราวและค้นหาคำตอบจากเนื้อเรื่องต่อไป และในการใช้โวหารภาพพจน์ในงานเขียนของวินทร์ เลียววาริณ พบการใช้โวหารแบบอุปมาอุปไมยมากที่สุด ซึ่งในการใช้ภาพพจน์จะช่วยทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวและเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนได้อย่างลึกซึ้งกว่าลีลาภาษาแบบตรงไปตรงมา เป็นการทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ เกิดอารมณ์สะท้อนใจ และเกิดจินตนาการไปกับเนื้อหาในบทความ

จากลักษณะดังกล่าวข้างต้นเป็นสิ่งที่ทำให้ผลงานการเขียนบทความของวินทร์ เลียววาริณได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก อีกทั้งบทความเสริมกำลังใจ ชุดที่ 5 “สองแขนที่กอดโลก” ก็ยังได้รับคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประจำปีพุทธศักราช 2554 และด้วยศิลปะในลีลาภาษา เนื้อหาในการเขียนรวมทั้งกลวิธีในการเขียนที่มีลักษณะโดดเด่น มีทักษะและชั้นเชิงในการเขียนที่แยบยล จึงทำให้วินทร์ เลียววาริณได้รับรางวัลซีไรต์ถึงสองครั้ง และยังได้รับการคัดเลือกให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปีพ.ศ. 2556 อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาวิเคราะห์ด้านศิลปะลีลาภาษาและศิลปะการใช้รูปภาพประกอบเรื่อง
2. ศึกษาวิเคราะห์โลกทัศน์ของผู้เขียนที่มีต่อสังคม

3. ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้สำนวน และ การใช้โวหารในการเขียนบทความ

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา จากระบบศาสตราจารย์เปรมวิทย วิวัฒน์เศรษฐี รองศาสตราจารย์พูนพงษ์ งามเกษม และผู้ช่วย ศาสตราจารย์เสนาหา บุญยรักษ์ ผู้ให้ความเมตตาเอา ใจใส่ และได้กรุณาให้ความรู้ ข้อคิด คำปรึกษา คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงวัฒนธรรม. คำประกาศเกียรติคุณ: ได้จาก <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:koqSwKunF2wJ:www.culture.go.th/thai/images/stories/news/160157/04.pdf+&cd=3&hl=th&ct=clnk&gl=th> 23 พฤศจิกายน 2557.
2. จุฬารัตน์ ปรปักษ์ประลัย. บทความวิจารณ์: ได้จาก <http://www.winbookclub.com/popup.php?type=3&reviewid=85> 15 กันยายน 2555.
3. จันจิรา หาวิชา. วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้ภาษา ในคอลัมน์ข่าวกีฬาของหนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทย ปีพุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2547 หน้า 40-43.
4. จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. ภาษากับการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2543. หน้า 39-40.
5. ชำนาญ รอดเหตุภัย. สัมมนาการใช้ภาษาไทย ปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์; 2522. หน้า 186.
6. ดวงใจ ไทยอุบุญ. ทักษะการเขียนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2543. หน้า 29.
7. นงนภัส ตาปสนันท์. บทความวิจารณ์: 2549 ได้จาก : <http://www.winbookclub.com/popup.php?type=3&reviewid=81> 15 กันยายน 2555.
8. ประสิทธิ์ ภาพย์กลอน. แนวทางการศึกษาวรรณคดี ภาษาถิ่นและวิจารณ์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช; 2516. หน้า 197.
9. ปรีชา ช่างขวัญยืน. ศิลปะการเขียน. กรุงเทพฯ: วิชาการ; 2525. หน้า 186.
10. พระยาอุปกิตศิลปสาร. หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช; 2545. หน้า 109-110.
11. ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด มหาชน; 2556 หน้า 209, 1104, 1246, 1434, 1447.
12. วินทร์ เลียววาริณ. รอยเท้าเล็ก ๆ ของเราเอง. กรุงเทพฯ: 113; 2548. หน้า 23, 24, 36-38, 71, 98, 106, 116, 125, 137, 211.
13. วินทร์ เลียววาริณ. ความฝัน โง่ ๆ. กรุงเทพฯ: 113; 2549. หน้า 67, 72, 81, 94, 105, 121, 211.
14. วินทร์ เลียววาริณ. อาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตก. กรุงเทพฯ: 113; 2551. หน้า 69, 88, 123, 134, 135, 139.
15. วินทร์ เลียววาริณ. บทสัมภาษณ์: 2553 ได้จาก : <http://www.winbookclub.com/popup.php?type=2&interviewid=43> 15 กันยายน 2555.
16. วินทร์ เลียววาริณ. สองแขนที่กอดโลก. กรุงเทพฯ: 113; 2553. หน้า 55, 97, 98, 115, 163, 168-169, 180.
17. วินทร์ เลียววาริณ. สองปีกแห่งความฝัน. กรุงเทพฯ: 113; 2554. หน้า 28, 155, 219.
18. วินทร์ เลียววาริณ. คำที่แปลว่ารัก. กรุงเทพฯ: 113; 2555. หน้า 208.
19. สุนันท์ อัญชลีกุล. ระบบคำภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2546. หน้า 171-173.

บทความวิจัย (Research Article)

ผลการใช้การสอนแบบห้องเรียนย้อนกลับร่วมกับการใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน
เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงสถิติของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

Effect of using Flip Classroom and Case-based Learning for enhancing Statistical Thinking of Students in Higher Education

ปวิตร เชื้อนกแก้ว^{1*} และ ทิพย์รัตน์ นพฤทธิ์²

Pariwat Kuankaew^{1*} and Tipparat Nopparit²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้การสอนแบบห้องเรียนย้อนกลับร่วมกับการใช้กรณีศึกษาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงสถิติของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชา การวิจัยทางคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เกณฑ์การประเมินระดับการคิดเชิงสถิติ แบบบันทึกผลการประเมินระดับการคิดเชิงสถิติ และแบบบันทึกสนทนา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการคิดเชิงสถิติโดยใช้การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ เพื่อเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการของระดับการคิดเชิงสถิติของผู้เรียนในช่วงก่อนเรียนในชั้นเรียนและระหว่างเรียนในชั้นเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์และการสะท้อนคิดของผู้เรียน โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีระดับการคิดเชิงสถิติสูงขึ้นหลังจากใช้การสอนแบบห้องเรียนย้อนกลับร่วมกับการใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน โดยในด้านตระหนักถึงความต้องการของข้อมูลอยู่ในระดับขั้นเปลี่ยนผ่านในช่วงก่อนเรียนในชั้นเรียน และเพิ่มขึ้นเป็นระดับขั้นปริมาณระหว่างเรียนในชั้นเรียน และด้านการพิจารณาในเรื่องของความแปรปรวนอยู่ในระดับขั้นยึดติดในช่วงก่อนเรียนในชั้นเรียน เพิ่มขึ้นเป็นระดับขั้นเปลี่ยนผ่านในระหว่างเรียนในชั้นเรียน

2. นักศึกษากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถใช้ความรู้ที่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาในกรณีศึกษาที่กำหนดให้ได้ดีโดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านเครือข่ายออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน และในชั้นเรียนมีการระดมความคิดเห็นภายในกลุ่ม มีการร่วมมือกันภายในกลุ่มและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม นักศึกษาสามารถแบ่งงานกันทำภายในกลุ่มและเรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่ 50200

¹ Faculty of Education, Chiang Mai University, Chiang Mai, 50200

* Corresponding author, e-mail: keng203@gmail.com

3. ปัญหาที่พบในการวิจัย คือ นักศึกษาไม่มีพื้นฐานทางสถิติที่ดี และไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การส่งเสริมการคิดเชิงสถิติในด้านการพิจารณาในเรื่องของความแปรปรวนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จึงต้องมีการทบทวนความรู้ทางด้านสถิติและการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม

คำสำคัญ: ห้องเรียนย้อนกลับ, กรณีศึกษาเป็นฐาน, การคิดเชิงสถิติ

Abstract

The purpose of this research was to study the effect of using flip classroom and case-based learning for enhancing statistical thinking of students in higher education. Target group were 35 undergraduate students of the management sciences faculty, majoring business computer, Chiangmai Rajabhat University, who enrolled research of business computer course (BCOM3201) in the 1st Semester, academic year 2014. The instruments used in this research were 1) lesson plan 2) the statistical thinking level evaluating criteria 3) the statistical thinking level record form and 4) field note. Data about the level of statistical thinking were analyzed using frequency and percentage to compare the changing of the student's statistical thinking level between online-classroom and in-classroom. Data obtained from observations, interviews and reflective thinking of learners were analyzed using content analysis.

The results were as follow:

1. Most students of the target group were higher statistical thinking level after learning in flip classroom and case-based learning. Recognition of the need for the data aspect: most students of the target group were idiosyncratic level in online-classroom and increase to Quantitative level in in-classroom. Consideration of Variation aspect: most students of the target group were idiosyncratic level in online-classroom and increase to transitional level in in-classroom.

2. Most students of the target group could learn by themselves through online-classroom, use knowledge to solve problems in the case studies and exchange the ideas through social network before going to in-classroom. In-classroom, there were brainstorming groups and collaborating within the group and knowledge-sharing among the group. Students shared the work within the group and learned to work together as a team effectively.

3. Problems found in research were 1) students have not well enough statistical basis and 2) they could not use computer programs to analyze the information effectively. The cause of enhancing the statistical thinking in consideration of variation aspect was still not on the target. The target group needed to review their knowledge in statistics and the use of computer programs.

Keywords: Flip Classroom, Case-based Learning, Statistical Thinking

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษานั้น จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ที่น่าสนใจ คือ การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนย้อนกลับ ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้แนวใหม่สำหรับศตวรรษที่ 21 ที่ฝึกการการสอนแบบเดิมๆ ไปโดยสิ้นเชิง [2] โดย Jonathan Bergmann และ Aaron Sams ครูวิทยาศาสตร์ ชาวสหรัฐอเมริกา ผู้พัฒนาแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนย้อนกลับได้สังเกตเห็นถึงประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมการเรียนรู้และจัดการปัญหาของนักเรียนของเขาที่ต้องขาดเรียนเนื่องจากไปแข่งขันกีฬาหรือทำกิจกรรมอื่นๆ และนักเรียนที่เรียนรู้ได้ช้ากว่าคนอื่น รวมถึงเนื้อหาวิชาที่ใช้เวลาในการทำความเข้าใจมาก ๆ จนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้หมดในชั่วโมงเรียน โดยหลักการสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนย้อนกลับ คือ การเปลี่ยนรูปแบบวิธีการสอนจากแบบเดิมที่เริ่มจากครูเป็นผู้สอนในห้องเรียนและให้นักเรียนกลับไปทำการบ้านส่งเป็นนักเรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีที่ครูจัดหาให้ก่อนเข้าชั้นเรียน [17] เพื่อให้นักเรียนสามารถนำบทเรียนขึ้นมาเรียนได้ขณะเดินทาง หรือในเวลาว่างจากอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ที่นักเรียนมี เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน หรือแล็ปท็อป เป็นต้น และมาทำกิจกรรมโดยมีครูคอยให้คำแนะนำในชั้นเรียนแทน

นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนแล้วยังมีการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การรับ-ส่งอีเมลล์จากผู้เรียนที่มีข้อสงสัย ใช้อีเมลล์จากครูผู้สอนตั้งคำถามไปยังนักเรียน การจัดทำบทความหรือเนื้อหาต่างๆ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาให้อยู่บนเว็บไซต์ ซึ่งนักเรียนที่ขาดเรียนสามารถเข้าไปเรียนได้ ส่วนนักเรียนที่เรียนรู้ช้าก็สามารถเข้าไปทบทวนเรียนซ้ำได้ตามต้องการ โดยที่ครูไม่ต้องเสียเวลาไปสอนซ้ำในห้องเรียน [2,7,9] วิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักการนี้ถูกมองว่าเน้นการสร้างหรือบันทึกวิถีทัศน์การสอนของครูแล้วนำไปให้ผู้เรียนดูศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งในความเป็นจริง

แล้วสิ่งสำคัญที่สุด คือ การเรียนรู้ในห้องเรียน ครูจะต้องประเมินคุณค่าของเวลาช่วงนี้และออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นเวลาที่มียุทธศาสตร์ต่อการเรียนรู้สูงสุดของเด็กคือเกิดการเรียนรู้ในมิติที่ลึกและเชื่อมโยงมากกว่าการเรียนรู้แบบเดิม เวลาในการจัดกิจกรรมในห้องเรียนที่มีมากขึ้นทำให้มีเวลาให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติมากขึ้น ช่วยเปิดโอกาสให้ได้ใช้เวลาในห้องเรียนเชื่อมโยงทฤษฎีหรือความรู้เหล่านั้นเข้ากับสถานการณ์จริงของโลก หรือสถานการณ์ในบ้านเมืองหรือในชุมชนใกล้ตัว

การทบทวนในระดับปริญญาตรี นักศึกษาไม่สามารถอธิบายเหตุผลในการเลือกใช้สถิติและการปฏิเสธหรือยอมรับสมมติฐานการวิจัยได้ รวมทั้งไม่สามารถนำเสนอกระบวนการทางสถิติตั้งแต่เริ่มต้น คือการวางแผนไปจนถึงการสรุปผลได้ ทั้งนี้การแปลความหมายและการสรุปผลการศึกษาค้นคว้าจำเป็นต้องเรียนรู้ค่าสถิติและระเบียบวิธีการทางสถิติเพื่อประโยชน์ในการใช้ข้อมูลให้คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด [10] ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นไปที่เนื้อหาวิชาทำให้นักศึกษาขาดทักษะทางสถิติและความสามารถที่ถูกต้องในการใช้ข้อสรุปที่ได้จากระเบียบวิธีทางสถิติในการปฏิบัติงานในวิชาชีพของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพ ผลที่ตามมาคือเมื่อนำสถิติไปประยุกต์ใช้เพื่อจัดทำข้อสรุปในหลายกรณีจึงขาดการคิดเชิงสถิติ [8]

การคิดเชิงสถิติเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสถิติ ตั้งแต่การกำหนดประเด็นปัญหา การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูล รวมทั้งการนำข้อสรุปไปใช้เพื่อตัดสินใจในสถานการณ์ปัญหา [8] กอปรกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 [16] ที่ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับปริญญาตรีในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ “สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข

ปัญหาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลแปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกรูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้” และสอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบันที่ต้องใช้เทคนิคทางสถิติในการจัดการข้อมูลข่าวสารที่มีจำนวนมหาศาลโดยผลที่ได้จะใช้ในการอ้างอิงเพื่อประกอบการตัดสินใจ ถือได้ว่าสถิติเป็นเทคโนโลยีของวิธีการทางวิทยาศาสตร์อย่างหนึ่งเพราะสถิติถูกใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ และในช่วง 20 ปี ที่ผ่านมามีการให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนสถิติศาสตร์เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ [19,26,27,38,39]

ดังนั้น การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดเชิงสถิตินั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสอดคล้องกับเป้าหมายในการเรียนการสอนเกี่ยวกับสถิติ [11] และช่วยส่งเสริมให้การทำโครงการหรือวิจัยมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น [6] ซึ่ง McGillivray and Pereira-Mendoza (2011) กล่าวว่า การคิดเชิงสถิติต้องค่อยๆ สร้างขึ้นจากความคิดรวบยอด ความเข้าใจและการใช้ทักษะที่ผู้เรียนสะสมมาประกอบกับบริบทจริงและประสบการณ์การเรียนรู้ที่แท้จริง ดังนั้น ครูควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจแนวคิดทางสถิติโดยภาพรวม และให้ความสำคัญกับการสอนกระบวนการทางสถิติก่อนที่จะให้นักเรียนใช้เครื่องมือทางสถิติ เน้นให้ผู้เรียนใช้ข้อมูลจริง ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาความเข้าใจความคิดรวบยอดและการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้กรณีศึกษาที่เป็นรูปธรรมช่วยกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาการคิดเชิงสถิติ พร้อมทั้งพัฒนาทักษะทางสถิติ [20,23,30,37,43]

Tishkovskaya and Lancaster (2012) ได้สรุปแนวทางของการปฏิรูปการสอนสถิติที่ประกอบด้วย 1) การปฏิรูปการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทัศนด้านความเข้าใจและการสอน

การคิดและการใช้เหตุผลเชิงสถิติ 2) การเปลี่ยนแปลงสาระการเรียนรู้ในกระบวนการวิชาสถิติโดยเฉพาะในกระบวนการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้น 3) การพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนในกระบวนการวิชาสถิติ และ 4) การบูรณาการเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์เป็นฐานเข้ากับการสอนสถิติโดยใช้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการส่งเสริมการสอนและกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้การใช้กรณีศึกษาที่หลากหลายทั้งกรณีที่เป็นจริงและสถานการณ์จำลองเพื่อให้เกิดการอภิปรายโต้แย้ง กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้เรียนในการหาทางแก้ไขปัญหาทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดสูงชัน การกำหนดให้นักศึกษาได้ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลในบริบทจริงและให้นักศึกษาใช้โปรแกรมทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจัดทำคู่มือการใช้โปรแกรมทางสถิติให้นักศึกษาได้สร้างกรณีศึกษาใหม่ด้วยตนเองจะช่วยส่งเสริมการคิดเชิงสถิติให้นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ [20,21,29,49]

ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผลดีว่าการสอนปกติหรือแบบบรรยาย [34] โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการหลากหลาย [12] และใช้กระบวนการแก้ปัญหา [36] เพื่อกระตุ้นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายกลุ่มย่อย เน้นการทำงานเป็นทีมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง มีการเชื่อมโยงเนื้อหาการเรียนกับชีวิตจริงหรือการทำงานซึ่งมีประโยชน์อย่างมากต่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของเนื้อหาเหล่านั้น [1,3,5,40,46] ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและทักษะในเรื่องของการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ การให้เหตุผล ช่วยเพิ่มพูนทักษะในการแก้ปัญหาของผู้เรียน [30] และสามารถประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นใหม่ได้โดยอาศัยกระบวนการคิด วิเคราะห์ และสร้างความเข้าใจ [15,22,24,33] สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่หรือเสริมสร้างความรู้ให้กว้างขวางและนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาในเบื้องต้นนั้นทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนแบบย้อนกลับร่วมกับการใช้กรณีศึกษาเป็นฐานจะสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาและช่วยส่งเสริมการคิดเชิงสถิติในระดับอุดมศึกษาได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้การสอนแบบห้องเรียนย้อนกลับร่วมกับการใช้กรณีศึกษาเป็นฐานในการส่งเสริมการคิดเชิงสถิติของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

กรอบแนวคิด

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนย้อนกลับร่วมกับการใช้กรณีศึกษาเป็นฐานในการส่งเสริมการคิดเชิงสถิติของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ด้วยกัน คือ 1) ส่วนที่เป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน และ 2) ส่วนที่เป็นการเรียนรู้ในห้องเรียน

การจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนโดยออกแบบบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงสถิติกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง [48] นักการศึกษาได้ให้ความสนใจกับการนำกรณีศึกษามาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งกรณีศึกษาเป็นการจำลองสภาพที่เหมือนจริง หรือการนำเสนอปัญหาที่เป็นจริง เพื่อจัดสถานการณ์ให้กับผู้เรียนตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียน โดยให้ผู้เรียนได้เกิดการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์แนวคิดทฤษฎีในการวิเคราะห์ และตัดสินใจ โดยนำกรณีศึกษามาเป็นวิธีการเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ [50] มีผลงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการนำกรณีศึกษามาใช้ในการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าช่วยให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

[25] โดยกรณีศึกษาที่จัดเตรียมให้แก่ผู้เรียนบนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นประกอบด้วยคุณสมบัติที่สามารถสนองตอบความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งจำลองความสามารถทางสมองของมนุษย์ในการเก็บและเรียกใช้ข้อมูลต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างกว้างขวาง [35] การสืบค้นข้อมูลที่รวดเร็วของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตออกแบบมาเพื่อสนับสนุนกระบวนการในการเสาะหาข้อมูลเพื่อการแก้ปัญหาที่เหมือนกับสภาพความเป็นจริงซึ่งผู้สอนจะต้องคำนึงถึงการเตรียมข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหา และดึงความรู้จากบทเรียนที่นำเสนอการแก้ปัญหาหรือกรณีศึกษา [47]

การเรียนรู้ในห้องเรียนจะใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน โดยเน้นการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับกรณีศึกษาและร่วมกันสร้างกรณีศึกษาใหม่ด้วยตนเอง รวมถึงการได้ลงมือปฏิบัติจริงตามสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้เชิงสังคม และแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism) ที่มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางสังคม และการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ใช่เรื่องของพฤติกรรมที่เกิดจากกระบวนการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเพียงเท่านั้น การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากการสะสมข้อมูลการสร้างความหมายและความสัมพันธ์ของข้อมูลและการดึงข้อมูลออกมาใช้ในการกระทำและการแก้ปัญหาต่างๆ การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาของมนุษย์ในการที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ตนเองด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

ส่วนการจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนจะใช้หลักการของห้องเรียนย้อนกลับร่วมกับการใช้กรณีศึกษาเป็นฐานผ่านระบบอินเทอร์เน็ตทั้งก่อนเรียนในชั้นเรียนและหลังการเรียนในชั้นเรียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและใช้กรณีศึกษาเป็นตัวเชื่อมโยงการเรียนในชั้นเรียนก่อนเข้าชั้นเรียน และเป็นการพัฒนา

ความสามารถในการคิดเชิงสถิติให้สูงขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในต่างประเทศได้มีการศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงสถิติ โดยใช้โครงงาน [20] และใช้สถานการณ์จริง เช่น สถิติการเกิดการตาย แผนที่เกิดโรค [21] หอเกียรติยศของกีฬาเบสบอล [49] ซึ่งจากการศึกษาโดยใช้วิธีการต่างๆ พบว่า โครงงานมีประโยชน์อย่างมาก โดยการที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติในประเด็นที่ครูกำหนดทำให้นักเรียนต้องคิดแล้วทำให้การเรียนรู้ของพวกเขาดีขึ้น ส่วนการใช้บริบทจริงจะช่วยให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสถิติ โดยเมื่อจบการเรียนรู้การสอนนักเรียนสามารถที่จะโต้เถียงและอภิปรายกันในเชิงสถิติ อีกทั้งยังเกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับข้อมูล และการใช้ข้อมูลจริงจะเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนสามารถหาข้อสรุป อีกทั้งการใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์มีส่วนช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงานสรุปผลเร็วมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาของ Powell, J.L.(1994) พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานนั้น ผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถด้านการคิดในระดับสูงได้ และเหมาะกับการเรียนในเนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกัน [18] แต่จะไม่สามารถครอบคลุมการสอนให้ได้เนื้อหาหลายๆ เท่ากับวิธีการสอนแบบบรรยายที่นิยมใช้กัน ซึ่งผู้สอนจะต้องได้รับการอบรมในด้านการสอนวิธีนี้อย่างมีประสิทธิภาพก่อน เนื่องจากผู้สอนส่วนใหญ่มักจะใช้ประสบการณ์และอารมณ์ความรู้สึกของตนเองในการกำหนดหรืออภิปรายกรณีศึกษา ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับประสบการณ์ของผู้เรียน ดังนั้นจะต้องมีการศึกษาความต้องการของผู้เรียนเมื่อใช้วิธีการศึกษาด้วย มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนในแต่ละบทเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อที่จะแก้ปัญหาในแต่ละกรณีตัวอย่าง การอภิปรายในชั้นเรียนจะต้องให้ผู้เรียนมีการตอบสนอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในชั้น ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการกรณีศึกษาทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ที่จะมีการแก้ปัญหา มีการคิดไตร่ตรองเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ยังเกิดปฏิสัมพันธ์ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ในการอภิปราย

กลุ่มร่วมกัน ผู้เรียนจะต้องมีการนำความรู้ในเนื้อหาและทักษะการแก้ปัญหามาใช้ในการแก้ปัญหาในกรณีศึกษาด้วยจึงจะสมบูรณ์

การจัดการการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น กิจกรรมเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้ [13] ซึ่งการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตช่วยทำให้เกิดความสะดวกต่อกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา [28] และการใช้กรณีศึกษาช่วยให้การจัดกิจกรรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังเห็นได้จากการศึกษาของ นิตยา โสรีกุล (2547) ที่ได้ศึกษาผลการใช้การสอนแนะในการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรูปแบบการคิดต่างกัน ซึ่งพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนกรณีศึกษาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีการสอนแนะมีคะแนนการแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนกรณีศึกษาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีการสอนแนะ เช่นเดียวกับ สุธิตา ศิริพิพัฒน์กุล (2553) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันด้วยกรณีศึกษา 2 แบบ ได้แก่ กรณีศึกษาแบบสถานการณ์และแบบตัดสินใจ และใช้เทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2 แบบ ได้แก่ บล็อกและเว็บบอร์ด เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้เป็นทีมของนิสิตปริญญาบัณฑิต

ซึ่งพบว่า กรณีศึกษาทั้งสองแบบมีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการแก้ไขปัญหาและการเรียนรู้เป็นทีมของนิสิตปริญญาบัณฑิตได้ทั้งคู่ ส่วนในกรณีที่ผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้ต่างกัน พบว่า ผู้เรียนที่มีการเรียนแบบรูฐิสิกมีความกระตือรือร้น ความร่วมมือและความสามารถทางการเรียนดีกว่าผู้เรียนที่มีแบบการเรียนรู้ต้นทุกราวิชา [50] และผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถเรียนรู้ในระดับสูงได้ดีกว่าผู้เรียนที่ไม่มีประสบการณ์ [41] ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องคอยช่วยเหลือและนำให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดของกรณีศึกษาและแนะนำให้ผู้เรียนพิจารณาภาวะที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาในกรณีศึกษานั้นๆ ด้วย [45]

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อส่งเสริมระดับการคิดเชิงสถิติ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านตระหนักถึงความต้องการของข้อมูล และด้านการพิจารณาในเรื่องของความแปรปรวน โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนนกระบวนวิชาการศึกษาทางคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 35 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงสถิติในระดับอุดมศึกษาจำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้
2. เกณฑ์การประเมินระดับการคิดเชิงสถิติ

3. แบบบันทึกผลการประเมินระดับการคิดเชิงสถิติ

4. แบบบันทึกสนทนাম ใช้สำหรับบันทึกการสังเกต สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มย่อยและการสะท้อนคิดของผู้เรียนและผู้สอน

สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียน

1. บทเรียนบนเครือข่ายออนไลน์ <http://elearning.satiti4u.com>, facebook group และ youtube.com

2. กรณีศึกษา 2 เรื่อง ได้แก่ ไครแมนที่สุดและตัวแทนที่ดี

3. กล่องบรรจุลูกปัดสีขาวจำนวน 4,000 เม็ด และสีแดงจำนวน 1,000 เม็ด พร้อมไม้ตักลูกปัดเจาะรู 50 รู

4. กล่องบรรจุลูกปัดสีเหลืองและสีเขียวจำนวนสีละ 300 เม็ด สีแดงและสีดำสีละ 900 เม็ด และลูกปัดสีแดงจำนวน 2,100 เม็ด พร้อมไม้ตักลูกปัดเจาะรู 45 รู

ภาพที่ 1 กล่องบรรจุลูกปัดที่ใช้จัดกิจกรรมร่วมกับกรณีศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินระดับการคิดเชิงสถิติโดยใช้วิธีการประเมินแบบสามเส้า คือ ผู้ประเมินต่างกัน วิธีการวัดแตกต่างกันและเวลาที่วัดแตกต่างกัน โดยทำการบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกผลการประเมินความสามารถในการคิดเชิงสถิติ และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการ

สังเกต สัมภาษณ์แบบกึ่งทางการและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การสนทนากลุ่ม (Focus group) และการสะท้อนคิดของผู้เรียนโดยทำการบันทึกในแบบบันทึกสนทนาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ระดับการคิดเชิงสถิติของผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนเรียนในชั้นเรียน และช่วงการเรียนรู้ในชั้นเรียน จำแนกตามหน่วย

การเรียนรู้และในภาพรวมทั้งหมด ทำการวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินตามสภาพจริงเพื่อแปล ผลระดับการคิดเชิงสถิติในแต่ละกระบวนการย่อย โดยใช้การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ เพื่อเปรียบเทียบความ เปลี่ยนแปลงของพัฒนาการของระดับการคิดเชิงสถิติ ของผู้เรียนในช่วงก่อนเรียนในชั้นเรียน และระหว่าง เรียนในชั้นเรียน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ผลกระทบจากการ จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงสถิติ โดยข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มย่อยและ การสะท้อนคิดของผู้เรียน การสะท้อนคิดของผู้สอนได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเปรียบเทียบและทำการ ตีความเพื่อสร้างข้อสรุป

เกณฑ์การแปลผลระดับการคิดเชิงสถิติ

ในการแปลผลการประเมินระดับการคิดเชิง สถิติตามกรอบแนวคิดของการคิดเชิงสถิติที่พัฒนาขึ้น โดยบูรณาการแนวคิดของ Roger Hoerl and Ronald D. Snee (2002) และ Wild & Pfannkuch (1999) ซึ่ง แบ่งเป็นระดับขั้นการคิด 4 ระดับ ประกอบด้วย ระดับ ที่ 1 ขั้นยึดติด ระดับที่ 2 ขั้นเปลี่ยนผ่าน ระดับที่ 3 ขั้น ปริมาณ และ ระดับที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ มีรายละเอียดดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินการคิดเชิงสถิติในแต่ละขั้นของแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ การคิดเชิงสถิติ	ระดับการคิดเชิงสถิติ			
	ขั้นยึดติด	ขั้นเปลี่ยนผ่าน	ขั้นปริมาณ	ขั้นวิเคราะห์
1. ตระหนักถึง ความต้องการ ของข้อมูล	ไม่แสดงความตระหนัก ต่อการนำข้อมูลเชิง ปริมาณไปใช้ในการ วิเคราะห์และตัดสินใจ แต่ใช้ความคิดเห็นและ ประสบการณ์ของ ตนเองเป็นหลัก	แสดงความตระหนักต่อ การใช้ข้อมูลเชิง ปริมาณเพื่อสนับสนุน ความคิดเห็นและ ประสบการณ์ของ ตนเองในการวิเคราะห์ และตัดสินใจ	แสดงความตระหนักต่อ ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อ นำไปใช้ในการ วิเคราะห์และตัดสินใจ เป็นหลัก	แสดงความตระหนักต่อ การใช้ข้อมูลเชิง ปริมาณและสามารถ ออกแบบวิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูลเชิง ปริมาณได้อย่างถูกต้อง
พฤติกรรมบ่งชี้	จากกรณีศึกษา/ สถานการณ์จำลอง นักศึกษาใช้ความรู้สึกของ ตนเองในการหาคำตอบ	จากกรณีศึกษา/ สถานการณ์จำลอง นักศึกษาใช้ข้อมูลเชิง ปริมาณมาช่วยในการ วิเคราะห์และตัดสินใจ	นักศึกษาสามารถวางแผนการได้/ใช้ข้อมูลเชิง ปริมาณในการวิเคราะห์ และตัดสินใจในงานวิจัย ของตนเอง/กลุ่มได้	เขียน/ระบุขั้นตอนการเก็บ รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ในงานวิจัยของตนเอง/กลุ่ม ได้อย่างถูกต้อง
2. การพิจารณา ในเรื่องของความ แปรปรวน	ไม่แสดงให้เห็นถึง ความตระหนักเกี่ยวกับ ความแปรปรวนจาก การสุ่มตัวอย่าง	เริ่มแสดงให้เห็นถึง ความตระหนักเกี่ยวกับ ความแปรปรวนจาก การสุ่มตัวอย่าง	แสดงให้เห็นถึงความ ตระหนักในเรื่องความ แปรปรวนจากการสุ่ม ตัวอย่าง	สามารถเลือกใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างได้อย่าง เหมาะสมกับบริบทของ ข้อมูล โดยตระหนัก ถึงความแปรปรวนจาก การสุ่มตัวอย่าง
พฤติกรรมบ่งชี้	นักศึกษาไม่สามารถระบุ ความแตกต่างระหว่าง วิธีการสุ่มและการเลือก กลุ่มตัวอย่าง	นักศึกษาสามารถระบุ ความแตกต่างระหว่าง วิธีการสุ่มและการเลือก กลุ่มตัวอย่าง	นักศึกษาสามารถบอก/ระบุ วิธีการลดความแปรปรวน ของข้อมูลเชิงปริมาณได้ อย่างถูกต้อง	นักศึกษาสามารถใช้วิธีการ ลดความแปรปรวนของ ข้อมูลเชิงปริมาณใน งานวิจัยของตนเอง/กลุ่มได้

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้การสอนแบบห้องเรียนย้อนกลับร่วมกับการใช้ ทัศนศึกษาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงสถิติของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ระดับการคิดเชิงสถิติของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการคิดเชิงสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์ความถี่ร้อยละ เพื่อเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการของระดับการคิดเชิงสถิติของผู้เรียนในช่วงก่อนเรียนในชั้นเรียนและระหว่างเรียนในชั้นเรียนปรากฏรายละเอียด ดังตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน ความถี่และร้อยละของระดับการคิดเชิงสถิติด้านตระหนักถึงความต้องการของข้อมูลจำแนกตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

ช่วงเวลาที่ประเมิน	N	ระดับการคิดเชิงสถิติ			
		ขั้นยึดติด	ขั้นเปลี่ยนผ่าน	ขั้นปริมาณ	ขั้นวิเคราะห์
ก่อนเรียนในชั้นเรียน (Online-classroom)	35	33 (94.29%)	2 (5.71%)	-	-
ระหว่างเรียนในชั้นเรียน (In-classroom)	35	-	-	35 (100%)	-

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ร้อยละ 94.29 มีระดับการคิดเชิงสถิติด้านตระหนักถึงความต้องการของข้อมูลในช่วงก่อนเรียนในชั้นเรียนอยู่ในระดับขั้นยึดติด และทั้งหมดเพิ่มขึ้นเป็นระดับขั้นปริมาณในช่วงระหว่างเรียนในชั้นเรียน

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน ความถี่และร้อยละของระดับการคิดเชิงสถิติด้านการพิจารณาในเรื่องของความแปรปรวนจำแนกตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

ช่วงเวลาที่ประเมิน	N	ระดับการคิดเชิงสถิติ			
		ขั้นยึดติด	ขั้นเปลี่ยนผ่าน	ขั้นปริมาณ	ขั้นวิเคราะห์
ก่อนเรียนในชั้นเรียน (Online-classroom)	35	34 (97.14%)	1 (2.86%)	-	-
ระหว่างเรียนในชั้นเรียน (In-classroom)	35	-	35 (100%)	-	-

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ร้อยละ 97.14 มีระดับการคิดเชิงสถิติด้านการพิจารณาในเรื่องของความแปรปรวนในช่วงก่อนเรียนในชั้นเรียนอยู่ในระดับขั้นยึดติด และทั้งหมดเพิ่มขึ้นเป็นระดับขั้นเปลี่ยนผ่านในช่วงระหว่างเรียนในชั้นเรียน

ส่วนที่ 2 ผลกระทบจากการใช้การสอนแบบห้องเรียนย้อนกลับร่วมกับการใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์และการสะท้อนคิดของผู้เรียน โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

ชั้นวางแผน ในการเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเรียนทั้งนอกชั้นเรียน และในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้สร้างข้อตกลงร่วมกันกับผู้เรียน มีการแบ่งงานกันทำภายในกลุ่มตั้งแต่คาบแรก ซึ่งช่วยให้การทำการกิจกรรมในชั้นเรียนสามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้

ชั้นจัดกิจกรรมและประเมินผล ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองก่อนเรียนในชั้นเรียนผ่านระบบออนไลน์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา ก่อนเข้าชั้นเรียนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ทำให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมเบื้องต้น และมีประเด็นสำหรับอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม มีการร่วมมือกันภายในกลุ่ม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม นักศึกษาสามารถแบ่งงานกันทำภายในกลุ่มและเรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับสร้างข้อสรุปเพื่อนำเสนอในชั้นเรียนได้ ซึ่งช่วยให้ผู้สอนสามารถประเมินผลการคิดเชิงสถิติของผู้เรียนได้ก่อนเรียนในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการจัดการกิจกรรมในชั้นเรียน

และการประเมินผลระหว่างเรียนในชั้นเรียนช่วยให้ผู้สอนสามารถวางแผนการส่งเสริมการคิดเชิงสถิติหลังเรียนในชั้นเรียนได้

ชั้นทบทวนปัญหา อุปสรรคและหาแนวทางแก้ไขเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้อีกในหน่วยถัดไป พบว่า ในการเรียนด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์มีปัญหา คือ นักศึกษาจำรหัสผ่านไม่ได้ เนื่องจากมีความยาวถึง 8 อักขระ ทั้งตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ พิมพ์เล็ก สัญลักษณ์และตัวเลข กอปรกับนักศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์มาก่อน จึงต้องการช่องทางที่สามารถติดต่อสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนกับผู้สอนได้โดยตรงเหมือนอยู่ในชั้นเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนทั้งในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่ Facebook ซึ่งช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเพิ่มมากขึ้น และการที่นักศึกษาไม่มีพื้นฐานทางสถิติที่ดี และไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การส่งเสริมการคิดเชิงสถิติในด้านการพิจารณาในเรื่องของความแปรปรวนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จึงต้องมีการทบทวนความรู้ทางด้านสถิติและการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม

ภาพที่ 2 บรรยากาศการเรียนในชั้นเรียน ตัวอย่างสื่อและแหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการที่นักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีระดับการคิดเชิงสถิติสูงขึ้นหลังจากใช้การสอนแบบห้องเรียนย้อนกลับร่วมกับการใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Powell, J.L (1994) Binnie, N (2002) และ Boland, P.J (2003) ที่การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานนั้นผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถด้านการคิดในระดับสูงได้ โดยพบว่า ผู้เรียนสามารถที่จะโต้แย้งและอภิปรายกันในเชิงสถิติ อีกทั้งยังเกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับข้อมูล และการได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้ได้ข้อมูลจริงเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนสามารถหาข้อสรุปอีกทั้งการใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์มีส่วนช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงานสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่ปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้ คือ การที่นักศึกษาไม่มีพื้นฐานทางสถิติที่ดี และไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การส่งเสริมการคิดเชิงสถิติในด้านการพิจารณาในเรื่องของความแปรปรวนยังไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมาย จึงต้องมีการทบทวนความรู้ทางด้านสถิติและการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งการใช้ระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในเนื้อหาได้ครบถ้วนร่วมกับการใช้กรณีศึกษาได้ดีช่วยแก้ไขปัญหาที่พบได้ [18]

การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นักศึกษาสามารถใช้ความรู้ที่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาในกรณีศึกษาที่กำหนดให้ได้ดี สอดคล้องกับ [13,28] ที่พบว่าการใช้กรณีศึกษาช่วยให้การจัดกิจกรรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านเครือข่ายออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน และในชั้นเรียนมีการระดมความคิดเห็นภายในกลุ่ม มีการร่วมมือกันภายในกลุ่มและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม นักศึกษาสามารถแบ่งงานกันทำภายในกลุ่มและเรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนบนเครือข่าย

อินเทอร์เน็ตมากก่อนมีแนวโน้มจะเป็นกลุ่มคนที่สามารถให้เหตุผลเชิงสถิติได้ดีกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Gould, R., Kreuter (2008) ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องมีบทบาทในการช่วยเหลือและแนะนำให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดของกรณีศึกษาและแนะนำให้ผู้เรียนพิจารณาสถานะที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาในกรณีศึกษานั้นๆ ด้วยทั้งในและนอกชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อเชื่อมโยงให้นักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยนหรือแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาจากกรณีศึกษาผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ล่วงหน้าก่อนการเรียนในชั้นเรียน ช่วยให้นักศึกษามีประเด็นในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ร่วมกันในกลุ่ม และสามารถทำกิจกรรมในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญกับนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์หรือไม่มีความพร้อมในการเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพราะจะทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน
3. การทำกิจกรรมกลุ่ม ต้องมีการแบ่งหน้าที่ของนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้การทำกิจกรรมกลุ่มสามารถดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ บูรณาการร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนย้อนกลับและการใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน
2. ควรมีการศึกษาหาแนวทางในการช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้หรือประสบการณ์เดิมจากการเรียนกระบวนวิชาก่อนหน้ามาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

1. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. คลื่นลูกที่ 5 ประชาชน สังคม: สังคมไทยที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : ชัดเชสมิเดีย; 2546.
2. ตะวัน เทวอักษร. The Flipped Classroom เรียนแบบ “พลิกกลับ” ห้องเรียนยุคใหม่แห่งศตวรรษที่ 21. School in focus. 2555; 4(11): 17-19.
3. ชีระชัย ปุณฺณโชติ. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธีและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : บริษัท เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด; 2544.
4. นิตยา โสริกุล. ผลการใช้การสอนแนะในการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาบนเว็บที่มีต่อการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรูปแบบการคิดต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2547.
5. นิรมล ศตวุฒิ. การจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจากผู้เรียน. วารสารครู. 2547; 1(7): 8
6. พิศิษฐ์ ตันทวนิช. สถิติเพื่องานวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : บุ๊ค พอยท์; 2553.
7. พาณินา วงศ์เลขา. ห้องเรียนกลับทาง : เปลี่ยนห้องเรียนเป็นพื้นที่เรียนรู้; 2556:[1]. ได้จาก [http://www.dailynews.co.th/Content/education/143051/ห้องเรียนกลับทาง+%3A+เปลี่ยนห้องเรียนเป็นพื้นที่เรียนรู้. \(3 มีนาคม 2557\)](http://www.dailynews.co.th/Content/education/143051/ห้องเรียนกลับทาง+%3A+เปลี่ยนห้องเรียนเป็นพื้นที่เรียนรู้. (3 มีนาคม 2557))
8. รามนรี ภูติบุตร. การพัฒนารอบแนวคิดของการคิดเชิงสถิติ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; 2556.
9. วิจารย์ พานิช. ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง. กรุงเทพฯ : เอสอาร์พริ้นติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด; 2556.
10. วิรัช วรรณรัตน์. การวัดและประเมินผล การศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร; 2539.
11. สวินัย จำเริญวงศ์. การใช้สถานการณ์จำลองเพื่อศึกษากระบวนการคิดเชิงสถิติเกี่ยวกับการทดสอบสมมติฐาน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2551.
12. สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 21 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์; 2551.
13. สุภาณี เล็งศรี. การพัฒนาระบบการเรียนการสอนทางไกลในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2543.
14. สุนิตา เทพศิริพัฒนกุล. การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้เป็นทีมของนิสิตปริญญาบัณฑิตด้วยรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันด้วยกรณีศึกษาและเทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2553.
15. เสริมศรี ไชยสร. พื้นฐานการสอน. เชียงใหม่ : ลานนาการพิมพ์; 2539.
16. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอุดมศึกษา. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอุดมศึกษา; 2552.
17. Aaron Sams, Jon Bergmann, Kristin Daniels, Brian Bennett, Helaine W. Marshall and Kari M. Arfstrom. What Is Flipped Learning?. 2014. [2 pages]. Available from: URL: http://www.flippedlearning.org/cms/lib07/VA01923112/Centricity/Domain/46/FLIP_handout_FNL_Web.pdf. 02 April 2014.

18. Anderson, C.J., and Christa, W. Treatment Team Support Supervisor and Consultant. 1999. [1 screen]. Available from: URL: <http://www.ubib.buffalo.edu/libraries/projects/used/ideas.htm>. 03 January 2014.
19. Becker, B.J. A Look at the Literature (and Other Resources) on Teaching Statistics, *Journal of Educational and Behavioral Statistics*.1996; 21(1): Special Issue: Teaching Statistics: 71-90.
20. Binnie, N. Using Project to Encourage Statistical Thinking; 2002: Available from: URL:http://iase-web.org/documents/papers/icots6/10_69_bi.pdf. (05 January 2014).
21. Boland, P.J. Promoting Statistical Thinking amongst Secondary School Students in the National Context. *The American Statistician*. 2003; May Vol.57 No.2.
22. Choi, I., and Lee, K. Designing and Implementing a Case-Based Learning Environment for Enhancing Ill-Structure Problem Solving: Classroom Management Problems for Prospective Teachers. *Journal of Education Technology Research Development*. 2009;57:99-129.
23. Chance, B.L. Components of Statistical Thinking and Implications for Instruction and Assessment. *Journal of Statistics Education*. 2002: Available from: URL: <http://www.amstat.org/publications/jse/v10n3/chance.html>. (05 January 2014).
24. Dyer, W.G., Dyer, W.G., and Dyer, J.H. *Team Building Proven Strategies for Improving Team Performance*. 4th Edition. San Francisco, CA : John Wiler and Sons, Inc; 2007.
25. Dabbagh. Case Designs for Ill-Structured Problems: Analysis and Implications for Practice. *Journal of Educational Multimedia and Hypermedia*. 2002; 18(2) : 24-29.
26. Garfield, J. Teaching Statistics Using Small-Group Cooperative Learning. *Journal of Statistics Education*. 1993; 1(1). Available from: URL: <http://www.amstat.org/publications/jse/v1n1/garfield.html>. (05 January 2014).
27. Garfield and Ben-Zvi. Helping Students Develop Statistical Reasoning: Implementing a Statistical Reasoning Learning Environment. *Teaching Statistics*; 2009.
28. Gould, R., Kreuter, F. and Palmer, C. *Toward Statistics Thinking : Making Real Data Real*. Retrieve Mar 20, 2008. Available from: URL: http://www.ime.usp.br/~abe/ICOTS7/Proceedings/PDFs/InvitedPapers/7A2_GOUL.pdf. (05 January 2014).
29. Gayle J. Yaverbaumi and Jay Liebowitz. Gofigure Inc: A Hypermedia Web-Based Case. *Computers Educ*. 1998; Vol. 30, No. 3/4, pp. 147–156.
30. Harwell, R., & McCampbell, B. Using the internet to facilitate problem-based learning. *Principal Leadership*. 2002; 2(6), 63-65.
31. Howell, David C. *Statistical methods for psychology* (6th ed.). Australia; Belmont, CA : Thomson/Wadsworth; 2007.
32. Jonassen, D.H. *Toward A Design Theory of Problem Solving*. *Educational Technology Research & Development*. 2000;48(4) : 63-85.

33. Jonassen, D.H., and Hernandez Serrano, J. Case-Based Reasoning and Instructional Design: Using Stories to Support Problem Solving. Education Technology Research and Development; 2002.
34. Julian, M., Kinzie, M.B., and Larsen, V. A. Compelling Case Experiences: Performance, Practice, and Application for Emerging Instructional Designers. Performance Improvement Quarterly; 2000.
35. Keep Christopher, Tim McLaughlin and Robin Parmar. The Non-linear Tradition in Literature. 1995; Available from: URL: <http://www2.iath.virginia.edu/elab/> (10 January 2014).
36. Kim, H., and Hannafin, M. 2008. Grounded Design of Web-Enhanced Case-Based Activity. Education Tech Research Dev.
37. Lane-Getaz, S. What is Statistical Thinking and How is it Developed?. In G. Burrill, (Ed.), Sixty-eight NCTM Yearbook: Thinking with data and Chance. Reston, VA: National Council of Teachers of Mathematics; 2006.
38. Moore, D.S. New Pedagogy and New Content: The Case of Statistics (With Discussion). International Statistical Review; 1997.
39. McGillivray, H. and L. Pereira-Mendoza. Teaching Statistical Thinking through Investigative Projects. Teaching Statistics in School Mathematics-Challenges for Teaching and Teacher Education; 2011.
40. Oliver, K. Case-Based Learning. 1999; Available from: URL: http://www.tutzuauer.com/TLC/Case-based_teaching.pdf. (05 January 2014).
41. Peach, Andrea Cravens. The effects of knowledge and type of instructional objectives on intentional learning with World Wide Web-Based linear and hypermedia instruction (linear instruction) Doctoral Dissertation. Dissertation Abstracts International. USA: University of Kentucky; 1996.
42. Powell, J.L. Case Method in Higher Education: A case study. UAS: Kansas State University; 1994.
43. Pfannkuch, M. and Wild, C. Statistical thinking models. 2002; Available from: URL: http://www.researchgate.net/publication/224013601_Statistical_thinking_models/file/9fcfd50aabe81459e9.pdf. (05 January 2014).
44. Roger Hoerl and Ronald D. Snee. Statistical thinking: improving business performance. Pacific Grove, CA: Duxbury-Thomson Learning; 2002.
45. Stepich, D.A., Ertmer, P., and Lane, M.M. Problem-Solving in a Case-Based Course: Strategies for Facilitating Coached Expertise. Educational Technology Research and Development. 2001; Available from: URL: http://www.speakeasydesigns.com/SDSU/student/SAGE/compsprep/Coaching_for_Problem_Solving.pdf. (05 January 2014).
46. Smith, E., Goodman, K., and Meredith, R. Language and thinking in school. New York: Holt, Rinehart and Winston; 1976.
47. Stepien, W., & Gallagher, S. Problem-based learning: As authentic as it gets. Educational Leadership; 1993:50(7), 25-28.

48. Tichkovskaya, S. and Lancaster, G.A.
"Statistical Education in 21st Century: A review of Challenges, Teaching Innovations and Strategies for Reform," Journal of statistical Education; 2012:20(2). Available from: URL:
www.amstat.org/publications/jse/v20n2/tishkovskaya.pdf
49. Wang, S. C. Teaching statistical thinking using the baseball hall of frame. Chance. 2007; VOL. 20, NO. 1 : 6 – 31. Available from: URL:
<http://www.swarthmore.edu/NatSci/swang1/Publications/chance2007.pdf>
50. Ward, R.A. Collaborative and Case-Based Learning with Computer-Based Case Scenarios. Computers in Education; 1998:30(1/2), 103-110.
51. Wild & Pfannkuch. Statistical thinking in Empirical Inquiry. International Statistical Review; 1999.

บทความวิจัย (Research Article)

**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุง-
พิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่**

**Factors Influencing the Performance of Tonkaewpadungpittayalai School
Personnel Belong to Chiang Mai Provincial Administration Organization**

กษิรา วงศ์สุวรรณ¹

Kasira Wongsuwan¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ระดับตำแหน่ง รายได้ ปัจจัยด้านงาน ประกอบด้วย ด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านแรงจูงใจ ความสัมพันธ์ ด้านอาชีพความก้าวหน้าและสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี และปัจจัยเชิงจิตที่ประกอบด้วย ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และด้านการได้รับการยอมรับ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ คือ ด้านนโยบายและการบริหาร มีการปรับการบริหารงานโครงสร้างการทำงานของกลุ่มงานบ่อยครั้งทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.28 ผู้บริหารไม่รับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากรเท่าที่ควร ทำให้สร้างความไม่ยอมมีส่วนร่วมในการเสนอแนะจากบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 18.18 และนโยบายการบริหารงานของโรงเรียนมีความชัดเจนดี แต่มีความขัดแย้งกับการปฏิบัติทำให้ผู้ปฏิบัติงานสับสนคิดเป็นร้อยละ 18.18

¹ สาขาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เชียงใหม่ 50200

¹ Department of Business Administration, Chiangmai Rajabhat University Chiang Mai, 50200

Corresponding author, e-mail: sensation8998@gmail.com

Abstract

The purposes of this research are as follows;

1. Study the Factors influencing the performance of Tonkaewpadungpittayalai School personnel belong to Chiang Mai Provincial Administration Organization

2. Study the problems of performance of Tonkaewpadungpittayalai School personnel belong to Chiang Mai Provincial Administration Organization, representative sample of this research are 80 persons of Tonkaewpadungpittayalai School personnel belong to Chiang Mai Provincial Administration Organization, the instruments used in this research are the personal information query, the query about factors influencing the performance of Tonkaewpadungpittayalai School personnel belong to Chiang Mai Provincial Administration Organization, open-ended questions about opinion and suggestions of factors influencing the performance of Tonkaewpadungpittayalai School personnel belong to Chiang Mai Provincial Administration Organization, which .95 reliability analysis that the statistics used to analyze the data are percentage, mean, and standard deviation, compare the differentials by analyzing T-test and F-test.

Results of the research;

1. Personal factors including sex, age, educational status, work experience, work position, income, supporting factors consisting the work motivation, the work stability, responsibility, occupational and environmental health, technological and motivating factors that are consisted work preference and recognition. These have an influence the performance of Tonkaewpadungpittayalai School personnel belong to Chiang Mai Provincial Administration Organization, significantly differences of 0.05

2. Problems and obstacles of work performance of Tonkaewpadungpittayalai School personnel belong to Chiang Mai Provincial Administration Organization are policy and administration. They re-plan the management structure so many times that staffs cannot continue with their work, percentage of 27.28. The administrators do not listen to staff's recommendations, resulting in staff are not willing participate, percentage of 18.18. Although the policies of the administration of the school are clear, there is disagreement in administrator's performance that confuse staff, percentage of 18.18.

บทนำ

“คน” เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ ทำให้ทุกองค์กรต่างพากันแสวงหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานในองค์กรของตน แต่บางครั้งองค์กรกลับต้องพบกับปัญหาบุคลากรไม่สามารถทำงานให้กับองค์กรได้อย่างเต็มความคาดหวังขององค์กร หรือมีผลการปฏิบัติงานไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้สาเหตุอาจเกิดจากการที่องค์กรจัดบุคลากรไม่เหมาะสมกับงานที่ทำ หรืออาจเป็นเพราะตัวบุคลากรเองไม่ทุ่มเทความรู้ความสามารถในการทำงานให้แก่องค์กรอย่างเต็มที่ ซึ่งอาจเกิดจากการที่องค์กรขาดการจูงใจให้บุคลากรในองค์กรทุ่มเทการทำงานให้กับองค์กรตามทฤษฎีขององค์กรได้จัดองค์ประกอบสำคัญขององค์กรออกเป็นเป็นสองส่วน คือ งานและคน หมายความว่า องค์กรทุกประเภทต้องมีองค์ประกอบด้านงาน ได้แก่ ภารกิจที่จะต้องกระทำตามวัตถุประสงค์และการจัดระบบงานเพื่อให้สามารถกระทำตามวัตถุประสงค์ และสามารถกระทำภารกิจได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และการที่จะประกอบภารกิจได้ตามเป้าหมายขององค์กรจำเป็นต้องมีองค์ประกอบด้านคน คือ มีคนหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมเพื่อจะปฏิบัติงาน ทรัพยากรบุคคลจัดเป็นหัวใจหลักอันสำคัญยิ่งที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

โดยทั่วไปองค์กรมีความต้องการบุคลากรที่มีทักษะความรู้ความสามารถ 3 ประการ คือ ความสามารถในการเรื่องความมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ความสามารถในการเชิงปฏิบัติการ และความสามารถทางด้านความคิดในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารองค์กรจึงต้องมีการปรับกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรในองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และสามารถตอบสนองความต้องการของบุคลากรในองค์กรไปพร้อม ๆ กัน และสิ่งที่สำคัญองค์กรควรพิจารณาถึงเรื่องปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่สามารถจะทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

สูงสุดให้กับองค์กรเนื่องจากบุคลากรเป็นส่วนสำคัญขององค์กรเป็นพลังขับเคลื่อนให้กับองค์กรส่วนหนึ่ง หากขาดซึ่งบุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพขาดศักยภาพในการปฏิบัติงาน อาจจะทำผลเสียให้กับองค์กรได้ ทำให้การบริหารงานในปัจจุบันได้ให้ความสนใจในทัศนคติของคน เพราะเชื่อว่าทัศนคติ หรือแนวความคิดเห็นของคนมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กร จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นภายในองค์กร โดยการปรับปรุงและพัฒนางานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ การที่บุคลากรจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือและเสียสละในการทำงานอย่างจริงจังของบุคคลในองค์กร

โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2465 เปิดทำการสอน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 4 โดยอาศัยศาลาวัดวงศ์เมธา (บ้านหนองโง) เป็นสถานที่เล่าเรียน

ปัจจุบันโรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมี นายพัฒน์ ธนภูมิ ศรีบุญเรือง ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน มีเขตบริการทั้งหมด 9 หมู่บ้านและสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมีเขตพื้นที่บริการทุกตำบลของอำเภอหางดง

ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อต้องการทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา และมีผลมากน้อยเพียงไร เพื่อบุคลากรและผู้ที่มีความเกี่ยวข้องจะได้นำผลวิจัยนี้ไปใช้ในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่ในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ บุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 95 คน

กลุ่มตัวอย่าง (Population Sampling) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ คือ บุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 76 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ทำการแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา ฝ่าย ต้นสังกัด สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยุงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert) โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ปัจจัยจำจุนประกอบด้วย (1) นโยบายและการบริหาร (2) ขวัญในการทำงาน (3) ความมั่นคงในการทำงาน (4) ด้านแรงงานความสัมพันธ์ (5) ด้าน อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (6) เทคโนโลยี (7) ผลตอบแทนและประโยชน์เกื้อกูล ปัจจัยจูงใจประกอบด้วย (8) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ (9) ความสำเร็จของงาน (10) การได้รับการยอมรับ (11) ความก้าวหน้าในการทำงาน (12) ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักการให้คะแนนของตัวเลือก 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท [8] ตั้งแต่ 1-5 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของปัจจัย

ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยค้างนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2549 : 240- 258) ค่าความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t-test, F-test

1. ค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายความถี่และร้อยละข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในแบบสอบถามส่วนที่ 1

2. ค่าเฉลี่ยตัวอย่าง (Sample mean) เพื่อใช้อธิบายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อใช้อธิบายค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

4. การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

5. การทดสอบสมมติฐานด้วย One-way ANOVA (F – test) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นบุคลากรต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	26	32.50
	หญิง	54	67.50
2. อายุ	21 - 40 ปี	51	63.80
	41 - 60 ปี	18	22.40
	มากกว่า 60 ปี	11	13.80
3. สถานภาพสมรส	โสด	36	45.00
	สมรส	41	51.30
	หย่า / แยกกันอยู่	3	3.70
4. ระดับการศึกษา	ปวส. / อนุปริญญา	6	7.50
	ปริญญาตรี	56	70.00
	ปริญญาโท	13	16.30
	อื่นๆ ได้แก่ ประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 6 และ มัธยมศึกษาปีที่ 3	5	6.40
5. ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 5 ปี	28	35.0
	5 – 10 ปี	26	32.4
	11- 15 ปี	7	8.8
	มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป	19	23.8
6. ระดับตำแหน่ง	ผู้บริหาร	10	12.5
	ครู	52	65.0
	สายสนับสนุน	14	17.5
	นักศึกษาฝึกสอน	4	5.0
7. รายได้	ไม่เกิน 10,000 บาท	20	25.0
	10,001 - 20,000 บาท	40	50.0
	20,001 - 30,000 บาท	14	17.5
	30,001- 40,000 บาท	3	3.8
	40,001 - 50,000 บาท	2	2.5
	มากกว่า 50,000 บาท	1	1.2

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 80 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 และเป็นเพศชายจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 อายุอยู่ในช่วง 21 – 40 ปีมากที่สุด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 63.80 มีสถานภาพสมรสมากที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 ระดับการศึกษา

ปริญญาตรีมากที่สุดจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปีมากที่สุดจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 ระดับตำแหน่งในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยเป็นครูมากที่สุด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 และรายได้อยู่ในช่วง 10,001 - 20,000 บาท มากที่สุดจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่โดยรวมสรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่		n=80		
		เฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD	ระดับ
ปัจจัยคำจูน		3.95	0.44	มาก
1.	ด้านนโยบายและการบริหาร	3.73	0.69	มาก
2.	ด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน	4.45	0.47	มากที่สุด
3.	ด้านความมั่นคงในการทำงาน	4.27	0.60	มากที่สุด
4.	ด้านแรงงานความสัมพันธ์	4.16	0.52	มาก
5.	ด้านอาชีพอนามัยและสิ่งแวดล้อม	3.69	0.67	มาก
6.	ด้านเทคโนโลยี	3.96	0.58	มาก
7.	ผลตอบแทนและประโยชน์เกื้อกูล	3.26	0.69	ปานกลาง
ปัจจัยจูงใจ		3.99	0.46	มาก
8.	ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	4.22	0.52	มากที่สุด
9.	ความสำเร็จของงาน	4.27	0.54	มากที่สุด
10.	การได้รับการยอมรับ	3.96	0.64	มาก
11.	ความก้าวหน้าในการทำงาน	3.62	0.80	มาก
12.	ด้านการฝึกอบรมและพัฒนา	3.87	0.79	มาก
รวม		3.97	0.41	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อบัณฑิตที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม อยู่ในระดับมาก (= 3.97) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านขวัญ

และกำลังใจในการทำงาน (= 4.45) ด้านความมั่นคงในการทำงาน และด้านความสำเร็จของงาน (= 4.27) และด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ (= 4.22) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผลตอบแทนและประโยชน์เกื้อกูล (= 3.26)

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 3 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร บัณฑิตจำนวน ด้านนโยบายและการบริหาร

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
บัณฑิตจำนวน		
1. ด้านนโยบายและการบริหาร		
มีการปรับการบริหารงานโครงการทำงานของกลุ่มงานบ่อยครั้งทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง	3	27.28
1.2 ผู้บริหารไม่รับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากร เท่าที่ควรบางครั้งให้แสดงความคิดเห็นได้แต่สุดท้ายก็จบที่ตัวผู้บริหารเองจึงยังไม่สร้างความอยากมีส่วนร่วมในการเสนอแนะจากบุคลากร	2	18.18
1.3 นโยบายการบริหารงานของโรงเรียนมีความชัดเจน แต่มีความขัดแย้งกับการปฏิบัติทำให้ผู้ปฏิบัติงานสับสน	2	18.18
1.4 กฎระเบียบของโรงเรียนเคร่งครัดเกินไป	1	9.09
1.5 การใช้นโยบายในการบริหารงานมักไม่เป็นไปตามที่วางกำหนดไว้ในทุกครั้ง	1	9.09
1.6 นโยบายและการบริหารงานยังไม่ชัดเจน กฎระเบียบไม่มีความยืดหยุ่น	1	9.09
1.7 การจัดสรรทรัพยากร งบประมาณของโรงเรียนมีความเหมาะสม แต่ในการดำเนินการเบิกจ่ายมีขั้นตอนที่ยืดยาว	1	9.09
	11	100.00

ตารางที่ 4 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร บัณฑิตวิทยาลัย ด้านขวัญในการทำงาน

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
2. ด้านขวัญในการทำงาน		
2.1 มีความภาคภูมิใจและชื่นชมต่อโรงเรียนนี้	2	22.22
2.2 ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรมด้านการพิจารณาความดีความชอบ	2	22.22
2.3 ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงานไม่มีขวัญและกำลังใจ	2	22.22
2.4 เมื่อได้ทุ่มเทงานอย่างเต็มที่สิ่งที่จะตามมาคือความเหนื่อยล้า การสร้างขวัญและกำลังใจหรือการเสริมแรงบวกยังมีน้อยเป็นเชิงลบมากกว่าเชิงบวก	2	22.22
2.5 งานด้านอื่นที่ไม่ใช่การสอนมีมากกว่างานสอน	1	11.12
	9	100.00

ตารางที่ 5 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร บัณฑิตวิทยาลัย ด้านความมั่นคงในการทำงาน

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
3. ด้านความมั่นคงในการทำงาน		
3.1 มีความเชื่อมั่นในการทำงานดี มีความมั่นคง	5	50.00
3.2 ไม่มีความมั่นใจว่างานที่ทำอยู่นั้นจะมีความมั่นคงแค่ไหนขาด การรับรองจากผู้จ้าง	2	20.00
3.3 ในการเลื่อนขั้นเงินเดือนมีเงินไม่เพียงพอกับบุคลากรทุกคน	1	10.00
3.4 ค่อนข้างมั่นคง แต่อยู่ในระดับกลางเพราะความมั่นคงอาจขึ้นอยู่กับ เรื่องการเมืองเนื่องจากองค์กรค่อนข้างมีความสัมพันธ์ทางการเมือง	1	10.00
3.5 การทำงานอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามนโยบายของผู้บริหาร	1	10.00
	10	100.00

ตารางที่ 6 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ปัจจัยคำจูน ด้านแรงงานความสัมพันธ์

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนต้นแก้วดงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
4. ด้านแรงงานความสัมพันธ์		
4.1 บุคลากรในโรงเรียนไม่ค่อยสามัคคีเท่าที่ควร	4	66.66
4.2 ลักษณะการทำงานเป็นการแบ่งฝ่ายหรือกลุ่มงานซึ่งบางครั้งไม่ได้พบกัน จึงทำให้ความสนิท ความสัมพันธ์ระดับปานกลาง	1	16.67
4.3 เพื่อนร่วมงานดีทุกคน น่ารัก พร้อมให้การช่วยเหลือ	1	16.67
	6	100

ตารางที่ 7 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ปัจจัยคำจูน ด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนต้นแก้วดงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
5. ด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม		
5.1 ในหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญ ยังขาดการอบรมเรื่องสาธารณสุขภัยความปลอดภัย	2	22.22
5.2 ทางโรงเรียนยังมีอุปกรณ์เช่นอุปกรณ์ดับเพลิง อุปกรณ์สื่อสารขณะเกิดเหตุไม่เพียงพอ	2	22.22
5.3 ระบบการบำบัดน้ำทิ้ง กลิ่นเหม็นบ้าง น้ำทิ้งไม่มีที่ระบายออก ปัญหาการจัดเก็บขยะมีกลิ่น	1	11.11
5.4 ห้องน้ำ ระบบระบายน้ำมักอุดตันมีปัญหา	1	11.11
5.5 ความจำกัดด้านพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถจัดบรรยากาศห้องทำงานให้น่าอยู่ มีความเรียบร้อยได้	1	11.11
5.6 สิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ของโรงเรียนเปลี่ยนแปลงบ่อยๆ ยังไม่สะอาดเท่าที่ควร	1	11.11
5.7 ด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมดีอยู่แล้ว	1	11.11
	9	100.00

ตารางที่ 8 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร บัณฑิตวิทยาลัย ด้านการบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียน ต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
6. ด้านการบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้		
6.1 การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนของครูยังไม่เพียงพอและยังขาดทักษะความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2	25.00
6.2 ด้านอุปกรณ์ที่จะใช้เหมือนจะทันสมัยแต่ถึงเวลาจะใช้ไม่มีอุปกรณ์เพียงพอ	2	25.00
6.3 ไม่ค่อยมีการอบรมทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่		
6.4 ครูมีเทคโนโลยี computer ใช้แต่นักเรียนไม่ได้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเท่าที่ควร	1	12.50
	1	12.50
6.5 บางจุดมีอินเทอร์เน็ตบางจุดไม่มี	1	12.50
6.6 มีเทคโนโลยีทันสมัยดีมาก	1	12.50
	8	100.00

ตารางที่ 9 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร บัณฑิตวิทยาลัย ด้านผลตอบแทนและประโยชน์เกื้อกูล

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียน ต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
7. ด้านผลตอบแทนและประโยชน์เกื้อกูล		
7.1 ไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนเกื้อกูล เช่น ค่าล่วงเวลาไม่มีการตั้งงบไว้ แต่การเบิกจ่ายมักลำบาก การอนุมัติยุ่งยาก	2	50.00
7.2 รายได้จากการทำงานไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน	1	25.00
7.3 พอใจกับผลตอบแทนและประโยชน์เกื้อกูล	1	25.00
	4	100.00

ตารางที่ 10 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร บัณฑิตวิทยาลัย ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
8. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ		
8.1 ไม่ทราบขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ที่ชัดเจนในการทำงาน	1	25.00
8.2 งานบางงานไม่เหมาะสมต่อความสามารถ	1	25.00
8.3 ต้องรับผิดชอบ 2 ภารกิจทั้งการบริหารและการสอนจึงทำให้ทำหน้าที่ทั้งสองอย่างไม่ดี	1	25.00
8.4 ได้ปฏิบัติงานสอนตรงตามสาขาวิชาที่ได้เรียนมา	1	25.00
	4	100.00

ตารางที่ 11 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร บัณฑิตวิทยาลัย ด้านความสำเร็จของงาน

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียน ต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
9. ด้านความสำเร็จของงาน		
9.1 ภูมิใจในความสำเร็จของงาน เป็นอย่างดี	2	50.00
9.2 มักได้รับมอบหมายให้ทำงานพิเศษเสมอ	1	25.00
9.3 งานมักล้นหลักเป็นช่วงทำให้ความสำเร็จของงานประสิทธิภาพค่อนข้างต่ำ	1	25.00
	4	100.00

ตารางที่ 12 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร บัณฑิตวิทยาลัย ด้านการได้รับการยอมรับ

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
10. ด้านการได้รับการยอมรับ		
10.1 มักไม่ได้รับคำชมเชยทำให้ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานฝ่ายบริหาร	2	50.00
	1	25.00
10.2 พนักงานสายสนับสนุนกับบุคลากรครูบางครั้งมีการแบ่งระดับของการยอมรับ	1	25.00
10.3 ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและนักเรียนได้อย่างดี		
	4	100.00

ตารางที่ 13 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ปัจจัยจูงใจ ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
11. ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน		
11.1 มีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพมาก	2	40.00
11.2 มีโอกาสสร้างความก้าวหน้า	2	40.00
11.3 ความก้าวหน้าอยู่ในระดับเดิม	1	20.00
	5	100.00

ตารางที่ 14 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ปัจจัยจูงใจ ด้านการฝึกอบรมและพัฒนา

ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
14. ด้านการฝึกอบรมและพัฒนา		
12.1 ไม่ได้เข้าการอบรมและพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง	2	33.32
12.2 มีการอบรมและให้ความรู้ใหม่ๆ ทางการศึกษาอยู่เสมอ	1	16.67
12.3 มีการอบรมและพัฒนามากเกินไปแต่ไม่ได้นำมาใช้เท่าที่ควร	1	16.67
12.4 มีการฝึกอบรมให้บุคลากรทุกเดือน	1	16.67
12.5 มีการจัดอบรมเสาร์-อาทิตย์ซึ่งไม่มีเวลาพักผ่อน	1	16.67
	6	100.00

จากตาราง 3- 14 ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตอบเป็นส่วนใหญ่ คือด้านนโยบายและการบริหาร มีผู้ตอบจำนวน 11 คน โดยเหตุผลที่เป็นปัญหาในด้านนี้คือ มีการปรับการบริหารงานโครงการทำงานของกลุ่มงานบ่อยครั้งทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.28 ผู้บริหารไม่รับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากร เท่าที่ควรบางครั้งจึงแสดงความคิดเห็นได้แต่สุดท้ายก็จบที่ตัวผู้บริหารเองจึงยังไม่สร้างความอยากมีส่วนร่วมในการเสนอแนะจากบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 18.18 และนโยบายการ

บริหารงานของโรงเรียนมีความชัดเจน แต่มีความขัดแย้งกับการปฏิบัติทำให้ผู้ปฏิบัติงานสับสนคิดเป็นร้อยละ 18.18

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า มีประเด็นที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่แตกต่างกัน ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา

ประสบการณ์การทำงาน ระดับตำแหน่ง และรายได้ ซึ่งแต่ละปัจจัยส่งผลให้บุคลากรมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยดังกล่าวเป็นลักษณะที่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อันเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา ความรวดเร็วและแม่นยำในการเห็น การฟัง ทักษะการพูด การเขียน ความอดทนต่อความเครียด ต่อความเหนื่อยล้า และต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการศึกษาของกัลยา ธนกรธองกุล [2] ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการศาลยุติธรรมในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ที่แตกต่างกันจะทำให้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 แต่ปัจจัยด้านเพศ รายได้และเงินเดือนที่ต่างกัน จะทำให้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ 0.01 ดังนั้น สิ่งที่ทำนายผู้บริหารขององค์กรจึงต้องสังเกตความแตกต่างในผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน พยายามจัดการกับบุคคลที่แตกต่างกัน ปรับใช้พฤติกรรม เพื่อประโยชน์และบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยในการปฏิบัติงาน พบว่า ปัจจัยค่าจ้าง ด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านแรงงาน ความสัมพันธ์ ด้านอาชีพอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี ปัจจัยจิตใจ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และด้านการได้รับการยอมรับ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

กล่าวคือ บุคลากรมีความคิดเห็นต่อปัจจัยในการปฏิบัติงานแตกต่างกันซึ่งได้แก่ ปัจจัยค่าจ้างที่ประกอบด้วย ปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านแรงงานความสัมพันธ์ ด้านอาชีพอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี และปัจจัยจิตใจที่ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และด้านการได้รับการยอมรับ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่แตกต่างกัน

ซึ่งจากผลการศึกษาปัจจัยค่าจ้าง เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์โดยตรงต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกของบุคลากรโดยพบว่าปัจจัยในด้านนี้ ได้แก่ ปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านแรงงานความสัมพันธ์ ด้านอาชีพอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มีความแตกต่างกันซึ่งผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

ปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน เป็นสภาวะแห่งจิตใจของสมาชิกในหมู่คณะหรือองค์การที่แต่ละคนแสดงออกมาด้วยความสนใจหรือความกระตือรือร้นในการทำงาน หากองค์กรใดมีสมาชิกที่มีขวัญในการทำงานต่ำ จะส่งผลให้การทำงานขององค์กรนั้นไม่บรรลุผล แต่หากบุคลากรมีขวัญกำลังใจในการทำงานที่ดีย่อมส่งผลให้มีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร จะร่วมแรงร่วมใจกันทำงานอย่างหนึ่ง โดยไม่ย่อท้อเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานร่วมกัน มีความขยันหมั่นเพียรทุ่มเทความสามารถ กำลังกาย กำลังความคิด เพื่อความเจริญก้าวหน้าขององค์กรเป็นอย่างมาก ดังนั้นบุคลากรที่มีความคิดเห็นว่าขวัญและกำลังใจที่รับจากการทำงานในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ดี บุคลากรเหล่านั้นก็จะมี ความสนใจหรือความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้า ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของชูยศ ศรีวรรณธ์ (2553) ที่ศึกษาปัจจัย

แรงจูงใจต่อผลการปฏิบัติงาน : กรณีศึกษาขององค์กรการบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความพึงพอใจในการทำงานมากจะส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรเพิ่มขึ้น แต่จะไม่พึงพอใจในการได้รับเงินค่าตอบแทนเป็นกรณีพิเศษ (โบนัส) เท่าที่ควร เพราะไม่ได้รับความเป็นธรรม และการขาดมาตรฐานในการประเมินผลงานขององค์กรการบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวกับวิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งต้องได้รับการปรับปรุงและแก้ไขในส่วนที่บกพร่องเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีกในอนาคต จึงทำให้เห็นว่าขวัญและกำลังใจเป็นเรื่องสำคัญในการทำงานเช่นกัน

ปัจจัยด้านความมั่นคงในการทำงาน เป็นสภาวะแห่งความรู้สึกปลอดภัย ความเชื่อมั่น ความมีอิสระ ความมีเสถียรภาพ การได้รับหลักประกัน และการมีความมั่นคงในชีวิต ตามพจนานุกรมของเว็บสเตอร์ (Webster 1971, 1641) ถ้างานที่ทำมั่นคง คนเราจะตั้งใจทำเพื่อสร้างตนเองให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพราะเชื่อว่าพอที่จะเป็นที่พึ่งได้ แต่ถ้า เป็นงานชั่วคราวก็ไม่ต้องตั้งใจที่จะทำงาน ซึ่งความมั่นคงในการทำงานทำให้บุคลากรแสดงออกโดยมีความภาคภูมิใจและชื่นชมต่อองค์กรของตน มีความจงรักภักดีต่อองค์กร ปกป้องผลประโยชน์ขององค์กร และขยันหมั่นเพียร ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้านี้ บุคลากรมีความคิดเห็นด้านความมั่นคงในการทำงานแตกต่างกัน ย่อมมีอิทธิพลต่อการทำงานแตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณภา จันทรตาศรี [5] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดลำปาง ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด คือ ความมั่นคงของงาน

ด้านแรงงานความสัมพันธ์ เป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์อันดีกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานในการอยู่ร่วมกันซึ่งบุคลากรจะแสดงพฤติกรรมคือมีความร่วมมือกัน ทำงานเป็นทีม มีแรงจูงใจสูง และมีความเข้มแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความสามัคคี กลมเกลียวเป็นปึกแผ่น ก่อให้เกิดพลังร่วมกันในการทำงาน และสมาชิกในหน่วยงานมีความเสียสละ พร้อมทั้งจะให้

ความช่วยเหลืองานเป็นกรณีพิเศษ โดยการศึกษาครั้งนี้ หากบุคลากรมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านแรงงานความสัมพันธ์มีความแตกต่างกัน ย่อมมีอิทธิพลต่อการทำงานแตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณภา จันทรตาศรี [5] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดลำปาง ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด คือ ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน

ด้านอาชีพอนามัยและสิ่งแวดล้อม เป็นลักษณะขององค์กรที่มีสภาพการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามลักษณะ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัยในการทำงานทั้ง เสียง แสงสว่าง อากาศถ่ายเท อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ถูกสุขลักษณะอนามัยต่อบุคลากร ซึ่งหากเกิดขึ้นในหน่วยงานก็จะทำให้บุคลากร มีความพอใจในสภาพการทำงานสูง มีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร จะร่วมแรงร่วมใจกันทำงานอย่างหนึ่ง โดยไม่ย่อท้อเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานร่วมกัน ยอมรับการมอบหมายงานพิเศษที่นอกเหนือไปจากงานในหน้าที่ด้วยความเต็มใจ แม้จะมีเหตุการณ์ผิดปกติบางอย่างเกิดขึ้น สมาชิกในหน่วยงานยังคงดำรงสภาพความปกติสุขที่อยู่เช่นเดิม ความตั้งใจ ที่จะร่วมมือประสานงานซึ่งกันและกัน รวมทั้งช่วยให้มีปรับตัวของบุคคลต่อสภาพแวดล้อมและการทำงาน มีความสุขที่ได้ทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานที่เข้ากันได้ โดยการศึกษาครั้งนี้พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านอาชีพอนามัยและสิ่งแวดล้อมมีความแตกต่างกัน ย่อมมีอิทธิพลต่อการทำงานแตกต่างกันซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของกชกร เอ็นดูราษฎร์ [1] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน of พนักงานบริษัท โกรเฮ่ สยาม จำกัด พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงาน of พนักงานบริษัท โกรเฮ่ สยาม จำกัดมากที่สุด รองลงมา นั้น เป็นปัจจัยด้านนโยบายและการบริหาร ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านผู้บังคับบัญชา และด้านผลตอบแทนหรือรายได้ ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ด้านเทคโนโลยี เป็นการที่องค์กรการได้นำสารสนเทศและเทคโนโลยีข่าวสารมาใช้กับกระบวนการปฏิบัติงานขององค์กร เช่น ระบบ LAN, WAN, Internet, e-mail, supply chain - B2B และอื่น ๆ รวมถึงการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และความรู้ทั่วไปในการบริหารสำนักงาน มีความจำเป็นต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องใช้สำนักงานจะช่วยให้เกิดการประหยัดแรงงานและเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ในการใช้เครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องบวกลบ เครื่องถ่ายเอกสาร ฯลฯ ดังนั้น ถ้าผู้ปฏิบัติงาน ไม่สามารถแข่งขันหรือจัดทำเอกสารได้ทันเวลา ทำให้สูญเสียทรัพยากรบุคคลไปโดยเปล่าประโยชน์ ต้องทำการฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการศึกษาครั้งนี้พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านเทคโนโลยีมีความแตกต่างกัน ย่อมมีอิทธิพลต่อการทำงานแตกต่างกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของณัฐนันท์ มั่นตะพงค์ [4] ที่ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนชลประทานสงเคราะห์จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นใน โรงเรียนชลประทานสงเคราะห์ จังหวัดนนทบุรี คือ บุคลากรบางส่วนมีทักษะการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีการผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อย โรงเรียนขาดงบประมาณในการส่งเสริมให้ บุคลากรมีความรู้ความสามารถด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้กับนักเรียน จึงส่งผลให้การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน

ดังนั้นปัจจัยด้านเทคโนโลยีจึงมีความสำคัญในยุคปัจจุบัน เพราะเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาคุณภาพบุคลากร คุณภาพทางการศึกษาต่อไปในอนาคตได้ ซึ่งหากองค์กรใดไม่มีการพัฒนาในด้านเทคโนโลยี อาจจะ ทำให้มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรได้

ปัจจัยเชิงจิต ได้แก่ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และด้านการได้รับการยอมรับ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งปัจจัยเชิงจิตจะสัมพันธ์โดยตรงต่อแรงจูงใจภายในที่เกิดจากงานที่ตนเองทำโดยการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยเชิงจิต ได้แก่ ด้านลักษณะ

งานที่ปฏิบัติ และด้านการได้รับการยอมรับ เป็นปัจจัยที่บุคลากรมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้ว ผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ เป็นการกำหนดมาตรฐานของงานรายละเอียดงาน ขอบเขตหน้าที่ที่พนักงานปฏิบัติอยู่ ซึ่งควรตรงกับวุฒิเป็นผลมาจากความเหมาะสมของปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายตามกำลังความสามารถ ส่งผลให้การทำงานอย่างมีความสุข และมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้คนเราแสดงพฤติกรรม คือ มีความคิดริเริ่ม และสนับสนุนให้คนในองค์กรมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีความแตกต่างกันย่อมมีอิทธิพลต่อการทำงานแตกต่างกันด้วย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการการศึกษาของ จันท์แรม พุทธนุกูล (2554) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี จังหวัดสระบุรี พบว่า บุคลากรวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี จังหวัดสระบุรีมีระดับความพึงพอใจ ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมปัจจัยเชิงจิต และปัจจัยค่าจูงอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ด้านนโยบายและการบริหารงาน ด้านความปกครองและบังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับอนงเยาว์ พูลเพิ่ม [3] ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทแอ็ดวานซ์ แพคเกจจิ้ง จำกัด ซึ่งพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยเห็นด้วยว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานในระดับมาก ได้แก่ ด้านลักษณะ

งาน ด้านนโยบายบริหารจัดการ ด้านผู้บังคับบัญชา ด้านความอิสระในการปฏิบัติงาน ด้านความมั่นคงก้าวหน้า ด้านเพื่อนร่วมงาน และด้านการรับผิดชอบในหน้าที่ตามลำดับ

นอกจากนี้ปัจจัยด้านการได้รับการยอมรับนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้เกิดการจูงใจอย่างต่อเนื่อง ผลสำเร็จในชีวิตเป็นความต้องการพิเศษที่มนุษย์คาดหวัง ซึ่งหากบุคคลใดบรรลุความต้องการขั้นนี้ จะได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลพิเศษ การได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน จะส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน การยอมรับจากกลุ่ม และจากผู้บังคับบัญชา เหมือนกันหมดทุกคน แต่การยกย่องชมเชยต้องทำด้วยความจริงใจ และผลของการปฏิบัติงานจะต้องสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ซึ่งการศึกษาครั้งนี้พบว่าปัจจัยด้านการได้รับการยอมรับ มีความแตกต่างกันย่อมมีอิทธิพลต่อการทำงานแตกต่างกัน ด้วย ดังการศึกษาของวรรณนิภา จันทรดาศรี [5] ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดลำปาง พบว่า หากบุคลากรได้รับการยอมรับจากทั้งผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน และผู้ใช้บริการ บุคลากรจะมีความทำงานอย่างสุดกำลังความสามารถ และที่มีประสิทธิภาพเพื่อองค์กรของตน

3. ปัญหาและอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ คือ ด้านนโยบายและการบริหาร โดยเหตุผลที่เป็นปัญหาในด้านนี้ คือ มีการปรับการบริหารงานโครงการทำงานของกลุ่มงานบ่อยครั้ง ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง ผู้บริหารไม่รับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากรเท่าที่ควรบางครั้งยังแสดงความคิดเห็นได้ แต่สุดท้ายก็จบที่ตัวผู้บริหารเองจึงยังไม่สร้างความอยากรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะจากบุคลากร และนโยบายการบริหารงานของโรงเรียนมีความชัดเจนดี แต่มีความขัดแย้งกับการปฏิบัติทำให้ผู้ปฏิบัติงานสับสน ซึ่งจากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวเป็นเรื่องของการบริหารงานในองค์กรที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานเพื่อ

กำหนดนโยบายที่เด่นชัด รวมถึงการจัดการและการบริหารขององค์กร การสื่อสาร – ประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน จึงควรมีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งหากไม่ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์อาจทำให้เกิดปัญหาระบบบริหารงาน และผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่องค์กรกำหนดได้

ดังนั้นข้อเสนอแนะต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ด้านนโยบายและการบริหาร คือควรมีการบริหารงานตามแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ เพื่อพัฒนาระดับการบริหารงานให้เหมือนโรงเรียนเอกชน อันจะนำไปสู่คุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนต้นแก้ว นอกจากนี้ การดำเนินงานของผู้บริหารควรรับฟังและให้ข้อเสนอแนะบุคลากร และมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์หรือตามความเหมาะสม รวมทั้งผู้บริหารควรมีความคิดเชิงบวกเพื่อพาองค์กรไปสู่คุณภาพมาตรฐานทางการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. กชกร เอ็นดูราษฎร์. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบริษัท ไกรเฮ่ สยาม จำกัด. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา; 2546.
2. กัลยา ธนกรอังกูล. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการศาลยุติธรรม ในจังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการทั่วไป) บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2550.
3. อนงเยาว์ พูลเพิ่ม. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทแอ็ดวานซ์ แพคเกจจิ้ง จำกัด. การค้นคว้าอิสระ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา; 2552.

4. ณัฐนันท์ มั่นตะพงศ์. ประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนชลประทานสงเคราะห์จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; 2554.
5. วรณนิภา จันทรตาศรี. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2555.
6. สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช; 2519.
7. Krejcie, R.V., and Morgan D.W. Determining Sample Size for Research Activities. Psychological measurement; 1970.
8. Likert, Rensis. New Pattern of Management. New York : McGraw-Hill Book, Co. Petersen, Elmore and Plowman, Grosvenor E. (1953). Business Organization and Management. Illinois: Irwin; 1961.
9. Yoder, Dale. Personnel management and industrial relations 5th ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall; 1962.

บทความวิจัย (Research Article)

การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน Improvements the Performance Efficiency of Aircraft Structure Repair Division

สรพงษ์ แก้วสะอาด^{1*} และ ณัฐพันธ์ บัววรารณ์²

Sorapong Kaewsaard^{1*} and Nattapan Buavaraporn²

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เพื่อแนะแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน คือผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 6 คน และพนักงานกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 117 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F- test ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านความพร้อมของกำลังพล ได้แก่ การทำงานเป็นทีมงานประสิทธิภาพ ด้านความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ได้แก่ คู่มือการซ่อมบำรุงมีความทันสมัย ด้านความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ ชิ้นงาน ได้แก่ อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล และด้านความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง ได้แก่ คู่มือการซ่อมบำรุงโครงสร้าง ได้รับการปรับปรุง ให้ทันสมัย แนวทางการปรับปรุงเร่งด่วนคือ การวางแผนจำนวนพนักงานเพื่อปฏิบัติงาน ในหน่วยงาน ระยะเวลาการลงบันทึกข้อมูลสนับสนุนการปฏิบัติงานไปงานที่รวดเร็ว การเตรียมความพร้อมของนักรื้อเพื่อการซ่อมบำรุง และการจัดเตรียมความพร้อม ถูกต้อง ทันสมัยของข้อมูลในรูปแบบ CD

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, การปรับปรุง, การปฏิบัติงาน

Abstract

The purpose of the study to analyze the factors that affect performance efficiency. And define strategies to improve performance efficiency. The samples are employee of aircraft structure repair division. The contributors 6 members and employees 117. The tools are interviews and questionnaires. The statistic were the percentage, the average standard deviation and the F-test. The study found the contributory factor improvements performance efficiency is the availability of manpower is teamwork. The availability of the document to the maintenance modern. The availability of equipment and parts are in the intermediate level, including personal protective equipment. And scaffolding for maintenance. And the availability of user support and maintenance is structure repair manual modern. Improvements is urgent. Planning Manpower for work, the operational support the work that fast. Preparation of scaffolding for maintenance. Preparation and accuracy of information in a format CD.

Keywords : The efficiency, Improvements, performance

¹ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ 10240

¹ Major general management, ramkhamhaeng university, Bangkok 10240

Corresponding author, e-mail: akemind@yahoo.com

บทนำ

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงคมนาคมและเป็นสายการบินแห่งชาติ ที่รับผิดชอบกิจการบินพาณิชย์ทั้งเส้นทางการบินระหว่างประเทศและเส้นทางการบินภายในประเทศ มีโครงสร้างองค์กร โดยแยกการบริหารออกเป็น ธุรกิจหลักและหน่วยธุรกิจสนับสนุนการบิน ดังนี้คือ ธุรกิจสายการบินเป็นกิจการหลักประกอบไปด้วย การบริการขนส่งผู้โดยสารและการบริการขนส่งสินค้าพัสดุและไปรษณียภัณฑ์โดยบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้ให้บริการขนส่งในเส้นทางบินไปยังจุดต่างๆ ทั้งแบบเที่ยวบินประจำและเที่ยวบินเช่าเหมาลำ ในเส้นทางบินระหว่างประเทศและภายในประเทศและกลุ่มธุรกิจสนับสนุนการบินมีกิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการขนส่งที่จำเป็นสำหรับการขนส่งทางอากาศซึ่งจะต้องมีการดำเนินการที่สอดคล้องต่อเนื่อง กันอย่างเป็นระบบเพื่อให้เครื่องบินสามารถออกเดินทางจากสถานีต้นทางและถึงสถานีปลายทางได้ตรงตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในตารางบินด้วยความสะดวก รวดเร็วและปลอดภัย [21]

แผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน มีหน้าที่รับผิดชอบงานซ่อมบำรุงชิ้นส่วนโครงสร้างอากาศยานอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของกองซ่อมบำรุงระดับโรงงาน และกองซ่อมบำรุงอากาศยานขึ้นโรงงาน โดยมีความสามารถทำการบำรุงอากาศยานระดับ C-Check และ D-Check ทั้งอากาศยานของบริษัทและอากาศยานของลูกค้า ดำเนินงานตามแผนการซ่อมบำรุงอากาศยานของกองวางแผนซ่อมบำรุงอากาศยาน แผนกซ่อมโครงสร้างอากาศยาน แบ่งสายงานบังคับบัญชาออกเป็น 5 กลุ่มงานคือ Production A Group, Production B Group, Production C Group, Production D Group, Production E Group มีจำนวนพนักงานช่างในกำกับดูแลรวมจำนวน 166 คน ประกอบด้วย ช่างซ่อมโครงสร้างอากาศยานจำนวน 126 คนและช่างหัวหน้างานจำนวน 40 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 166 [10]

ปี 2555 แผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยานได้ทำการประชุมร่วมระหว่างพนักงานระดับหัวหน้างาน และผู้บริหาร ผลการประชุม พบว่า ปัจจัยสำคัญที่

สามารถทำให้งานสำเร็จได้ตามนโยบายการบริหารจัดการของฝ่ายช่างคือ ความสามารถในการควบคุมต้นทุนการซ่อมบำรุง ทั้งที่เป็นทางตรง และทางอ้อม โดยจากบันทึกการประชุม ระบุว่า ให้หน่วยงานทำการตรวจสอบเครื่องมือทั้งที่เป็นเครื่องมือส่วนบุคคล และเครื่องมือส่วนกลาง ให้มีความพร้อมทั้งสภาพและจำนวน [6] ส่วนด้านการค้นหาความล่าช้าในหน่วยงาน พบว่ามีการรอคอยเอกสารการทำงานโดยมีสาเหตุมาจากการรอลง ข้อมูลอ้างอิงการซ่อมบำรุงจากหน่วยงานตรวจสอบคุณภาพ [7] และการเตรียมความพร้อมของคู่มือเอกสารสนับสนุนการซ่อมบำรุงในหน่วยงาน [7] ส่วนด้านกำลังพลมีข้อสรุปให้หัวหน้าพนักงานทุกคนทำการตรวจสอบจำนวนพนักงานประจำวันเพื่อการวางแผนใช้กำลังพลให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่มีอยู่ [7] เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพของหน่วยงานที่สามารถตอบสนองนโยบายของฝ่ายช่างต่อไป

ปี 2554 กองซ่อมใหญ่อากาศยานทำการศึกษาสาเหตุของความล่าช้าในการส่งคืนอากาศยาน หลังการปฏิบัติการซ่อมบำรุงอากาศยานในภาพรวม พบสาเหตุสำคัญ 5 สาเหตุ ประกอบด้วย สาเหตุจากการรอคอยพัสดุ ชิ้นงานระหว่างการซ่อมบำรุงเฉลี่ยร้อยละ 28.12 รอคอยอุปกรณ์ระหว่างการซ่อมบำรุงในโรงงาน เฉลี่ยร้อยละ 15.62 รอคอยกำลังพล เฉลี่ยร้อยละ 15.62 จากระดับความเสียหายของสนิมจากโครงสร้างอากาศยาน เฉลี่ยร้อยละ 21.87 และจากปัญหาอื่น ๆ เฉลี่ยร้อยละ 18.75 [8]

ปี 2555 กองซ่อมใหญ่อากาศยานทำการศึกษาสาเหตุของความล่าช้าในการส่งคืนอากาศยาน หลังการปฏิบัติการซ่อมบำรุงอากาศยานในภาพรวม พบสาเหตุสำคัญ 5 สาเหตุ ประกอบด้วย สาเหตุจากการรอคอยพัสดุ ชิ้นงานระหว่างการซ่อมบำรุงเฉลี่ยร้อยละ 17.20 รอคอยอุปกรณ์ระหว่างการซ่อมบำรุงในโรงงาน เฉลี่ยร้อยละ 14.35 รอคอยกำลังพล เฉลี่ยร้อยละ 7.20 จากระดับความเสียหายของสนิมจากโครงสร้างอากาศยาน เฉลี่ยร้อยละ 22.60 และจากปัญหาอื่น ๆ เฉลี่ยร้อยละ 38.75 [11]

จากปัญหาและสาเหตุที่ผู้วิจัยพบ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเรื่อง การปรับปรุงประสิทธิภาพ

การปฏิบัติงานของ แผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความพร้อมของกำลังพล ด้านความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ด้านความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน ด้านความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง เพื่อหาข้อสรุป แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ หน่วยงาน ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทราบข้อมูลสรุปสภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของ แผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความพร้อมของกำลังพล ด้านความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ด้านความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน ด้านความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง

2. ทำให้ได้แนวทางสำหรับการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา เรื่อง การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน เป็นการศึกษาแบบสำรวจเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ

ขั้นตอนที่ 1 การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน เป็นการสำรวจเชิงคุณภาพ ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย อายุ ตำแหน่งงาน และจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ตัวแปรตาม คือปัจจัยที่สนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ฝ่ายช่าง บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) แบ่งออกเป็น 4 ปัจจัย คือ ความพร้อมของกำลังพล ความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน และความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ฝ่ายช่าง บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นการสำรวจเชิงปริมาณ

ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระดับเงินเดือน และจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ตัวแปรตามคือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ใน 4 ด้าน คือ ความพร้อมของกำลังพล ความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน และความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง

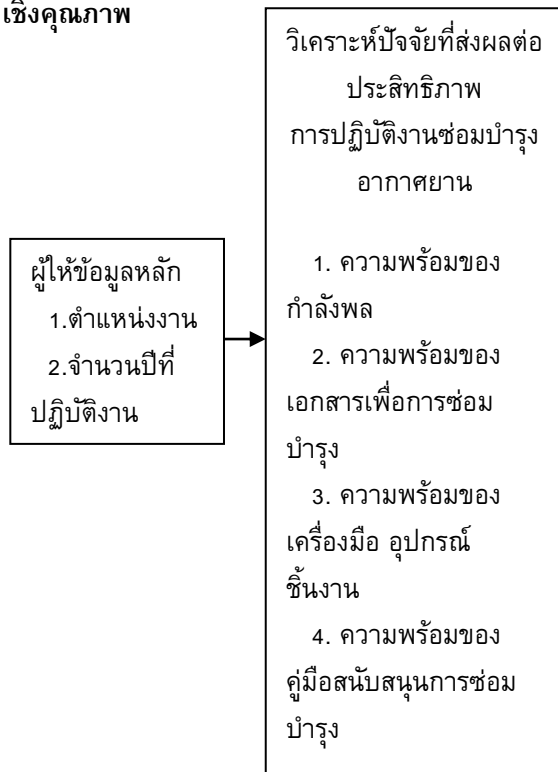
ด้านประชากรคือ พนักงานประจำแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ฝ่ายช่าง ศูนย์ซ่อมดอนเมือง บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

ด้านเนื้อหา ที่ทำการศึกษาคือการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของ แผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความพร้อมของกำลังพล ด้านความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ด้านความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน ด้านความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง

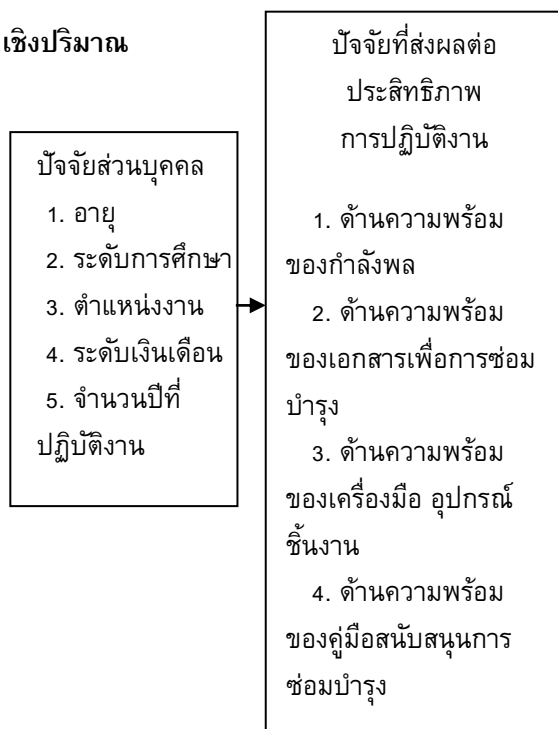
ด้านระยะเวลา ระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 – พฤษภาคม พ.ศ. 2556

กรอบแนวคิดในการศึกษา

เชิงคุณภาพ

เชิงปริมาณ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดเรื่องการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

ความหมายของประสิทธิผลและความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness and efficiency) เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงาน มาตรฐานสากล ISO 9000 : 2000 ความมีประสิทธิภาพ คือ ความสามารถบรรลุที่ต้องการ ความมีประสิทธิภาพเป็นผลที่บรรลุเทียบกับทรัพยากรที่ใช้

ความมีประสิทธิภาพ หมายถึง ความคล่องแคล่วชำนาญในการใช้ทรัพยากร (แรงงาน เครื่องจักร วัตถุดิบ) การเปรียบเทียบความมีประสิทธิภาพกับต้นทุน และเป็นผลลัพธ์ที่ได้รับอย่างหนึ่งคือ ผลผลิตสินค้าได้คุณภาพ ในวิธีที่ดีที่สุด เวลาสั้นที่สุด และประสิทธิผลต้นทุนดีที่สุด

ความมีประสิทธิภาพ เป็นคุณภาพของงาน ความน่าเชื่อถือ ความพึงพอใจของลูกค้า ความรับผิดชอบ ลักษณะรูปทรงงดงาม ความสะอาด ความสะดวก ความสบาย การสื่อสาร ความสุภาพอ่อนโยน ความมีสมรรถนะ ความมีพร้อม ความยืดหยุ่น ความยืดหยุ่นด้านปริมาณ ด้านความเร็วในการส่งมอบ [4]

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การทำงานโดยสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด คือ ลดค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบและอุปกรณ์ลง โดยมีความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทรัพยากร แรงงาน เครื่องจักร และวัตถุดิบ ส่วนประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ความสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ภายใต้ความมีประสิทธิภาพ น่าเชื่อถือ มีความพึงพอใจของลูกค้า มีความพร้อม ยืดหยุ่นด้านความรวดเร็วในการส่งมอบ [4]

การสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน ประสิทธิภาพหมายถึง การประหยัดทรัพยากรหรือค่าใช้จ่าย ด้วยวิธีการลดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายด้วยแนวคิด 1) ต้นทุนคุณภาพ และ 2) ลดความสูญเสีย

1. ต้นทุนคุณภาพคือ ค่าใช้จ่ายในการป้องกันไม่ให้ขัดกับข้อกำหนดเรียกว่าต้นทุนป้องกัน ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการประเมินการบริการให้เป็นไปตามข้อกำหนด เรียกว่า ต้นทุนประเมิน และค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการพลาดหรือล้มเหลวจากการทำตามข้อกำหนดเรียกว่า ความล้มเหลวภายในกับความล้มเหลวภายนอก

2. การลดความสูญเปล่าคือการทำงานที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ล้วนเป็นงานที่ทำแล้วสูญเปล่าเพิ่มต้นทุน และค่าใช้จ่ายให้แก่ผลผลิตสุดท้าย โดยความสูญเปล่าแยกเป็น 7 ประเภทคือ การผลิตมากเกินไป ผลผลิตมีการแก้ไข เวลาการรอคอยและความล่าช้า การมีสินค้าคงคลังหรืองานอยู่ระหว่างการผลิตมาก กิจกรรมการขนของ การมีกระบวนการที่ขาดประสิทธิภาพ การมีกิจกรรมการเคลื่อนไหว ที่ไม่จำเป็น [4]

การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยทักษะ 3 ประการคือ ทักษะทางความคิด (Technical skills) ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ (Human relation skills) และทักษะทางมโนภาพหรือความคิดรวบยอด (Conceptual skills)

1. ทักษะทางความคิด (Technical skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสมในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย การวางแผน กระบวนการสื่อสารกลุ่ม การจัดการองค์กร

2. ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ (Human relation skills) หมายถึง ความสามารถที่จะใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมต่อผู้ร่วมงาน เพื่อชักจูงใจให้เขาเหล่านั้นปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. ทักษะทางมโนภาพหรือความคิดรวบยอด (Conceptual skills) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการเข้าใจหน่วยงานในทุกลักษณะ เห็นความสัมพันธ์ระหว่างงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับหน่วยงานอื่น [19]

การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการ (Management) หมายถึง การปฏิบัติการให้เป็นไปตามนโยบาย หรือชุดของหน้าที่ที่กำหนดทิศทางของการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) หมายถึง การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและมีการปฏิบัติการได้สำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้และ

เรียกบุคคลในองค์กรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อกิจกรรมในการบริหารทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรว่าผู้จัดการ (Manager)

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกันโดยมีการใช้ทรัพยากรส่วนบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีอยู่ในองค์กรหรือเป็นกระบวนการการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทรัพยากรทางการบริหารจัดการ 6M's (Management resource) ประกอบด้วย 1) คน (Men) 2) เงิน (Money) 3) วัสดุวัตถุดิบ (Material) 4) เครื่องจักร (Machine) 5) วิธีการบริหารจัดการ (Method & Management) 6) ตลาด (Market)

กระบวนการบริหารจัดการ (Management process) หมายถึง กระบวนการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยมีขั้นตอนดังนี้ คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดตั้งองค์กร (Organizing) 3) การนำ (Leading) 4) การควบคุม (Controlling) การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร

ลำดับขั้นของการบริหารจัดการ (The management hierarchy) แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ผู้บริหารระดับสูง (Top management) เป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ของธุรกิจ กำหนดแนวทางปฏิบัติที่มุ่งสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และทำการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ของธุรกิจเพื่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2. ผู้บริหารระดับกลาง (Middle management) เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งระดับผู้จัดการฝ่ายต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติการ มุ่งความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ตลอดจนพัฒนาวัตถุประสงค์ของแผนกและปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จขององค์กร

3. ผู้บริการระดับต้น (First line management) เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับต้น ประกอบด้วย หัวหน้าคนงาน ผู้นำกลุ่ม หัวหน้างานขั้นต้น ทำหน้าที่ควบคุมพนักงานที่ทำการผลิตสินค้าและบริการขององค์กร [17]

หลักการปรับปรุงกระบวนการให้ดีขึ้นและสามารถนำมาใช้กับกระบวนการสำคัญ ๆ หรือแม้กระทั่งกระบวนการย่อยๆ โดยมีหลักการปรับปรุง 6 ประเด็นคือ

1. พื้นฐานที่ต้องทำคือต้องพิจารณาว่ากิจกรรมหรือกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกันนั้นมีส่วนใดบ้างที่ไม่ได้ก่อให้เกิดผลดี กิจกรรมหรืองานเหล่านั้นเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้สร้างคุณค่าหรือเป็นงานที่ไม่มีคุณค่า หากเราดัดกิจกรรมเหล่านั้นทิ้งไปจะเห็นว่ามีเหลืออยู่ไหนจะมีเฉพาะงานหรือกิจกรรมที่มีคุณค่าทั้งสิ้น

2. ต้องพยายามหาหนทางที่จะเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานจากลักษณะที่ต้องทำโดยเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากกระบวนการอื่นที่ละขั้นทีละตอนให้มากที่สุดโดยเปลี่ยนมาเป็นกระบวนการทำงานที่สามารถทำในรูปแบบคู่ขนานเพราะการทำงานแบบคู่ขนานนี้ไม่จำเป็นต้องเสียเวลารอคอยให้คนอื่นทำงานเสร็จก่อนแล้วจึงลงมือทำต่อเพื่อไม่ให้เกิดการรอคอย

3. พยายามลดขั้นตอนความยุ่งยากสลับซับซ้อนในการทำงานลงเพราะความสลับซับซ้อนในการทำงานเป็นตัวบั่นทอนประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งงานสลับซับซ้อนมากเท่าใดยิ่งจำเป็นต้องดูแลใกล้ชิดมากเท่านั้นดังนั้นการกำจัดขั้นตอนที่ยุ่งยากสลับซับซ้อนต่าง ๆ ออกไปจะส่งผลให้การทำงานที่เหลืออยู่มีความราบรื่นมากขึ้นกว่าเดิม เช่นการรีออกแบบ (Reengineering)

4. ต้องสร้างความสมดุลระหว่างความคล่องตัวหรือความสามารถในการปรับธุรกิจกับการกำหนดรูปแบบมาตรฐานให้เข้ากับความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมโดยพยายามเสนอสินค้าหรือบริการให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าไม่ว่าจะเป็นรายละเอียดย่อยของสินค้าหรือบริการขณะเดียวกันการกำหนดรูปแบบมาตรฐานของสินค้าและบริการอย่าให้มีมากเกินไปเพราะเหล่านี้อาจทำให้เกิดการเพิ่มค่าใช้จ่ายต้นทุนที่สูงตามมาด้วยดังนั้นจึงต้องพยายามสร้างความสมดุลระหว่างความคล่องตัวในการตอบสนองความต้องการของลูกค้ากับการกำหนดรูปแบบของสินค้าและบริการ

5. การสร้างคุณค่าให้เกิดแก่ผู้บริโภคให้สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้เพราะในมุมมองของผู้บริโภคนั้นคุณค่าที่เขาได้รับคือ คุณประโยชน์ทั้งหมดที่ผู้บริโภคจะหาได้จากสินค้าและบริการที่เขาซื้อไป ดังนั้นแนวทางที่ดีที่สุดในการสร้างคุณค่าคือ การปรับปรุงกระบวนการทำงานในธุรกิจให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากที่สุด จึงจะทำให้ผู้บริโภคได้รับคุณค่าสูงสุดด้วยเช่นกัน

6. พยายามสร้างให้เกิดทักษะความเชี่ยวชาญ ไม่ใช่มีจำนวนคนอย่างล้นเหลือ ในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน โดยต้องคำนึงว่าทีมงานนั้นต้องมีความสามารถที่จะรองรับการทำงานที่หลากหลาย มีความสามารถในการทำงานหลายๆอย่าง ซึ่งจะส่งผลถึงการช่วยลดค่าใช้จ่ายของธุรกิจลงได้ [1]

การบริหารทรัพยากรมนุษย์

ทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสมหมายถึง บุคคลภายในองค์กรที่ให้ความร่วมมืออย่างดีมีคุณค่าต่อระบบการจัดการ เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร ความสำเร็จดังกล่าวนี้นี้เป็นผลจากการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่เป็นอย่างดี ส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิตแก่องค์กรให้สูงขึ้น

ภารกิจของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ แบ่งออกเป็น 3 ภารกิจคือ 1) การจัดหาทรัพยากรมนุษย์ตามกรอบขององค์กรเพื่อตอบสนองความต้องการของหน่วยงาน ประกอบด้วย การออกแบบงาน การวิเคราะห์งาน การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การสรรหาและการคัดเลือก 2) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์ จากการควบคุมดูแล ด้วยกระบวนการ การบรรจุแต่งตั้ง การปฐมนิเทศ การทดลองงาน การสร้างแรงจูงใจ การสร้างทีมงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมและการพัฒนา และ 3) การรักษาทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ ขั้นตอนการพิจารณาความชอบ การให้รางวัล การจ่ายค่าตอบแทน สุขภาพและความปลอดภัย การควบคุมวินัยและการลงโทษ [13]

กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ประกอบด้วย 8 ขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ คือ กระบวนการที่จะทำให้ผู้บริหารแน่ใจได้ว่าจะได้พนักงานในจำนวนที่เหมาะสม ในเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม มีความสามารถในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

2. การสรรหา (Recruitment) เป็นขั้นตอนเริ่มต้นในการกลั่นกรองทรัพยากรบุคคลที่คาดหวัง เพื่อบรรจุในตำแหน่งงาน ขั้นตอนการสรรหาจะช่วยให้ได้กลุ่มผู้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมที่สุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยผู้ทำหน้าที่สรรหาต้องทราบข้อมูลดังต่อไปนี้คือ มีความรู้เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่งาน มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งสรรหาทรัพยากรบุคคล และมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

3. การคัดเลือก (Selection) คือ การเลือกบุคคลเพื่อว่าจ้างจากผู้ที่ได้รับการสรรหา โดยนำเข้าสู่ปัจจัยกระบวนการคัดเลือกคือ การทดสอบ (Test) โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ แบบการทดสอบความถนัด (Aptitude test) เป็นการวัดความถนัด ความเป็นไปได้ที่บุคคลจะปฏิบัติงานเฉพาะ เช่น ทักษะช่าง เป็นต้น แบบทดสอบด้านความสำเร็จ (Achievement test) เป็นการทดสอบที่วัดทักษะหรือความรู้ของบุคคลในสาขาเฉพาะหรือความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ในสาขานั้นๆ เช่นการพิมพ์ดีด เป็นต้น แบบทดสอบความสนใจในอาชีพ (Vocational interest test) เป็นแบบทดสอบที่วัดความสนใจของบุคคลในการปฏิบัติงานหลายๆชนิด แบบทดสอบบุคลิกภาพ (Personality test) เป็นการทดสอบบุคลิกภาพ เช่น วุฒิทางอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความซื่อสัตย์ และ ความมีเหตุผล

4. การปฐมนิเทศ (Orientation) คือการแนะนำบทบาท หน้าที่ นโยบายและข้อกำหนดในการดำเนินการของหน่วยงาน องค์กร

5. การฝึกอบรม(Training) โดยการฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านทักษะพื้นฐาน ด้านความสามารถในการทำงานร่วมกันและด้านการรู้จักใช้ตรรกะ เหตุผล ในการแก้ปัญหา

6. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance management) มี 7 วิธี คือ 1) เทคนิคการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมิน(Writing

essays) 2) วิธีการประเมินผลที่มุ่งพฤติกรรมการทำงานที่สำคัญ (Critical incidents) 3) การประเมินผลโดยระบุพฤติกรรม (Graphic rating scales) 4) การผสมระหว่างวิธีที่ 2 กับวิธีที่ 3 (Behaviorally anchored rating scale) 5) การประเมินการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับผลการประเมินการปฏิบัติงานอื่น (Multiple comparison) 6) การประเมินโดยหลักการบริหารจัดการโดยเป้าหมายวัตถุประสงค์ (Objectives) และ 7) การประเมินแบบผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมทำการประเมิน (360 Degree feedback)

7. การจ่ายค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ (Compensation and benefits) ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนในรูปแบบโบนัส สิทธิ และบริการต่าง ๆ ที่มอบให้พนักงาน

8. การพัฒนาเส้นทางอาชีพ (Career development) องค์กรมีหน้าที่พัฒนาอาชีพหรือความรับผิดชอบในการกำหนดเส้นทางในสายอาชีพ ชีวิตการทำงานของพนักงานให้มีความก้าวหน้าเป็นขั้นตอน โดยการให้ความรู้ต่างๆ เช่น การฝึกอบรมสัมมนา เพื่อพัฒนาความสามารถและเพื่อสร้างโอกาสความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ [16]

ลักษณะของงานบริหารทรัพยากรมนุษย์มีกระบวนการดังต่อไปนี้ 1) การติดต่อสื่อสาร 2) การแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม 3) การออกแบบงาน 4) การฝึกอบรม 5) การวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงาน 6) การให้รางวัล 7) สุขภาพและความปลอดภัย 8) การคัดเลือกและการเลื่อนขั้นตำแหน่งงาน และ9)การพัฒนางานอาชีพ [18]

แนวทางการเพิ่มผลผลิตจากพนักงานโดยหัวหน้างาน ทุกคนล้วนมีความสำคัญต่อความสำเร็จที่ยั่งยืนของหน่วยงาน ด้วยบทบาทที่แตกต่างกันและการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ จะทำให้เกิดการประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด แนวทางการเพิ่มผลผลิตมีดังนี้ 1) เข้าใจเป้าหมายและนโยบายของหน่วยงาน เพื่อที่จะได้ปฏิบัติงานได้ตรงกับความต้องการของหน่วยงาน 2) เรียนรู้งานและคิดปรับปรุงสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ ด้วยการปรึกษาจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน 3) เปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมกับเห็นคุณค่าที่อยู่ในตนเองและผู้อื่น

อย่างจริงจัง 4) เสียสละด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ 5) ทำงานเป็นทีม 6) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน 7) รู้จักวางแผนและใช้เวลาให้คุ้มค่า 8) มีทักษะการสื่อสารที่ดี 9) ผลิตรายการที่มีคุณภาพดี 10) ช่วยกันประหยัดและลดความสูญเสียต่างๆ 11) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด 12) ให้ความช่วยเหลือต่อกิจกรรมของหน่วยงาน 13) มีทัศนคติที่ดี [2]

ความสำคัญของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ 1) ด้านพนักงาน คือ ทำให้พนักงานในองค์กรสามารถใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ โดยสามารถนำความรู้ ความสามารถมาใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน สินค้า และบริการ 2) ด้านองค์กร ทำให้องค์กรสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับนโยบายการขยายตัวหดตัวขององค์กร ส่งผลให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานได้ตามต้องการ 3) ด้านสังคม ทำให้เกิดการจ้างงาน ประชาชนมีรายได้ มีอาชีพ สามารถสร้างฐานะครอบครัวได้ [13]

แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม

ความพร้อมถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากมันอาจจะจะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้กิจกรรมการปฏิบัติงานเกิดขึ้นได้โดยง่ายและมีประสิทธิภาพ ถ้าบุคคลมีความพร้อมสูง แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลไม่ค่อยมีความพร้อมกิจกรรมการปฏิบัติงานก็จะเกิดขึ้นได้ลำบากขึ้น ยิ่งบุคคลมีความพร้อมน้อยมาก กิจกรรมการปฏิบัติงานก็ยิ่งเกิดขึ้นได้ลำบากมากเช่นกัน ในเมื่อความพร้อมมีอิทธิพลต่อกิจกรรมการปฏิบัติงานมาก เช่นนี้ ผู้ประกอบการ จึงจำเป็นต้องรู้จักและเข้าใจธรรมชาติในเรื่องนี้เพื่อที่จะได้สามารถใช้ความพร้อมของบุคคลให้เป็นปัจจัยเสริมการปฏิบัติงานหรือเรียกว่าเป็นการสร้างโอกาสให้การปฏิบัติงานของตนเองประสบความสำเร็จมากขึ้น ความพร้อมในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาวะทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาของ บุคคล ที่เอื้อให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้ดี ความพร้อมเกิดขึ้นได้สองทางคือ ทางที่หนึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ อันเนื่องมาจากพัฒนาการทางจิตวิทยาของบุคคล และทางที่สองคือ เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวของบุคคล

นั้น อันเนื่องมาจากการกระทำของตนเองหรือสภาวะแวดล้อม เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้นจะขออธิบายง่าย ๆ ดังนี้

ความพร้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ความพร้อมชนิดนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการทางจิตวิทยา กล่าวคือ เมื่ออายุมากขึ้น คนก็จะมีสภาวะเปลี่ยนแปลงไปทำให้เอื้อต่อการเรียนรู้มากขึ้น เช่น เด็กทารกที่อายุไม่เกินสองขวบ ยังพูดไม่ค่อยได้หรือพูดจาไม่ชัดเจน ย่อมไม่สามารถอ่านหนังสือได้ เพียงแต่จะเริ่มจดจำได้ว่า สิ่งใดเรียกว่าอะไร หรือเด็กวัยรุ่นอายุ 17-18 ปี ที่ต่อมเพศทำงานเป็นปกติแล้ว ย่อมมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษามากกว่าเด็กอายุ 10-11 ปี เช่นนี้เป็นต้น

ความพร้อมที่เปลี่ยนแปลงไปชั่วขณะ หมายถึงสภาวะทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาของบุคคลที่ไม่เป็นปกติ อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้เป็นไปตามสภาวะทางจิตวิทยาอันเป็นธรรมชาติ เช่น บุคคลที่ อุดหนุนมาเกือบตลอดคืน ย่อมไม่พร้อมที่จะเรียนรู้ หรือปฏิบัติงานในวันรุ่งขึ้น บุคคลที่ทะเลาะหรือขัดใจกับคนรักอย่างรุนแรงก็ย่อมไม่มีจิตใจที่จะเรียนรู้ หรือปฏิบัติงานได้ เช่นนี้เป็นต้น ความพร้อมในลักษณะนี้จึงเกิดขึ้นใหม่ได้ หรือถูกทำลายไปได้อยู่ตลอดเวลา [3]

ความพร้อมทางด้านกายภาพเพื่อการปฏิบัติงาน

ความพร้อมทางด้านร่างกาย ซึ่งหมายถึงความพร้อมอันเกิดจากความเป็นปกติทางร่างกาย เช่น ไม่อดนอน ไม่หิวโหย ไม่เจ็บป่วย ไม่ร้อนหรือหนาวจนเกินไป เป็นต้น ความพร้อมของบุคคล ด้านนี้ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในความดูแลของตัวบุคคลเอง หรืออาจจะเป็นผู้บริหารที่จัดสภาพห้องพัก ไม่เหมาะสมหรือจัดให้มีอาหารขายไม่เพียงพอกับความต้องการ เหล่านี้เป็นต้น

ความพร้อมทางด้านจิตใจและด้านอารมณ์ หมายถึง ความแปรปรวนส่วนที่เกิดมาจากบุคคลเอง เช่น อารมณ์แปรปรวนเนื่องจากความแปรปรวนของต่อมไร้ท่อภายในตนเอง อารมณ์เศร้าหมองรันทด เช่น การผิดหวังในความรัก อารมณ์ฟุ้งซ่านผิดปกติเพราะมี

ความรักมากผิดปกติ อารมณ์ซึมเศร้าเพราะทะเลาะกับเพื่อน ๆ เป็นต้น

ความพร้อมทางด้านสติปัญญา หมายถึง การมีพื้นฐานทางวิชาการเพียงพอที่จะเรียนรู้หรือรับรู้สิ่งใหม่ ๆ ทางวิชาการได้ เช่น มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทางแคลคูลัสเสียก่อนที่จะเรียนรู้การออกแบบทางวิศวกรรมศาสตร์ มีความรู้ทางชีววิทยาและเคมีเพียงพอเสียก่อนที่จะเกิดการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีอาหาร เรียนรู้วิธีคิด วิเคราะห์ และได้ฝึกทักษะการคิด การค้นคว้า ก่อนที่เรียนรู้แบบแก้ปัญหา (Problem solving method) เหล่านี้เป็นต้น [3]

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน เป็นการศึกษาแบบสำรวจเชิงคุณภาพ และสำรวจเชิงปริมาณ ผู้ศึกษามีวิธีการดำเนินการศึกษา โดยทำการแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน เพื่อตอบวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อยืนยันผลการศึกษา ที่ค้นพบจากบันทึกผลการประชุมสรุปผลการดำเนินงานของแผนกซ่อมบำรุงอากาศยาน และกองซ่อมใหญ่อากาศยาน ปี พ.ศ. 2554-2555

ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ในขั้นตอนที่ 1 มีดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย อายุ ตำแหน่งงาน และจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่สนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน แบ่งออกเป็น 4 ปัจจัย คือ ความพร้อมของกำลังพล ความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน และความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ความพร้อมของกำลังพล ความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์

ชิ้นงาน และความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง เป็นการสำรวจเชิงปริมาณ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ในขั้นตอนที่ 2 มีดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระดับเงินเดือน และจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ใน 4 ด้าน คือ ความพร้อมของกำลังพล ความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน และความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ พนักงานที่ปฏิบัติงานในแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ฝ่ายช่าง บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 6 คน ประกอบด้วย หัวหน้างานระดับ Supervisor จำนวน 1 คน หัวหน้างานระดับ Foreman จำนวน 1 คน หัวหน้างานระดับ Leader จำนวน 1 คน และพนักงานระดับช่างซ่อมบำรุงโครงสร้างอาวุโส จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งประเด็นเนื้อหาออกเป็น 4 ประเด็น ประกอบด้วย ความพร้อมของกำลังพล ความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน และ ความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง สรุปข้อมูลในรูปแบบจำแนกข้อสรุปความคิดเห็นและนำเสนอรูปแบบบรรยายเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากร คือ พนักงานที่ปฏิบัติงานประจำแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ฝ่ายช่าง ศูนย์ซ่อมดอนเมือง บริษัท การบินไทย จำกัด จำนวน 166 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ทำโดยคัดเลือกจากกลุ่มประชากรจำนวน 166 คน ตามหลักการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของ Robert V. Krejcie และ Eayrle W. Morgan [22] ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 117 คน

แผนการสุ่มตัวอย่าง ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างที่ไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็น วิธีการแบบบังเอิญ

2. เครื่องมือและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระดับเงินเดือน และจำนวนปีที่ปฏิบัติงาน ใช้สถิติอย่างง่าย ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของ แผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ตอนที่ 1 ถึงตอนที่ 4 ใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า F - test (ANOVAs) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย และส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานนำเสนอข้อมูลในรูปแบบบรรยายสรุปเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของ แผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความพร้อมของกำลังพล ด้านความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ด้านความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน ด้านความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 มีผลสรุปดังนี้

การวิเคราะห์การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน พบว่า ประเด็นที่สำคัญ 4 ประเด็นที่ทำให้ผลการดำเนินงานของแผนกมีความล่าช้าและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการซ่อมบำรุง ต้นทุนการซ่อมบำรุง และการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน คือ ความพร้อมของกำลังพล ความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน และความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง

ขั้นตอนที่ 1 การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน เป็นการสำรวจเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อยืนยันผลการศึกษา ที่ค้นพบจากบันทึกผลการประชุมสรุปผลการดำเนินงานของแผนกซ่อมบำรุงอากาศยาน และกองซ่อมใหญ่อากาศยาน ปี พ.ศ. 2554-2555 โดยผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 6 คน เป็นพนักงานระดับผู้ปฏิบัติงาน ร้อยละ 50.00 และระดับหัวหน้างาน ร้อยละ 50.00 ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานมากกว่า 15 ปี คิดเป็น ร้อยละ 100.00 จากการประชุมกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 6 คนมีความเห็นตรงกันโดย พบว่า

การปรับปรุงความพร้อมด้านกำลังพลที่เหมาะสมคือทำการวางแผนปริมาณงานเป็นรายสัปดาห์ และควรจัดพนักงานให้ทำงานตามความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ และให้หัวหน้างานในพื้นที่คอยให้ความช่วยเหลือให้งานเสร็จตามแผน

การปรับปรุงความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุงที่เหมาะสมคือ คู่มือและระบบสารสนเทศควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัย พร้อมใช้ตลอดเวลาส่วนด้านเอกสารใบงานให้หน่วยงานวางแผนทำการจัดเตรียมเอกสารในสมบูรณ์ก่อนการซ่อมบำรุง และนำเสนอหน่วยงานนายตรวจเพื่อศึกษาและลงบันทึกข้อมูลครบถ้วนก่อนที่จะส่งให้ช่างนำไปงานไปทำงาน

การปรับปรุงความพร้อมด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน ที่เหมาะสมคือ ตรวจสอบค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ทุก 3 เดือนให้เครื่องมืออยู่ในสภาพพร้อมใช้ ส่วนเครื่องมือที่จำเป็นต้องจัดหาให้กำหนดวัน เวลาที่ต้องการใช้ก่อนให้ชัดเจน และวางแผนเตรียมพื้นที่ในการทำงานให้พร้อมเพื่อให้การใช้เครื่องมือในการซ่อมมีความสัมพันธ์กัน

การปรับปรุงความพร้อมด้านความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุงคือ การปรับปรุงความทันสมัย ความพร้อม และทำการฝึกอบรมหัวหน้างานให้สามารถค้นหาข้อมูลสนับสนุนใบงานเพื่อความเร็วในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยานด้านความพร้อมของกำลัง

พลในภาพรวม มีความพร้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การทำงานเป็นทีมงานประสิทธิภาพ และความชำนาญในการซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เท่า ๆ กัน รองลงมาคือความพร้อมทางด้านร่างกาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) ทักษะการแก้ปัญหาระหว่างปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) และจำนวนพนักงานเพื่อปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) เป็นลำดับสุดท้าย

ด้านความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ในภาพรวม มีความพร้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คู่มือการซ่อมบำรุงมีความทันสมัย (Structure repair manual : SRM) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือข้อมูลในระบบสารสนเทศเพื่อการซ่อมบำรุงมีความทันสมัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ใบบาง (Job order) มีรายละเอียดสมบูรณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) และใบบางได้รับการลงบันทึกการใช้ข้อมูลอ้างอิง (Reference) รวดเร็ว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เป็นลำดับสุดท้าย

ด้านความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน ในภาพรวม มีความพร้อม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) รองลงมาคือ เครื่องมือ ส่วนกลาง เพื่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.34$) เครื่องมือ ส่วนกลาง เพื่อการปฏิบัติงานบนอากาศยาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) และนั่งร้านเพื่อการซ่อมบำรุง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$) เป็นลำดับสุดท้าย

ด้านความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง ในภาพรวม มีความพร้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คู่มือการซ่อมบำรุงโครงสร้าง (Structure repair manual : SRM) ได้รับการปรับปรุง ให้ทันสมัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมาคือ เอกสารอ้างอิงการซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน (Structure) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เอกสารอ้างอิงการซ่อมบำรุงอุปกรณ์

อากาศยาน (Component) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และข้อมูลในรูปแบบ CD มีความทันสมัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เป็นลำดับสุดท้าย

อภิปรายผลการศึกษา

การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน

- ด้านกำลังพลคือ ทำการวางแผนปริมาณงานเป็นรายสัปดาห์ และจัดพนักงานให้ทำงานตามความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ โดยให้หัวหน้างานในพื้นที่คอยให้ความช่วยเหลือให้งานเสร็จตามแผน สอดคล้องกับแนวคิดของ นวทัศน์ ก้องสมุทร [5] ศึกษาเรื่องการซ่อมบำรุงอากาศยานไทย พบว่า การซ่อมบำรุงอากาศยานไทย มีระบบการวางแผนแบบถือเอาระยะเวลา และลักษณะของแผนเป็นเกณฑ์

- ด้านความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง คือ การปรับปรุงความทันสมัย พร้อมใช้ของคู่มือและระบบสารสนเทศ ส่วนด้านเอกสารใบบางให้หน่วยงานวางแผนทำการจัดเตรียมเอกสารในสมบูรณ์ก่อนการซ่อมบำรุง และนำส่งหน่วยงานนายตรวจเพื่อศึกษาและลงบันทึกข้อมูลครบถ้วนก่อนที่จะส่งให้ช่างนำใบบางไปทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ สิทธิพันธ์ ทองศิริ [20] ศึกษาเรื่องการพัฒนาระบบบำรุงรักษา และระบบการจัดการพัสดุคงคลัง ของเครื่องคอมพิวเตอร์ในโรงงานไฟฟ้าพลังน้ำภูมิพล พบว่า ปัญหาด้านการจัดเก็บข้อมูลสำหรับการบำรุงรักษาในคอมพิวเตอร์ จึงทำเสนอแนวทางการปรับปรุงโดยการแยกการจัดเก็บข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ 1) ส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการบำรุงรักษา 2) ส่วนการเก็บข้อมูลเพื่อการปฏิบัติการบำรุงรักษา จากการปรับปรุงพบว่า ระบบสามารถวางแผนในการจัดซื้อพัสดุ อุปกรณ์ได้ในปริมาณ จำนวน และมีระยะเวลาการจัดหา เตรียมการที่เหมาะสมขึ้น

- ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน คือ ตรวจสอบค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ทุก 3 เดือนให้เครื่องมืออยู่ในสภาพพร้อมใช้ ส่วนเครื่องมือที่จำเป็นต้องจัดหาให้กำหนดวัน เวลาที่ต้องการใช้ก่อนให้ชัดเจน และวางแผนเตรียมพื้นที่ในการทำงานให้พร้อมเพื่อให้การใช้เครื่องมือในการซ่อมมีความสัมพันธ์กัน

สอดคล้องกับแนวคิดของ นวทัศน์ ก้องสมุทร [5] ศึกษาเรื่องการซ่อมบำรุงอากาศยานไทย พบว่า การซ่อมบำรุงอากาศยานไทย มีระบบการวางแผนแบบถือเอาระยะเวลา และมีการจัดการพัสดุเพื่อการซ่อมบำรุงโดยใช้เอกสารทางการในการควบคุม

- ด้านความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง คือ การปรับปรุงความทันสมัย ความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง และทำการฝึกอบรมหัวหน้างาน ให้สามารถค้นหาข้อมูลสนับสนุนใบงานเพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน สอดคล้องกับแนวคิดของบดินทร์ แก้วบ้านดอน [12] ทำการศึกษาเรื่องนวัตกรรมการบริหารจัดการซ่อมบำรุงอากาศยานระดับซ่อมใหญ่ พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญสำหรับต้นทุนการซ่อมบำรุงอากาศยานคือ ความพร้อมของชิ้นส่วน อุปกรณ์สำหรับการซ่อมบำรุง และทรัพยากรสนับสนุนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนการซ่อมบำรุงอากาศยาน และระดับความเสียหายของชิ้นงาน

ปัจจัยที่สนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ฝ่ายช่าง บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า

- ด้านความพร้อมของกำลังพลในภาพรวม มีความพร้อม อยู่ในระดับมาก พบว่า การทำงานเป็นทีมงานประสิทธิภาพ และความชำนาญในการซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน อยู่ในระดับมาก และจำนวนพนักงานเพื่อปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับผลการประชุมกลุ่มคือ การปรับปรุงความพร้อมด้านกำลังพล ที่เหมาะสมคือ ทำการวางแผนปริมาณงานเป็นรายสัปดาห์ และควรจัดพนักงานให้ทำงานตามความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ และให้หัวหน้างานในพื้นที่คอยให้ความช่วยเหลือให้งานเสร็จตามแผน สอดคล้องกับแนวคิดของ อนุชา จำปาทิพย์พงษ์ [21] ศึกษาเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพแผนงานการซ่อมบำรุงอากาศยาน กรณีศึกษาฝ่ายซ่อมใหญ่อากาศยาน อุตะภา พบว่า สาเหตุของความล่าช้าในการส่งมอบที่ไม่เป็นตามแผนคือ การวางแผนการซ่อมบำรุงที่ผ่านมามีอาศัยประสบการณ์ของผู้วางแผน และใช้แม่บทของงานที่ขาดประสิทธิภาพ

ไม่ตรงกับความสามารถในการปฏิบัติงานจริง ทั้งในแง่ของระยะเวลา และการจัดสรรทรัพยากรบุคคล ส่วนแนวทางปรับปรุงคือการประยุกต์ใช้เทคนิค PERT/CPM เข้ามาเป็นเครื่องมือในการวางแผน

- ด้านความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ในภาพรวม มีความพร้อม อยู่ในระดับมาก พบว่า คู่มือการซ่อมบำรุงมีความทันสมัย (Structure repair manual : SRM) อยู่ในระดับมาก และใบงานได้รับการลงบันทึกการใช้ข้อมูลอ้างอิง (Reference) รวดเร็ว อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับผลการประชุมกลุ่มคือ การปรับปรุงความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุงที่เหมาะสมคือ คู่มือและระบบสารสนเทศควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัย พร้อมใช้ตลอดเวลาส่วนด้านเอกสารใบงานให้หน่วยงานวางแผนทำการจัดเตรียมเอกสารในสมบูรณ์ก่อนการซ่อมบำรุง และนำส่งหน่วยงานนายตรวจเพื่อศึกษาและลงบันทึกข้อมูลครบถ้วนก่อนที่จะส่งให้ช่างนำไปทำงานไปทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ มณฑา จ้างเวช [14] ทำการศึกษาเรื่องระบบสารสนเทศเพื่องานบริหารและจัดการอพาร์ทเมนต์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต พบว่า ระบบสารสนเทศช่วยในการค้นหาข้อมูลที่สำคัญ จำเป็น และเกี่ยวข้องออกมาให้ผู้ปฏิบัติงานได้อย่างอัตโนมัติ และสามารถตรวจสอบซ้ำได้สะดวกเที่ยงตรง ทำให้ลดเวลาในการทำงาน และค่าใช้จ่ายในการเดินทางหาข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ด้านความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน ในภาพรวม มีความพร้อม อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง และนั่งร้านเพื่อการซ่อมบำรุง อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับผลการประชุมกลุ่มคือ การวางแผนเตรียมพื้นที่ในการทำงานให้พร้อม เพื่อให้การใช้เครื่องมือในการซ่อม มีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับแนวคิดของ บดินทร์ แก้วบ้านดอน [12] ทำการศึกษาเรื่องนวัตกรรมการบริหารจัดการซ่อมบำรุงอากาศยานระดับซ่อมใหญ่ พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญสำหรับต้นทุนการซ่อมบำรุงอากาศยานคือ ความพร้อมของชิ้นส่วน อุปกรณ์สำหรับการซ่อมบำรุงและทรัพยากรสนับสนุนอื่น ๆ ที่

เกี่ยวข้องกับแผนการซ่อมบำรุงอากาศยาน และระดับความเสียหายของชิ้นงาน

- ด้านความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง ในภาพรวม มีความพร้อม อยู่ในระดับมาก พบว่า คู่มือการซ่อมบำรุงโครงสร้าง ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย อยู่ในระดับมาก และข้อมูลในรูปแบบ CD มีความทันสมัย อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับผลการประชุมกลุ่มคือการปรับปรุงความพร้อมด้านความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุงคือ การปรับปรุงความทันสมัย ความพร้อม สอดคล้องกับแนวคิดของ วลีรัตน์ ช่างเคหะ [15] ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการข้อมูลการขายทอดตลาดหลักประกันของลูกหนี้และการจัดการทรัพย์สินรอกการขายของบริษัท พบว่า ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้ระบบได้สะดวกและมีฐานข้อมูลใช้ร่วมกันทำให้ลดความซ้ำซ้อนที่เกิดจากการรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง และสามารถทำรายงานได้เร็วขึ้น ในส่วนของผู้บริหารสามารถเรียกใช้ข้อมูลได้ทันทีตามความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อแนะแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยานตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 และ 2 มีผลสรุปของข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแผนกซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน หน่วยงานโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ควรให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่มีความพร้อมในระดับมาก ด้วยการให้การสนับสนุนกิจกรรมนั้นให้ดำเนินการต่อไปโดยไม่บกพร่อง และควรทำการปรับปรุงเร่งด่วนในประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่มีความพร้อมระดับปานกลาง โดยหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่ควรให้การสนับสนุนกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. ด้านความพร้อมของกำลังพล ได้แก่ การทำงานเป็นทีมงานประสิทธิภาพ และความชำนาญในการซ่อมบำรุงโครงสร้างอากาศยาน ให้ดำเนินการต่อไปโดยไม่บกพร่อง

2. ด้านความพร้อมของเอกสารเพื่อการซ่อมบำรุง ได้แก่ การทำให้คู่มือการซ่อมบำรุงมีความทันสมัย

3. ด้านความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ชิ้นงาน ได้แก่ การใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลให้ดำเนินการต่อไปโดยไม่บกพร่อง

4. ด้านความพร้อมของคู่มือสนับสนุนการซ่อมบำรุง ได้แก่ คู่มือการซ่อมบำรุงโครงสร้างให้ทันสมัย ให้ดำเนินการต่อไปโดยไม่บกพร่อง

5. หน่วยงานทำการปรับปรุงเร่งด่วนเรื่องการวางแผนจำนวนพนักงานเพื่อปฏิบัติงาน ในหน่วยงาน

6. หน่วยงานทำการปรับปรุงเร่งด่วนเรื่องการลงทุนที่ข้อมูลสนับสนุนการปฏิบัติงานในงานที่รวดเร็ว

7. หน่วยงานควรทำการปรับปรุงเร่งด่วนเรื่องความพร้อมของนักร้านเพื่อการซ่อมบำรุง

8. หน่วยงานควรทำการปรับปรุงเร่งด่วนเรื่องความพร้อม ถูกต้อง ทันสมัยของข้อมูลในรูปแบบ CD

เอกสารอ้างอิง

1. จุฑา เทียนไทย. การจัดการ มุมมองนักบริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แมคกรอฮิล. 2550. หน้า 369.
2. จำลักษ์ณ์ ขุนพลแก้ว. หลักการเพิ่มผลผลิต Basic productivity improvement. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2551 หน้า 109.
3. ชาญชัย อินทรประวัตติ. จิตวิทยาสำหรับครู. หน่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. 2547 หน้า 3.
4. นฤมล สุนทสวัสดิ์. การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วันทิพย์. 2549 หน้า 111.
5. นวทัศน์ ก้องสมุทร. การซ่อมบำรุงอากาศยานไทย. บทความประชุมวิชาการ ครั้งที่ 39. คณะวิศวกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2544 หน้า 45.
6. บริษัท การบินไทย จำกัด(มหาชน). บันทึกการประชุม MS-S ครั้งที่ 3/2555. กรุงเทพฯ : บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน). 2555 หน้า 2.

7. บริษัท การบินไทย จำกัด(มหาชน).บันทึกการประชุม MS-S ครั้งที่ 4/2555. กรุงเทพฯ. บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน). 2555 หน้า 1.
8. บริษัท การบินไทย จำกัด(มหาชน) .บันทึกการประชุม MS-S ครั้งที่ 5/2555 . กรุงเทพฯ : บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน). 2555 หน้า 3.
9. บริษัท การบินไทย จำกัด(มหาชน) . บันทึกผลการดำเนินงานกองซ่อมใหญ่อากาศยาน ปี 2554. กรุงเทพฯ : บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน). 2554 หน้า 7.
10. บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน). Organization chart effective Jan 2013. กรุงเทพฯ : บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน). 2556.
11. บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) . บันทึกผลการดำเนินงานกองซ่อมใหญ่อากาศยาน. กรุงเทพฯ : บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) 2555 หน้า 9
12. บดินทร์ แก้วบ้านดอน. นวัตกรรมการบริหารจัดการซ่อมบำรุงอากาศยานระดับซ่อมใหญ่. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด (การจัดการเทคโนโลยี). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 2553 หน้า 320.
13. พิชิต เทพวรรณ. การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น. 2554 หน้า 27.
14. มณฑา จำนงเวช. ระบบสารสนเทศเพื่องานบริหารและจัดการอพาร์ทเมนต์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. พิษณุโลก. มหาวิทยาลัยนเรศวร.2551 บทคัดย่อ.
15. วลีรัตน์ ช่างเคหะ. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการข้อมูลการขายทอดตลาดหลักประกันของลูกหนี้ และการจัดการทรัพย์สินรอการขายของบริษัท. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. พิษณุโลก. มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2550. บทคัดย่อ.
16. วิรัช สงวนวงศ์วาน. การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ : เพียร์สันเอดดูเคชั่น. 2546. หน้า 138.
17. ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. องค์กรและการจัดการ. กรุงเทพฯ : บริษัท ธรรมสาร จำกัด. 2545. หน้า 25.
18. สุจิตรา ฐานันท์. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน จำกัด ทีพีเอ็น เพรส. 2552. หน้า 113.
19. สุรัชย์ พรหมพันธุ์. ข้าแหล่งสมรรถนะเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : บริษัท ส.เอเชียเพลส (1989) จำกัด. 2554. หน้า 206
20. สิทธิพันธ์ ทองศิริ. การพัฒนาระบบบำรุงรักษาและระบบการจัดการพัสดุคงคลังของเครื่องคอมพิวเตอร์ในโรงงานไฟฟ้าพลังน้ำภูมิพล. วิทยานิพนธ์ (วศ.ม). เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2551. บทคัดย่อ.
21. อนุชา จำปาทิพย์พงษ์. การเพิ่มประสิทธิภาพแผนงานการซ่อมบำรุงอากาศยานกรณีศึกษาฝ่ายซ่อมใหญ่อากาศยานอุตะเกา. สารนิพนธ์ วิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 2552. บทคัดย่อ.
22. ประวัติการบินไทย. ได้มาจาก : <http://www.Thaiair.com>. วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556.
23. Krejcie and Morgan. (1970). ได้มาจาก : <http://www.thapra.lib.su.ac.th>. วันที่ 27 เมษายน 2556.

บทความวิจัย (Research Article)**เงื่อนไขที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานต่างชาติในจังหวัดพะเยา****Conditions Affecting the Perception of Thai Culture among the Cross-National Labor in Phayao Province**อติพงษ์ เพ็ชรเกิด¹Atiphong Peatchkerd¹**บทคัดย่อ**

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานต่างชาติในจังหวัดพะเยา การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพในการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการและกึ่งวิชาการ การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์กลุ่ม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วยแรงงานต่างชาติที่อาศัยอยู่ในจังหวัดพะเยา จำนวน 15 ราย โดยผลการวิจัยพบว่า เงื่อนไขภายในที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานต่างชาติได้แก่ แรงจูงใจส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน ในขณะที่เงื่อนไขภายนอกที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานต่างชาติได้แก่ ช่องทางสื่อสารมวลชน และประสบการณ์จริงจากการใช้ชีวิตประจำวัน

คำสำคัญ: เงื่อนไข, การรับรู้, วัฒนธรรมไทย, แรงงานต่างชาติ

Abstract

This research concerns conditions affecting the perception of Thai culture among the cross-national labor in Phayao Province. Qualitative approach has been applied in the research. Academic/non-academic document review, in-depth interview, group interview, and non-participatory observation are used. The informants consist of the cross-national labors who are totally 15 persons. Research results found that internal conditions affecting the perception of Thai culture among the cross-national labor included individual motivation and workplace environment. While external conditions affecting the perception of Thai culture among the cross-national labor included communication channel and practices in everyday life.

Keywords: Conditions, Perception, Thai culture, and Cross-national labor

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จ.พะเยา 56000

¹School of Liberal Arts, University of Phayao, Phayao Province 56000

E-mail: yai_crazy@hotmail

บทนำ

เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่เริ่มมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) จนถึงปัจจุบันการพัฒนาเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมาถือว่าอยู่ในอัตราเร่ง [9] เป็นการเน้นให้ความสำคัญด้านการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออกเนื่องจากระบบเศรษฐกิจไทยมีการพัฒนาไปในลักษณะการเปิดตลาดเสรี ส่งเสริมการลงทุนทั้งภายในและจากภายนอกประเทศ ลดการควบคุมทางด้านเศรษฐกิจสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจโลก อาจถือได้ว่าระบบเศรษฐกิจไทยอยู่ในสภาวะเปิดรับการผลิในภาคอุตสาหกรรมอย่างเต็มตัว นอกจากนี้จากนโยบายในช่วงหลังที่รัฐบาลได้เริ่มให้ความสำคัญกับการขยายฐานการผลิตไปสู่ส่วนภูมิภาคเพื่อลดต้นทุนด้านที่ดินและด้านแรงงาน ทำให้เกิดการกระจายตัวทางด้านความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศโรงงานอุตสาหกรรมจึงมีความต้องการแรงงานด้านการผลิตเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าความต้องการแรงงานในภาคการผลิตของประเทศไทยจะสูงขึ้น แต่ยังพบปัญหาในการสรรหาแรงงานเข้ามาทำงานในภาคการผลิตเนื่องจากปัญหาหลายประการ เช่น แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ไม่มีฝีมือ ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของนายจ้าง ปัญหาทางด้านประชากรในวัยแรงงานลดลงและการขยายโอกาสทางการศึกษา ทำให้วัยแรงงานใช้เวลาในการศึกษามากขึ้นและเข้าสู่ตลาดแรงงานช้าลง [4] โดยในปี พ.ศ. 2535 มีจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้น 764,000 คนต่อมาในปี พ.ศ. 2538 มีจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นเพียง 229,000 คน [2] ปัญหาอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของประเทศไทยที่สูงขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการ รวมไปถึงปัญหาการปฏิรูตรองานของแรงงานไทยที่ไม่นิยมทำงานใช้แรงงานที่ยากลำบาก เนื่องจากการมีมาตรฐานการใช้ชีวิตที่สูงขึ้น แรงงานไทยมีโอกาเลือกทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นและมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมเกิดสภาวะขาดแคลนแรงงาน [7] ส่งผลให้เกิดการพึ่งพาแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านได้แก่ ประเทศพม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนามที่ลักลอบเข้ามาตามแนวตะเข็บชายแดน

ของประเทศไทยและกระจายตัวอาศัยอยู่ทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทย แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทยที่ลักลอบเข้ามาส่วนใหญ่เป็นชาวพม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนามการสำรวจของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมโดยจำนวนแรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับอนุญาตทำงานในประเทศไทยในปัจจุบันมีสูงถึง 1.23 ล้านคน [6] แต่จากการประเมินขององค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติคาดว่า ยังมีแรงงานข้ามชาติอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้จดทะเบียนและอยู่ในระบบของภาครัฐ ซึ่งสะท้อนว่าแรงงานข้ามชาติที่มีทั้งหมดน่าจะจะมีไม่น้อยกว่า 3 ล้านคนทั่วประเทศ [11] นักวิจัยด้านประชากรศาสตร์ประมาณการไว้ว่าตัวเลขแรงงานข้ามชาติที่ปรากฏในการสำรวจสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553 จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก และอาจมีจำนวนสูงถึง 4 ล้านคน [5] โดยแรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่เข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ถือว่าเป็นกลุ่มแรงงานที่มีฝีมือและกึ่งฝีมือ ส่วนแรงงานไม่มีฝีมือนั้นมักเข้ามาในรูปแบบของแรงงานที่เข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย

จังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีทั้งแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงาน เนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กับเขตชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศลาว และประเทศพม่า โดยมีพรมแดนติดกับประเทศลาว และมีระยะทางห่างจากประเทศพม่าไม่มากนัก ทำให้เกิดการติดต่อปฏิสัมพันธ์กันระหว่างคนทั้งสามประเทศมาช้านานและเนื่องจากการที่ภาคเหนือมีเส้นทางคมนาคมเข้าสู่ประเทศหลายเส้นทางทำให้มีแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมากทั้งเข้ามาโดยการผ่านแดนอย่างถูกต้องและการลักลอบเข้าเมืองโดยอาศัยเส้นทางธรรมชาติส่งผลให้จังหวัดพะเยาถือเป็นแหล่งงานที่สำคัญแห่งหนึ่งสำหรับแรงงานต่างชาติ โดยเฉพาะแรงงานชาวลาวและชาวพม่า

มูลเหตุที่ทำงานเกิดการอพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในจังหวัดพะเยาของแรงงานพม่าและแรงงานลาวมีเหตุผลที่หลากหลาย เช่น ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศระหว่างรัฐบาลทหารพม่ากับชนกลุ่มน้อยที่มีการสู้รบกันตามแนวชายแดนของ

ประเทศไทยส่งผลกระทบให้เศรษฐกิจของประเทศพม่าถดถอยตามไปด้วยทำให้ชาวพม่าต้องประสบกับปัญหาข้าวยากหามาแพงและการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเรื่อยมาหรือปัญหาสภาวะยากจนของประชาชนชาวลาวในแถบพื้นที่ชายแดนติดประเทศไทยที่มีลักษณะภูมิศาสตร์ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้ชีวิต รวมถึงการห่างไกลจากความเจริญ สาเหตุดังกล่าวทำให้ชาวต่างชาติเหล่านี้ต้องย้ายถิ่นเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อหารายได้จุนเจือครอบครัว และทำให้คุณภาพชีวิตของตนเองดีขึ้นแม้ว่าผู้ย้ายถิ่นจะย้ายถิ่นเข้าสู่ประเทศไทยด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันแต่สิ่งที่ผู้ย้ายถิ่นเหล่านั้นต้องพบเหมือนกันคือสิ่งแวดล้อมใหม่และกฎระเบียบทางสังคมในประเทศไทยส่งผลให้ผู้ย้ายถิ่นจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย โดยปกติแล้วการที่มนุษย์ต้องอยู่ในสังคมแห่งใหม่ ย่อมมีการปรับตัวเพื่อเข้ากับสังคมนั้นๆ ซึ่งการปรับตัวก็จำเป็นต้องมีการเรียนรู้สภาพสังคม รวมไปถึงวัฒนธรรมของสังคมนั้นเพื่อทำให้เกิดเกิดการปรับตัวอย่างราบรื่น ดังนั้นถือเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจในการค้นหาคำตอบในเรื่องของการรับรู้ทางด้านวัฒนธรรมที่จะส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลนั้นๆ

แรงงานข้ามชาติชาวพม่าและลาวที่เข้ามาทำงานในจังหวัดพะเยาเมื่อเข้ามาแล้วก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับคนไทยซึ่งเป็นคนท้องถิ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวันและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของวัฒนธรรมที่ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำรงชีวิตในสังคมไทยซึ่งการเกิดปฏิสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรมจะช่วยให้แรงงานต่างถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจ และรู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพสังคมนั้นๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานต่างชาติในจังหวัดพะเยา เพื่ออธิบายถึงมูลเหตุในการปรับตัวของกลุ่มแรงงานต่างชาติ ซึ่งการศึกษานี้จะช่วยให้แรงงานต่างชาติเหล่านี้สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานต่างชาติในจังหวัดพะเยา

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

ทำให้เข้าใจถึงเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานต่างชาติในจังหวัดพะเยา และเป็นแนวทางช่วยเหลือให้กับกลุ่มแรงงานต่างชาติในการปรับตัวเข้ากับบริบทสังคมไทย นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำความเข้าใจสภาพของแรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในจังหวัดพะเยาได้เช่นกัน

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

การรับรู้หมายถึง กระบวนการทางความคิดและจิตใจของมนุษย์ที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด เข้าใจกับสิ่งเร้าที่ผ่านเข้ามาทางประสาทสัมผัส โดยอาศัยประสบการณ์และความรู้เดิมที่เคยได้รับมาก่อน เป็นตัวช่วยในการตีความและแปลความหมาย ทำให้การรับรู้เป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคล และบุคคลมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามแนวคิดหรือการรับรู้ที่ตนเชื่อ ซึ่งการรับรู้ของบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการคือ 1) สิ่งเร้าภายนอก (External Stimuli) หมายถึง ลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งเร้าที่มากระทบประสาทสัมผัสของบุคคล เช่น สี สัน ขนาด ความแปลกใหม่ และ 2) สิ่งเร้าภายใน (Internal Stimuli) หมายถึง ความสนใจ ความคิด ความต้องการ แรงจูงใจ การคาดหวัง ที่มีอยู่ในจิตใจของบุคคลในขณะที่มีการรับสัมผัสเกิดขึ้น เช่น แม้ลูกก่อนจะรับรู้เสียงร้องของลูกได้ดีกว่าเสียงอื่นๆ [1]

2. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม

วัฒนธรรมคือ พฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ในสังคมหนึ่งๆ ซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกับคนในกลุ่มสังคมอื่นๆ พฤติกรรมของมนุษย์ดังกล่าวคือสิ่งที่เกิดจากแรงขับเรื่องของปัจจัยความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม พฤติกรรมเหล่านี้เมื่อเกิดขึ้นก็จะถูกกลั่นกรอง ให้เกิดความงดงาม สร้างสรรค์ เป็น

ประโยชน์ต่อสังคมทั้งส่วนตัวและส่วนรวม เมื่อพฤติกรรมนั้นกลายเป็นที่ยอมรับของสังคมแล้ว ก็จะถูกนำมาปฏิบัติ ยึดถือ และถ่ายทอดสืบต่อกันจากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกคนหนึ่ง โดยวิธีการรับรู้ เรียนรู้ และเลียนแบบ วัฒนธรรมถือได้ว่าเป็นพลวัตที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา นอกจากนี้วัฒนธรรมสามารถจำแนกลักษณะออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ คือ วัฒนธรรมที่สามารถจับต้องได้ (Tangible Culture) เช่น โบราณสถาน และวัฒนธรรมที่ไม่สามารถจับต้องได้ (Intangible Culture) เช่น ระบบความเชื่อ ภูมิปัญญา เป็นต้น [8]

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาโดยมุ่งไปที่การศึกษาทำความเข้าใจถึงเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานต่างชาติในจังหวัดพะเยาซึ่งเงื่อนไขการรับรู้ดังกล่าวอาจส่งผลต่อแรงงานต่างชาติในเรื่องการปรับตัวในบริบทสังคมไทยต่อไป การวิจัยครั้งนี้ได้เลือกพื้นที่ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลคือภายในเขตเทศบาลเมืองพะเยาอำเภอเมืองจังหวัดพะเยาซึ่งเป็นพื้นที่เศรษฐกิจของจังหวัด และมีกลุ่มแรงงานต่างชาติเข้ามาพำนักอาศัยเพื่อทำงานเป็นจำนวนมาก

การศึกษานี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารวิชาการและกึ่งวิชาการการสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์กลุ่ม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ แรงงานชาวต่างชาติ ผู้ประกอบการที่เป็นนายจ้างของแรงงานต่างชาติ และประชาชนโดยรอบพื้นที่ที่มีแรงงานต่างชาติอาศัยอยู่ อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดในการดำเนินการวิจัยคือ การสื่อสาร เนื่องจากกลุ่มแรงงานที่ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บข้อมูลบางคนไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสื่อสารผ่านทางล่ามแปลภาษา โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จากนั้นจึงให้ล่ามช่วยแปลภาษาให้อีกครั้ง จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) จากนั้นดำเนินการจำแนกข้อมูลตามประเด็นและ

วิเคราะห์ด้วยวิธีการการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลตามกรอบแนวคิดทฤษฎี

ผลการวิจัย

แรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานภายในจังหวัดพะเยา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นแรงงานสัญชาติลาว และสัญชาติพม่า เนื่องจากประเทศต้นทางดังกล่าวมีพื้นที่ติดกับภาคเหนือของประเทศไทย การเข้ามาของกลุ่มแรงงานต่างชาติในจังหวัดพะเยามีทั้งแรงงานที่เข้ามาอย่างถูกกฎหมายและแรงงานที่หลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปฏิเสธไม่ได้ว่าแรงงานต่างชาติที่เข้ามายังจังหวัดพะเยาก่อให้เกิดผลเชิงบวกต่อเศรษฐกิจจังหวัด เนื่องจากปัจจุบันการขาดแคลนแรงงานกำลังเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งในพื้นที่ อีกทั้งค่าแรงของแรงงานต่างชาติเหล่านี้มักต่ำกว่าที่กฎหมายแรงงานไทยกำหนด จึงทำให้แรงงานต่างชาติเป็นที่นิยมในกลุ่มผู้ประกอบการจังหวัดพะเยา

ในส่วนของแรงงานต่างชาติเองนั้น ในเชิงเศรษฐกิจ การเข้ามาทำงานในประเทศไทยทำให้สามารถเลี้ยงดูครอบครัวของตนเองในประเทศต้นทางได้ แต่ก็ยังพบปัญหามากมายที่เกิดขึ้นในกลุ่มแรงงานต่างชาติ หนึ่งในนั้นคือการรับรู้ในเรื่องวัฒนธรรมภายในบริบทสังคมไทยซึ่งส่งผลต่อการปรับตัวของแรงงานต่างชาติในประเทศไทยต่อมา ทั้งนี้พบว่าความสามารถในการรับรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยเกิดขึ้นโดยเงื่อนไขหลายประการ ทั้งเงื่อนไขที่เป็นลักษณะภายในและเงื่อนไขภายนอก ดังต่อไปนี้

1. เงื่อนไขภายในที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานชาวต่างชาติ

1.1 แรงจูงใจส่วนบุคคล

จากการศึกษาพบว่า แรงงานต่างชาติที่เข้ามาในจังหวัดพะเยานั้นทั้งหมดเข้ามาด้วยเหตุผลความยากจน พวกเขาเข้ามาเพื่อทำงานและมีรายได้ส่งกลับไปให้ครอบครัวที่อยู่ในประเทศต้นทาง เช่น ประเทศลาว หรือประเทศพม่า เมื่อแรงงานเหล่านี้เข้ามาพร้อมกับความคาดหวังของตนเองและจากทางครอบครัวให้ทำงานเก็บเงินให้ได้มากที่สุด นั่นจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้แรงงานต่างชาติเหล่านี้มุ่งมั่นที่จะทำงานให้ได้มากที่สุดเพื่อให้ได้เงินเยอะที่สุดในแต่ละวัน ซึ่งพบว่า แรงงาน

ต่างชาติบางคนทำงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่งในแต่ละวัน นั่นจึงทำให้พวกเขาขาดโอกาสในการรับรู้วัฒนธรรมต่างๆ ในสังคมไทยอย่างกรณีของ นางสาวทอง (นามสมมติ) ที่เข้ามาทำงานร้านอาหารแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยาเนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจน และที่บ้านเกิดไม่มีงานให้ทำ นางสาวทองเลือกที่จะทำงานแทบทุกประเภทในร้านอาหาร เช่น เสิร์ฟ ล้างจาน หรือเตรียมวัตถุดิบ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า นางสาวทองทำงานทั้งวันและแทบไม่ได้ออกไปข้างนอก ถึงแม้ว่านายจ้างจะอนุญาตให้หยุดงานแต่นางสาวทองเลือกที่จะทำงานเพื่อให้ได้ค่าจ้างมากที่สุดและนำส่งกลับบ้านเกิด

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า สถานะทางเศรษฐกิจถือเป็นแรงจูงใจหนึ่งที่มีผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานต่างชาติ พวกเขาเลือกที่จะทำงานให้มากที่สุดจนทำให้ขาดโอกาสในการออกไปเรียนรู้สิ่งใหม่จากโลกภายนอก

อย่างไรก็ตาม ยังพบแรงงานอีกหลายคนที่ไม่เลือกเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่เพื่อให้ตนเองสามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทสังคมไทยได้ดีขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนเอง พวกเขาเหล่านี้คิดว่า หากอยากที่จะทำงานได้เงินเยอะก็จำเป็นต้องพัฒนาตนเอง สิ่งแรกที่แรงงานกลุ่มทำก็คือ การพัฒนาภาษาไทย เนื่องจากภาษาเป็นสิ่งแรกที่ทำให้ติดต่อสื่อสารกับบรรดานายจ้างได้ และตัวแรงงานเองก็จะไม่ได้ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ สามารถต่อรองกับนายจ้างได้ นอกจากนี้วัฒนธรรมการบริโภคยังเป็นสิ่งที่พวกเขาต้องเรียนรู้เนื่องจากปัจจุบัน รูปแบบการบริโภคในสังคมไทยเข้าสู่ในยุคที่เรียกว่า “บริโภคนิยม” (Consumerism) ซึ่งเป็นการบริโภคที่มีหลักคิดนอกเหนือไปจากการบริโภคเพื่อการใช้สอย หากแต่เป็นการบริโภคเพื่อเสพรูปลักษณ์ หรือ “สัญญาณ” ของตัวสินค้า ดังนั้นหากกลุ่มแรงงานต่างชาติไม่มีการรู้เท่าทันกับกระแสสังคมดังกล่าว รายได้ที่พวกเขาหามาได้ก็อาจถูกใช้หมดภายในเวลาอันสั้น การรู้เท่าทันในวัฒนธรรมการบริโภคปัจจุบันในสังคมไทยจึงเป็นสิ่งที่แรงงานต่างชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มที่เดินทางเข้ามาครั้งแรกจำเป็นต้องเรียนรู้ และปรับตัวให้ได้ในที่สุด

จากที่กล่าวมาแรงจูงใจส่วนบุคคลจึงนับเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่ทำให้เกิดการรับรู้ในวัฒนธรรมใหม่ของกลุ่มแรงงานต่างชาติ ซึ่งมาจากพื้นฐานเดิมที่อาจมีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากบริบทสังคมไทย แต่ละคนที่มีพื้นฐานที่ต่างกัน เมื่อย้ายถิ่นเข้ามาทำงานแล้วจึงทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานที่แตกต่างกันออกไป หลายคนเลือกที่จะเก็บตัวในสถานที่ทำงานของตนเพื่อทำงานให้มากที่สุด แต่อีกหลายคนเลือกที่จะออกไปมีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกเพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนาตนเองเพื่อใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 สภาพแวดล้อมในที่ทำงาน

จากการศึกษาพบว่า แรงงานต่างชาติที่ทำงานในจังหวัดพะเยาส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่แต่ภายในสถานประกอบการซึ่งมีการจัดที่พักให้แรงงานเหล่านี้อยู่อาศัย หรืออาศัยอยู่ในพื้นที่รอบสถานประกอบการที่ไม่ห่างมากนัก นอกจากนี้ยังพบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มที่เป็นลูกจ้างด้วยกันยังเป็นลักษณะกลุ่มใครกลุ่มมัน ตัวอย่างเช่น แรงงานที่มาจากประเทศลาวก็มักจะคบอยู่แต่กับเพื่อนแรงงานชาวลาวเท่านั้น จะไม่ไปพบปะพูดคุยกับกลุ่มคนจากชาติอื่นนอกเหนือเวลาปฏิบัติงาน หรือแม้แต่นายจ้างเองซึ่งแรงงานที่เป็นลูกจ้างมักพยายามหลีกเลี่ยงการพูดคุยกับนายจ้างเนื่องจากกลัวจะสื่อสารไม่รู้เรื่องและทำให้นายจ้างไม่ประทับใจ

เหตุผลดังที่กล่าวมาทำให้กลุ่มแรงงานเหล่านี้ขาดโอกาสในการรับรู้สิ่งใหม่ที่อยู่ในบริบทสังคมไทย แรงงานจำนวนไม่น้อยไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ ถึงแม้ว่าจะทำงานอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหลายปีเนื่องจากขาดการฝึกฝนและการพบเจอสถานการณ์จริง เช่น คำบอกเล่าของนายโอ (นามสมมติ) แรงงานสัญชาติพม่า ที่อธิบายสะท้อนถึงสิ่งที่แรงงานกลุ่มของตนเองต้องเผชิญได้เป็นอย่างดี

“พวกผมทำงานรับจ้างกรีดยาง กินนอนอยู่ในสวนกับพ่อเลี้ยง ผมไม่ค่อยออกไปไหนเพราะว่ามันไกลและไม่มีรถโดยสาร ในสวนก็มีคนลาวด้วย แต่ไม่ค่อยคุยกันเพราะคุยกันไม่รู้เรื่อง เวลาทำงานก็ใช้มือสื่อสารกัน พอหลังเลิกงานก็แยกย้ายไปแคมป์ของตัวเอง แต่ถ้ามีธุระจริงๆ ก็จะพาเพื่อนที่พูดภาษาไทย

ได้ไปด้วย เพราะภาษาไทยกับลาวคล้ายกัน ก็พอให้ช่วยแปลได้บ้าง”

คำบอกเล่าดังกล่าวสะท้อนภาพของสภาพแวดล้อมในที่ทำงานซึ่งไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มมากนัก ทำให้แรงงานเหล่านี้ไม่สามารถเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่จากกลุ่มคนที่หลากหลายได้ นอกจากนี้ยังพบปัญหาอีกประการหนึ่งคือตัวนายจ้างเองก็พยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้กลุ่มแรงงานต่างชาติเหล่านี้ออกไปมีปฏิสัมพันธ์กับภายนอกด้วยเช่นกัน เนื่องจากกลัวแรงงานต่างชาติถูกตำรวจจับ แรงงานต่างชาติจำนวนไม่น้อยในจังหวัดพะเยาเป็นแรงงานที่หลบหนีเข้าเมืองมา ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้ประกอบการบางราย เนื่องจากค่าแรงต่ำและไม่ต้องเสียเวลาทำขั้นตอนการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวซึ่งต้องเสียทั้งเงินและเวลาในการทำงาน สถานประกอบการบางแห่งจึงจัดที่พักอาหาร ให้กับกลุ่มแรงงานเหล่านี้และเน้นย้ำให้หลีกเลี่ยงการไปสถานที่ที่มีความเสี่ยง เหตุผลดังกล่าวจึงเป็นหนึ่งในอุปสรรคในรับรู้วัฒนธรรมต่างถิ่นของแรงงานต่างชาติในจังหวัดพะเยา

2. เงื่อนไขภายในที่ส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานชาวต่างชาติ

2.1 ความเป็นโลกาภิวัตน์

เป็นที่ทราบกันว่าทุกวันนี้สังคมโลกมีลักษณะเป็นโลกาภิวัตน์ การคมนาคมสื่อสารสามารถติดต่อกันได้เพียงชั่ววินาที จนอาจกล่าวได้ว่าทุกวันนี้ประชากรบนโลกดำรงอยู่ภายใต้สิ่งที่เรียกว่า หมู่บ้านโลก (Global Village) ทุกสิ่งภายในระบบสังคมโลกมีความเชื่อมโยงกันเสมือนใยแมงมุม เช่นเดียวกันกับบริบทของแรงงานต่างชาติ การรับรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนที่จะตัดสินใจย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในประเทศไทย ทั้งนี้แรงงานส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำงานในจังหวัดพะเยาเป็นสัญชาติลาวและสัญชาติพม่าซึ่งตั้งห่างจากประเทศไทยไม่ไกลนัก อย่างเช่นกรณีของประเทศลาว ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่สามารถรับชมข้อมูลข่าวสารของประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต คนลาวจำนวนไม่น้อยนิยมดูสารบบทีวีของประเทศไทย รวมไปถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทั้งการเมือง สังคม เศรษฐกิจ หรือวัฒนธรรม อย่างกรณีของ

นายแดง (นามสมมติ) แรงงานสัญชาติลาวที่เข้ามาทำงานเป็นผู้ช่วยพ่อครัวของร้านอาหารภายในตัวเมืองพะเยา

“ปกติที่บ้านดูละครไทยอยู่แล้วเพราะรับสัญญาณดาวเทียมได้ในละครก็ทำให้เห็นหลายอย่างในสังคมไทย การแต่งตัว หรือพวกตึกสูงในกรุงเทพ เห็นแล้วก็อยากเข้าไปทำงานที่กรุงเทพเหมือนกัน นอกจากละครก็ดูข่าวการเมืองบ้าง ไม่ค่อยสนใจแต่ก็พอรู้เรื่อง อย่างเรื่องเสื้อเหลืองเสื้อแดง คนที่ประเทศลาวก็รู้เรื่อง”

คำบอกเล่าดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงช่องทางในการติดต่อสื่อสารในปัจจุบันที่มีความเจริญอย่างรวดเร็ว แรงงานทั้งลาวและพม่าจำนวนมากสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถตัดสินใจในการทำงานในประเทศไทยได้ตั้งแต่ว่าจะย้ายถิ่นเข้ามา

นอกจากนี้ สังคมโลกาภิวัตน์ยังก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างรวดเร็ว รวมไปถึงการหลั่งไหลของข้อมูลข่าวสาร เมื่อข้อมูลข่าวสารสามารถส่งไปถึงกลุ่มแรงงานที่ต้องการจะย้ายถิ่นเข้ามา เช่น การเปิดรับสมัครงานทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ทำให้กลุ่มแรงงานต่างชาติสามารถปรับตัวและเรียนรู้ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน รวมไปถึงปรับตัวให้เข้ากับบริบทของสังคมไทยได้อย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกับสังคมไทยภายใต้ความเป็นวัฒนธรรมไทยได้อย่างกลมกลืน ดังเช่นคำบอกเล่าของนายดำ (นามสมมติ) แรงงานสัญชาติพม่าที่ข้ามฝั่งเข้ามาทำงานจากรัฐกะฉิ่น ประเทศเมียนมาร์

“ผมเห็นทางโรงงานเปิดรับสมัครงานในอินเทอร์เน็ต บอกว่ายินดีรับพนักงานต่างด้าว จะพาไปขึ้นทะเบียนให้ถูกกฎหมาย ตอนแรกไม่เชื่อ เพราะกลัวเค้าหลอก ที่หมู่บ้านผมมีคนโดนหลอกหลายคนแล้วเข้าไปทำงานได้ชักพังกิโดนลอยแพ แต่โรงงานนี้เขามีสาขาอยู่ที่พม่าด้วย ตอนมีเอเยนต์ไปรับก็เป็นคนพม่าทำให้รู้สึกอุ่นใจขึ้น อีกอย่างก็มากันหลายคน แต่ตอนนี้อยู่ที่โรงงานนี้ไม่กี่คนแล้วละ ออกไปทำงานที่อื่นกันหมดแล้ว ตอนเข้ามาผมก็ต้องทดสอบงาน แต่ผมเตรียมตัวมาดีก็เลยผ่าน”

คำบอกเล่าดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความ เป็นโลกไร้พรมแดนซึ่งสามารถเคลื่อนย้ายแรงงานจาก ต่างที่ได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังสามารถทำให้แรงงาน ต่างชาติสามารถพัฒนาทักษะการทำงานของตนเองได้ ก่อนที่จะเริ่มทำงาน จะเห็นได้ว่าสังคมโลกในลักษณะ โลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ข้อมูล ข่าวสารที่เคลื่อนย้ายอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดการรับรู้ วัฒนธรรมไทยของกลุ่มแรงงานต่างชาติตั้งแต่ก่อนเริ่ม การย้ายถิ่น รวมไปถึงหลังจากที่เข้ามาทำงาน ซึ่งทำให้ แรงงานต่างชาติสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับบริบท สังคมไทยได้อย่างรวดเร็ว

2.2 ประสบการณ์จริงจากการใช้ชีวิตประจำวัน

การรับรู้วัฒนธรรมไทยที่สำคัญอีกประการ หนึ่งสามารถทำได้โดยผ่านประสบการณ์ที่พบใน ชีวิตประจำวัน การที่กลุ่มแรงงานต่างชาติโดยเฉพาะ อย่างยิ่งกลุ่มที่ไม่เคยเดินทางเข้ามาก่อนสามารถรับรู้ บริบทของสังคมไทยได้ง่ายที่สุดคือการออกไปสัมผัส กับสิ่งภายนอกสถานที่ทำงาน ปัญหาประการหนึ่งที่ พบในหมู่แรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในจังหวัด พะเยาเป็นระยะเวลาหนึ่ง แต่ยังไม่สามารถปรับตัวได้ คือ แรงงานเหล่านี้แทบไม่เคยออกไปนอกสถานที่ ทำงาน ทั้งนี้ สถานประกอบการหลายแห่งมักมีที่พัก ให้กับกลุ่มแรงงานต่างชาติภายในสถานที่ทำงาน ทำให้ กิจกรรมเกือบทุกอย่างกระทำภายในสถาน ประกอบการ ซึ่งภายในนั้นก็อยู่กันเป็นกลุ่มของชาติ ตนเอง อีกทั้งแรงงานเหล่านี้มีความหวาดกลัว เจ้าหน้าที่ของรัฐหากมีการกระทำผิดเพียงเล็กน้อย ก็ อาจส่งผลให้ถูกผลักดันกลับประเทศของตน ทำให้ แรงงานต่างชาติหลายคนขาดโอกาสในการพบเจอ ประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมไทย อย่างกรณีของ นางหม่อง (นามสมมติ) แรงงานประจำโรงงาน อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา

“หนูกลัวตำรวจจับ ถ้าโดนจับก็ไม่มีเงิน ส่งกลับบ้านให้พ่อแม่ แต่อยู่ในโรงงานก็สบายนะ เพื่อน เยอะ ไม่เหงา แต่ตอนนี้ก็พูดภาษาไทยยังไม่คล่อง หนู เคยไปตลาดข้างนอกมาแล้วเราพูดไม่รู้เรื่อง มันก็เลย ทำให้ไม่อยากออกไปข้างนอกอีกเลย”

คำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงการขาดโอกาสใน การรับรู้บริบทต่างๆ สังคมไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัฒนธรรม ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่อยู่รอบตัว ยังผลให้ไม่ สามารถปรับตัวได้ดีเท่าที่ควร อย่างในกรณีของนาง หม่อง ผลจากการขาดโอกาสในการเรียนรู้ส่งผลให้ ทักษะภาษาอยู่ในระดับต่ำ การปรับตัวให้เข้ากับ สังคมไทยจึงทำได้ยากกว่ากลุ่มคนที่มีโอกาสออกไป ดำเนินชีวิตภายนอกประเทศที่ได้นอกเหนือจาก ภายในสถานประกอบการช่วยให้แรงงานต่างชาติเกิด ปฏิสัมพันธ์ในด้านต่างๆ กับคนในพื้นที่หรืออีกนัยหนึ่ง ก็คือเจ้าถิ่น ทำให้เกิดการรับรู้ทางด้านภาษา วิถีชีวิต ท้องถิ่น รวมไปถึงเกิดความสัมพันธ์กับคนในพื้นที่ซึ่ง จะช่วยให้แรงงานเหล่านี้สามารถปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น และสามารถดำรงอยู่ได้โดยไม่ต้องหวาดระแวง

อภิปรายผลการวิจัย

การเข้ามาของกลุ่มแรงงานต่างชาติในจังหวัด พะเยานับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจในพื้นที่ เนื่องจากมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี แรงงาน เหล่านี้เมื่อเข้ามาแล้วจำเป็นต้องเรียนรู้กับ วัฒนธรรมใหม่ในสถานที่แตกต่างจากถิ่นเดิมของ ตนเอง ในที่นี้ก็คือ สังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม การรับรู้ในวัฒนธรรมใหม่ จะช่วยให้กลุ่มแรงงานต่างชาติมีโอกาสในการทำงาน มากขึ้น ข้อค้นพบอย่างหนึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า เจื่อนไขทางเศรษฐกิจของครัวเรือนแรงงานนับว่าเป็น แรงจูงใจสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการรับรู้วัฒนธรรม ใหม่เพื่อความอยู่รอดของแรงงานต่างชาติ ซึ่ง สอดคล้องกับข้อเสนอของอิตียา จตุทอง [10] ที่ ศึกษาการรับรู้วัฒนธรรมไทยของผู้เรียนภาษาไทยใน ฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งพบว่า แรงจูงใจถือเป็น ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมในการเรียนรู้ สิ่งใหม่ อย่างไรก็ตามแรงจูงใจที่เกิดขึ้นอาจเกิดได้ มากกว่าหนึ่งประการขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละบุคคล

ทุกวันนี้สังคมโลกถูกจัดให้อยู่ในภาวะที่ เรียกว่า “โลกาภิวัตน์” ซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อมโยงกัน ของทุกพื้นที่ในโลกโดยผ่านการติดต่อสื่อสารและการ คมนาคมขนส่ง ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารของแต่ละพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว ผลที่เกิดจาก

ความเป็นโลกาภิวัตน์จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้กลุ่มแรงงานต่างชาติสามารถรับรู้วัฒนธรรมไทยได้หลากหลายแง่มุม ก่อนที่พวกเขาจะตัดสินใจย้ายถิ่นเข้ามาทำงาน ทำให้สามารถเตรียมความพร้อมของตนเองได้ก่อนเริ่มทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของไกรแก้ว ไกรพล [3] ซึ่งให้ข้อเสนอเหตุผลในการเตรียมความพร้อมว่า การที่แรงงานมีการเตรียมตัวในระดับน้อยเพื่อเข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างจากของตนเอง จะส่งผลให้แรงงานไม่สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่ไม่อาจคาดเดาได้ในสถานที่ใหม่ และก่อให้เกิดผลเสียต่อตัวแรงงานเองในที่สุด ดังนั้นการเตรียมความพร้อมของตัวแรงงานเองโดยเฉพาะการศึกษาบริบทแวดล้อมของสังคมใหม่ที่ตนเองกำลังจะเข้าไปอาศัยจึงมีความจำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมสูง

ดังนั้นการรับรู้ในวัฒนธรรมใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อตัวแรงงานเองสามารถปรับตัวใช้ชีวิตเข้ากับสังคมใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของตนเองต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มุ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจถึงเงื่อนไขการรับรู้วัฒนธรรมไทยของกลุ่มแรงงานต่างชาติซึ่งยังขาดการทำความเข้าใจถึงการทำความเข้าใจถึงสถานการณ์ภาพปัจจุบันของการรับรู้วัฒนธรรมไทย ดังนั้น การศึกษาเชิงปริมาณเพื่อค้นหาระดับของการรับรู้วัฒนธรรมไทยของแรงงานต่างชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อขยายองค์ความรู้ในเรื่องการรับรู้วัฒนธรรมของกลุ่มแรงงานต่างชาติ นอกจากนี้การศึกษาเปรียบเทียบเรื่องการรับรู้วัฒนธรรมไทยในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันจะช่วยทำให้องค์ความรู้ในเรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการปรับตัวของกลุ่มแรงงานย้ายถิ่นมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากคุณณัฐพล มีแก้ว ผู้ให้ความช่วยเหลือด้านการเก็บข้อมูล ตลอดจนแนะนำเอกสารและแนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย ในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. กิตติเชษฐ์ ฐานพรชัยพงษ์. การศึกษาการรับรู้และความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตรกองทัพเรือต่อการปฏิรูปกองทัพเรือ. ชลบุรี : วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา; 2548.
2. เกษมสันต์ จินฉนวนโส. แรงงานอพยพจากต่างประเทศ : ข้อเท็จจริงประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข. รายงานการวิจัยโครงการศึกษานโยบายด้านการจัดการแรงงานผู้ย้ายถิ่นผิดกฎหมายในประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร. (ปรับปรุง 2539) (ม.ป.ท.); 2538
3. ไกรแก้ว ไกรพล. ความคาดหวังและการเตรียมความพร้อมของแรงงานไทยที่จะเดินทางไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีภายใต้ระบบ EPS. วิทยานิพนธ์สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหบัณฑิต มหาวิทยลัยธรรมศาสตร์; 2552.
4. วัฏจักรงาน. กรุงเทพมหานคร : 1-7 มิถุนายน 2540. น. 118-121; 2540.
5. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. โครงการตามไปดูคนนับคนสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553. [ระบบออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2556: www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr/Research/WatchCensus 2010; 2554.

6. สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. ข้อมูลสถิติรายเดือน: มกราคม พ.ศ. 2554. [ระบบออนไลน์].สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2556: <http://wp.doe.go.th/sites/default/files/statistic/7/sm01-54.pdf>;2554.
7. สุภาวค์ จันทวานิช, กนกพรพรณ อยู่ชา และทรายแก้ว ทิพากร. รายงานการศึกษาเรื่องการเคลื่อนย้ายประชากร และผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย; 2540. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย, สถาบันเอเชียศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
8. สุเทพ สุนทรภัสส์. วัฒนธรรมกับสิ่งแวดล้อม : รวบรวมบทความคัดสรรเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและวิธีการศึกษานิเวศวิทยาสิ่งแวดล้อมในทางสังคมและวัฒนธรรม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2551.
9. เสกสิทธิ์ คุณศรี. การประเมินความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย ศึกษากรณีอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2539.
10. อติยา จตุทอง. การรับรู้วัฒนธรรมไทยของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2549.
11. Sciortino, R., & Punpuing, S. International Migration in Thailand, 2009. Bangkok: International Organization for Migration; 2009.

คำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นวารสารวิชาการจัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัยพะเยา กำหนดพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ ผู้พิมพ์สามารถส่งเรื่องมาลงพิมพ์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิกหรือสังกัดมหาวิทยาลัยพะเยาเท่านั้น ผลงานที่ได้รับการพิจารณาลงพิมพ์ในวารสารจะต้องมีสาระน่าสนใจ เป็นงานที่ทบทวนความรู้เดิม หรือองค์ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย รวมทั้งข้อคิดเห็นทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน

นอกจากนี้สำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์เจ้าของบทความต้องสามารถแสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมในการวิจัยได้รับทราบข้อมูลและตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัยด้วยความสมัครใจ และจะต้องเป็นงานที่ไม่เคยถูกนำไปพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาลงพิมพ์ในวารสารใด ๆ บทความอาจถูกดัดแปลง แก้ไขเนื้อหา รูปแบบ และสำนวนตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากล และนำไปอ้างอิงได้ หากผู้พิมพ์มีข้อสงสัยในการจัดเตรียมต้นฉบับสามารถตรวจสอบระเบียบการตีพิมพ์ล่าสุดของวารสารได้จาก E-mail: j.nu.phayao@gmail.com

การเตรียมต้นฉบับ

1. ต้นฉบับพิมพ์เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้: แต่ละเรื่องจะต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์ และการเขียนทับศัพท์ภาษาอังกฤษตามหลักของราชบัณฑิตยสถานให้หลีกเลี่ยงการเขียนภาษาอังกฤษปนภาษาไทยในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็น เช่น ศัพท์ทางวิชาการที่ไม่มีคำแปล หรือคำที่ใช้แล้ว ทำให้เข้าใจง่ายขึ้นคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เขียนปนภาษาไทยให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมด ยกเว้นชื่อเฉพาะสำหรับต้นฉบับภาษาอังกฤษควรได้รับการตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษก่อน

2. ขนาดของต้นฉบับ: ใช้กระดาษขนาด A4 (8.5x11 นิ้ว) และพิมพ์โดยเว้นระยะห่างจากขอบกระดาษด้านละ 1 นิ้ว จัดหน้าพิมพ์เป็นสองคอลัมน์ ในส่วนตารางและรูปภาพ ถ้ามีขนาดใหญ่ สามารถใช้เป็น 1 คอลัมน์ได้

3. ชนิดและขนาดตัวอักษร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวอักษร **Browallia New**

- ชื่อเรื่องใช้ตัวอักษรขนาด 18 pt. ตัวหนา
- ชื่อผู้พิมพ์ใช้ตัวอักษรขนาด 16 pt. ตัวปกติ
- หัวข้อหลักใช้ตัวอักษรขนาด 16 pt. ตัวหนา
- หัวข้อรองใช้ตัวอักษรขนาด 14 pt. ตัวหนา
- บทคัดย่อและเนื้อเรื่องใช้ตัวอักษรขนาด 14 pt. ตัวปกติ

- เชิงอรรถ (อยู่ท้ายบทความหน้าแรก) ซึ่งจะมีที่อยู่/สังกัดของผู้พิมพ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และ E-mail ของผู้พิมพ์ ใช้ตัวอักษรขนาด 12 pt. ตัวปกติ

4. การส่งต้นฉบับ ผู้เสนอผลงานจะต้องส่งต้นฉบับแบบพิมพ์ ในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์แบบ ".doc" (MS Word) และ pdf file มาที่กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาหรือที่ E-mail: j.nu.phayao@gmail.com

5. จำนวนหน้า ความยาวของบทความไม่เกิน 15 หน้า และไม่ควรสั้นเกินไป โดยรวมทั้งตาราง รูปภาพ (JPEG.) และเอกสารอ้างอิง (แบบ **Vancouver Style**) ด้วย

6. รูปแบบการเขียนต้นฉบับ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ประเภทบทความรายงานผลงานวิจัย (Research article)

2. บทความวิชาการทันสมัยที่จากบททบทวนเอกสารงานวิจัยใหม่ ๆ ที่ผู้อื่นได้ทำไว้มาก่อน (Review article)

7. ใส่เลขหน้ากำกับทุกหน้า ตรงกลางด้านบนของกระดาษ A4

การเรียงลำดับหัวข้อในบทความผลงานวิจัย

1. ชื่อเรื่อง (Title) ควรสั้น กระชับ และสื่อเป้าหมายหลักของงานวิจัย ไม่ใช้คำย่อ ความยาวไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษร (ประมาณ 2 บรรทัด) ชื่อเรื่องให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต้นฉบับภาษาไทยให้พิมพ์ชื่อเรื่องภาษาไทยก่อน แล้วตามด้วยภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่าง **“Local Communities’ Participation in Sustainable Tourism Management along the Phayao Lake Rim”**

2. ชื่อผู้นิพนธ์ [Author(s)] และที่อยู่ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และระบุหน่วยงานหรือสถาบันที่สังกัดและ E-mail address ของผู้นิพนธ์ เพื่อกองบรรณาธิการและผู้สนใจบทนิพนธ์สามารถติดต่อได้

3. บทคัดย่อ (Abstract) เป็นการย่อเนื้อความงานวิจัยทั้งเรื่องให้สั้น และมีเนื้อหาครบถ้วนตามเรื่อง เต็มความยาวไม่เกิน **250 คำ** ไม่ควรมีคำย่อ

4. คำสำคัญ (Keywords) ให้ระบุไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษา **ไม่ควรเกิน 5 คำ**

5. บทนำ (Introduction) เป็นส่วนเริ่มต้นของเนื้อหาที่บอกความเป็นมา เหตุผล และวัตถุประสงค์ที่นำไปสู่การวิจัยนี้ ควรให้ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องจากการตรวจเอกสารประกอบ

6. วัสดุอุปกรณ์และวิธีการศึกษา (Materials and Methods) ให้ระบุรายละเอียดวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งที่นำมาศึกษา จำนวน ลักษณะเฉพาะของตัวอย่างที่ศึกษา อธิบายวิธีการศึกษา แผนการทดลองทางสถิติ วิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ และการแปลผล

7. ผลการศึกษา (Results) รายงานผลที่ค้นพบ ตามลำดับขั้นตอนของการวิจัย อย่างชัดเจนได้ใจความ ถ้าผลไม่ซับซ้อน และมีตัวเลขไม่มาก ควรใช้คำบรรยาย แต่ถ้ามีตัวเลขหรือตัวแปรมาก ควรใช้ตารางหรือแผนภูมิแทน **ไม่ควรเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิ**

8. วิจารณ์และสรุปผล (Discussion and Conclusion) แสดงให้เห็นว่าผลการศึกษาดังกับวัตถุประสงค์และเปรียบเทียบกับสมมติฐานของงานวิจัยที่ตั้งไว้หรือแตกต่างไปจากผลงานที่มีผู้รายงานไว้ก่อนหรือไม่ อย่างไร เหตุผลใดจึงเป็นเช่นนั้น และมีพื้นฐานอ้างอิงที่เชื่อถือได้ และให้จบด้วยข้อเสนอแนะที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ หรือทิ้งประเด็นคำถามการวิจัย ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป

9. ตาราง รูป ภาพ แผนภูมิ (Tables, Figures, and Diagrams) ควรคัดเลือกเฉพาะที่จำเป็นแทรกไว้ในเนื้อเรื่อง โดยเรียงลำดับให้สอดคล้องกับคำอธิบายในเนื้อเรื่อง และต้องมีคำอธิบายสั้นๆ ที่สื่อความหมายได้สาระครบถ้วน

*กรณีที่เป็นการวางคำอธิบายอยู่ด้านบน ถ้าเป็น **รูปภาพ แผนภูมิ** คำอธิบายอยู่ด้านล่าง (สำหรับรูปภาพจะต้องส่งในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ jpg.)*

10. กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements) ระบุสั้น ๆ ว่างานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุน และความช่วยเหลือจากองค์กรใด หรือผู้ใดบ้าง

11. เอกสารอ้างอิง (References) ระบุรายการเอกสารที่นำมาใช้อ้างอิงให้ครบถ้วน โดยใช้ **แบบ Vancouver Style** คือ การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง (in-text citations) เมื่อนำผลงานของผู้อื่นไม่ว่า บางส่วนหรือทั้งหมดมาอ้างอิงในงานนิพนธ์ให้ใส่ตัวเลขกำกับที่ท้ายข้อความนั้น เรียงตามลำดับ [1], [2], [3].... แล้วรวบรวมเป็นเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

11.1 รูปแบบและตัวอย่างการอ้างอิงหนังสือ (Book)

รูปแบบ :

1. ชื่อผู้แต่ง. ชื่อหนังสือ. พิมพ์ครั้งที่. เมืองที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์; ปีที่พิมพ์.

2. Author. Title of Book. Edition of Book. Place of Publication: Publisher Name; Year of Publication.

ตัวอย่าง:

1. ชมพูนุช อ่องจรีต. คลื่นไฟฟ้าหัวใจทางคลินิก. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2539.

2. Getzen, TE. Health economics: fundamentals of funs. New York: John Wiley & Son; 1997.

11.2 การอ้างอิงจากวารสาร (Journal)

รูปแบบ:

1. ชื่อผู้แต่ง. ชื่อเรื่อง. ชื่อย่อของวารสาร. ปีที่พิมพ์; ปีที่ (ฉบับที่): เลขหน้า.

2. Author. Title of Article. Title of Journal. Year of Publication; Volume (Issue): pp.xx.

ตัวอย่าง:

1. พิจารณ์ เจริญศรี. การปรับความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก่อนรุกเข้าสู่โลกาภิวัตน์ครั้งใหม่. นักบริหาร 2547; 24(2): 31-6.

2. Russell FD, Coppell AL, Davenport AP. In vitro enzymatic processing of radiolabelled big ET-1 in human kidney as a food ingredient. Biochem Pharmacol 1998; 55(5):697-701.

11.3 รายงานจากการประชุมทางวิชาการ (Proceedings)

รูปแบบ :

1. ชื่อผู้แต่ง. ชื่อเรื่อง. ใน: ชื่อคณะบรรณาธิการ, ชื่อเอกสารรายงานการสัมมนา; วันที่เดือนปีที่; สถานที่จัดประชุม, เมืองที่พิมพ์. สำนักพิมพ์; ปีที่พิมพ์. หน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

ตัวอย่าง:

1. พัทธ์พัชร พุทธวรชัย, กิตติ บุญเลิศนิรันดร์, ทนงค์ดี มณีวรรณ, พงาม เดชคำณ, นภา ชันสุภา. การใช้เอทีฟอนกระตุ้นการสุกของพริก. ใน: เอกสารการประชุมสัมมนาทางวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 15 สถาบันวิจัยและพัฒนาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. กรุงเทพฯ 2541. หน้า 142-9.

2. Bengtsson S, Solheim BG. Enforcement of data protection, privacy and security in medical informatics. In: Lun KC, Degoulet P, Piemme TE, Reinhoff O, editors. MEDINFO 92. Proceeding of the 7th World Congress on Medical Informatics; 1992 Sep 6-10; Geneva, Switzerland. Amsterdam: North Holland; 1992. p.1561-5.

11.4 การอ้างอิงจากพจนานุกรม

รูปแบบ:

1. ชื่อพจนานุกรม. พิมพ์ครั้งที่. เมืองหรือสถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์; ปีที่พิมพ์. หน้า.

ตัวอย่าง:

1. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์; หน้า1488.

2. Stedman S, medical dictionary. 26th ed. Baltimore: Williams & Wilkins; p.119-20.

11.5 การอ้างจากหนังสือพิมพ์

รูปแบบ:

1. ชื่อผู้แต่ง. ชื่อเรื่อง. ชื่อหนังสือพิมพ์. ปี เดือน วัน; Sect: หน้า 15.

2. Author. Title of Article. Title of Newspaper. (Year, month date); Sect: pp. xx.

ดั่งตัวอย่าง:

1. พรรณี รุ่งรัตน์. สทศ ตั้งทีมพัฒนา
ข้อสอบระดับชาติมั่นใจคุณภาพ. เดลินิวส์ 12 พฤษภาคม
2548.

2. Lee G. Hospitalization tied to
ozone pollution: study estimates 50,000 admissions
annually. The Washington Post 1996 Jun 21; Sect.
A: 3(col.5).

11.6 อ้างจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์**รูปแบบ:**

1. ชื่อโฮมเพจ/เว็บไซต์ [อินเทอร์เน็ต].
ปีที่พิมพ์; สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ เดือน ปี. ได้จาก: URL.

2 . Author. [Internet]. Year; Date of
Publication [updated] year month day. Available from:

ดั่งตัวอย่าง:

1. Kimberly Harris [อินเทอร์เน็ต].
2555; สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2556. ได้จาก
<http://www.mnn.com/your-home/at-home/blogs/13-natural-remedies-for-the-ant-invasion>

2. UCLA Division of General
Internet Medicine and Health Services Research
[Internet]. Accessed 2014 February 10. Available
from: <http://www.gim.med.ucla.edu/kdqol>

ข้อมูลในการติดต่อ:

กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา 19 หมู่ 2 ต.แม่กา
อ.เมือง จ.พะเยา 56000
โทร. 0 54-466666 ต่อ 1048
โทรสาร. 054-466714
E-mail: j.nu.phayao@gmail.com

ใบสมัครสมาชิการสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
โปรดกรอรายละเอียดในใบสมัคร ดังต่อไปนี้

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....

หน่วยงาน.....

สถานที่ทำงาน.....

ถนน.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

ข้าพเจ้าขอสมัครเป็นสมาชิการสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ดังนี้:

☐
☐

สมัครเป็นสมาชิกหนึ่งปี

ค่าสมาชิก 200 บาท

สมัครเป็นสมาชิกห้าปีติดต่อกัน

ค่าสมาชิก 800 บาท

ลงนาม.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ท่านสามารถส่งจ่ายธนาคัตหรือตัวแลกเงิน ส่งจ่ายในนาม:

นางสาวรัชฎาภรณ์ แก้วสืบ (วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา)

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000

โทรศัพท์ 0 - 5446 - 6666 ต่อ 1048

โทรสาร 0 - 5446 - 6714

**Membership Application From
Journal of Humanities and Social Sciences University of Phayao**

Date.....

Name (Last).....(First).....

Mailing Address.....

Sub-district..... District.....

Province (City State)..... Country.....

Postal Code..... E-mail Address.....

Telephone No..... Fax No.....

I Would like to subscribe of membership of Journal of Humanities and Social Sciences University of Phayao for:

☐	One-Year membership	(200 Baht)
☐	Five-Year membership	(800 Baht)

Please rent your personal check or money order to the following address:

Miss Ratchadaporn Kaewsueb, 'Journal of Humanities and Social Sciences University of Phayao'

Division of Research and Quality Assurance Affairs

University of Phayao, Phayao 56000

Tel. 0 – 5446 - 6666 ext. 1048

Fax. 0 - 5446 – 6714